

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про платіжні послуги

Цей Закон визначає поняття та загальний порядок виконання платіжних операцій в Україні (у тому числі платіжних операцій, які ініціюються або завершуються в Україні), установлює виключний перелік платіжних послуг, порядок їх надання, умови авторизації та перелік категорій надавачів платіжних послуг, визначає загальні засади функціонування платіжних систем в Україні, загальні засади випуску та використання електронних грошей та цифрових грошей Національного банку України в Україні, установлює права, обов'язки та відповідальність учасників платіжного ринку України, визначає загальний порядок здійснення нагляду за надавачами платіжних послуг, порядок здійснення оверсайта за платіжною інфраструктурою та платіжними інструментами.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни та поняття вживаються в такому значенні:

1) авторизація діяльності – визначена цим Законом процедура допуску до здійснення діяльності з надання платіжних послуг, обмежених платіжних послуг, допоміжних послуг, що здійснюється шляхом видачі ліцензії та/або включення до Реєстру платіжної інфраструктури;

2) автентифікація – процедура, яка дає змогу надавачу платіжних послуг установити та підтвердити особу користувача платіжних послуг та/або належність користувачу платіжних послуг певного платіжного інструменту та наявність у нього підстав для використання ним конкретного платіжного інструменту, у тому числі шляхом перевірки персоналізованих облікових даних користувача платіжних послуг.

Посилена автентифікація – процедура автентифікації, яка передбачає використання двох чи більше елементів, що належить до різних категорій:

- а) знань (володіння інформацією (даними), що відома лише користувачу);
- б) володінь (застосування предмета матеріального світу, яким володіє лише користувач);

в) притаманність ((перевірка біометричних даних або інших властивостей (рис, характеристик), притаманних лише користувачу та відрізняють його від інших користувачів);

3) вразливі платіжні дані – дані (їх сукупність), уключаючи персоналізовані облікові дані, за допомогою яких можуть вчинятися шахрайські дії;

4) дата валютування – зазначена платником у платіжній інструкції дата, починаючи з якої кошти, що становлять суму платіжної операції і переказані платником отримувачу, переходять у власність отримувача.

Порядок застосування дати валютування для надавачів платіжних послуг визначається Національним банком України.

Порядок застосування дати валютування в платіжній системі визначається правилами платіжної системи з дотриманням цього Закону;

5) дебетовий переказ – платіжна операція, переказ коштів з рахунку платника на рахунок отримувача на підставі/відповідно до наданої отримувачем платіжної інструкції, за умови отримання згоди платника на виконання платіжної операції, наданої ним отримувачу, надавачу платіжних послуг отримувача або надавачу платіжних послуг платника;

6) держатель платіжного інструменту – фізична особа, яка на законних підставах використовує платіжний інструмент для ініціювання платіжної операції з відповідного рахунку для виконання платіжних операцій або здійснює інші операції із застосуванням зазначеного платіжного інструменту;

7) дистанційна платіжна операція – платіжна операція, яка ініційована в мережі Інтернет або за допомогою засобу дистанційної комунікації;

8) ділова репутація – відомості, зібрані Національним банком України про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у такій юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи;

9) еквайрингова установа (далі – еквайр) – надавач платіжних послуг, який надає послугу еквайрингу платіжних операцій та має ліцензію на надання такої послуги;

10) еквайринг платіжних операцій (далі – еквайринг) – платіжна послуга, яка полягає в прийнятті платіжних інструментів та/або обробленні платіжних операцій, результатом чого є переказ (та/або видача в готівковій формі) коштів отримувачу;

11) електронні гроші – одиниці вартості, які зберігаються в електронному вигляді, випущені емітентом цих електронних грошей для цілей виконання платіжних операцій (у тому числі з використанням наперед оплачених платіжних карток багатоцільового використання), приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж їх емітент, та є грошовим зобов'язанням такого емітента електронних грошей;

12) електронний гаманець – обліковий запис для обліку, зберігання електронних грошей та здійснення операцій з ними;

13) електронний платіжний засіб – платіжний інструмент, що реалізований на будь-якому носії та містить в електронній формі дані, необхідні для ініціювання платіжної операції та/або здійснення інших операцій, визначених договором з емітентом;

14) елементи динамічного пов'язування – сукупність елементів, що використовуються в разі посиленої автентифікації, порядок використання/застосування яких визначається певним алгоритмом, який забезпечує одночасне використання всіх елементів або їх певну кількість залежно від умов застосування, результатом якого є підтвердження результатів процедури автентифікації;

15) емітент електронних грошей – юридична особа, яка надає платіжну послугу з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, та має право на надання такої платіжної послуги відповідно до цього Закону;

16) емісія платіжних інструментів – платіжна послуга, що надається надавачем платіжних послуг на договірних засадах із платником, яка полягає у випуску (наданні) платнику платіжного інструменту для ініціювання та оброблення платіжних операцій;

17) емітент платіжних інструментів (далі – емітент) – надавач платіжних послуг, який надає послугу емісії платіжних інструментів та має право на надання такої послуги відповідно до цього Закону;

18) засіб дистанційної комунікації – засіб комунікації, який може використовуватися для укладення договору щодо надання платіжних послуг та/або ініціювання платіжних операцій без фізичної присутності надавача платіжних послуг та користувача;

19) ініціатор – особа, яка на законних підставах ініціює платіжну операцію шляхом формування та/або подання відповідної платіжної інструкції, у тому числі із застосуванням платіжного інструменту.

До ініціаторів належать платник, отримувач, стягувач, обтяжувач;

20) істотна участь – пряме та/або опосередковане володіння однією особою, самостійно чи спільно з іншими особами, 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або права голосу, часток, акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу та/або контролю (вирішального впливу) на управління чи діяльність юридичної особи.

21) керівники надавача платіжних послуг (крім банку) – одноосібний виконавчий орган або члени колегіального виконавчого органу юридичної особи та члени ради (наглядової, спостережної ради – за наявності) надавача платіжних послуг;

22) кліринг – механізм, що включає збирання, сортування, реконсиляцію та проведення взаємозаліку зустрічних вимог учасників платіжної системи, а також обчислення за кожним з них сумарного сальдо за визначений період часу між загальними обсягами вимог та зобов'язань;

23) клірингова установа – юридична особа, яка за результатами проведеного нею клірингу формує клірингові вимоги та надає пов'язані з цим інформаційні послуги;

24) комерційний агент (агент) – юридична особа або фізична особа-підприємець, яка діє від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок особи, яку вона представляє під час надання платіжних послуг на підставі відповідного договору;

25) користувач платіжних послуг (далі – користувач) – фізична особа або юридична особа, яка отримує чи має намір отримати платіжну послугу як платник або отримувач (або обоє одночасно) та/або є власником електронних грошей (цифрових грошей), а в разі надання послуг банком – клієнт банку;

26) кредитовий трансфер – платіжний інструмент у вигляді сукупності процедур, що передбачені нормативно-правовими актами Національного банку України, виконання яких необхідно здійснювати для ініціювання кредитового переказу, що використовується для ініціювання платіжної операції кредитового переказу;

27) кредитовий переказ – платіжна операція з переказу коштів з рахунку платника на рахунок отримувача на підставі/відповідно до наданої платником або надавачем послуг з ініціювання платіжних операцій платіжної інструкції, за умови отримання згоди платника на виконання платіжної операції, наданої до надавача платіжних послуг платника;

28) ліцензія на надання платіжних послуг (далі – ліцензія) – ліцензія, що надається Національним банком України юридичній особі відповідно до цього Закону та засвідчує право такої юридичної особи на провадження діяльності з надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг;

29) маршрутизація – обмін даними під час виконання платіжних операцій між учасниками платіжної системи;

30) міжнародні стандарти оверсайта – документи, прийняті Комітетом з платіжних систем та ринкової інфраструктури Банку міжнародних розрахунків та Технічним комітетом Міжнародної організації комісій з цінних паперів, що визначають стандарти оверсайта для інфраструктури фінансового ринку;

31) момент безвідкличності – визначений момент часу, після настання якого ініціатор не може відкликати платіжну інструкцію та свою згоду на виконання платіжної операції;

32) надавач платіжних послуг – юридична особа, яка в установленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку отримала право на надання всіх або окремих платіжних послуг;

33) надавач обмежених платіжних послуг – суб'єкт господарювання, який у встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку отримав право на надання однієї або кількох обмежених платіжних послуг;

34) надавач нефінансових платіжних послуг – надавач платіжних послуг, який на законних підставах здійснює діяльність з надання всіх або окремих нефінансових платіжних послуг;

35) надавач фінансових платіжних послуг – надавач платіжних послуг, який на законних підставах провадить діяльність з надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг;

36) небанківський надавач платіжних послуг – надавач платіжних послуг, що не є банком. До небанківських надавачів платіжних послуг у розумінні цього Закону належать надавачі платіжних послуг, передбачені пунктами 2–7 частини першої статті 10 цього Закону;

37) надавач платіжних послуг з обслуговування рахунків – надавач платіжних послуг, у якому відкритий рахунок платника для виконання платіжних операцій;

38) надавач послуг з ініціювання платіжної операції – юридична особа, яка в установленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку отримала право на надання послуг з ініціювання платіжної операції;

39) надавач послуг з надання відомостей з рахунків – юридична особа, яка в установленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку отримала право на надання послуги з надання відомостей з рахунків;

40) негайно – найкоротший строк, визначений у внутрішніх документах надавача платіжних послуг та встановлений у договорі з користувачем платіжних послуг, у який мають здійснюватися (відбуватися) відповідні дії, з моменту настання підстав для їх виконання;

41) непрямий учасник платіжної системи – учасник платіжної системи, який надає послуги користувачам щодо виконання платіжних операцій на підставі договору, укладеного з прямим учасником платіжної системи, якому надано право на укладання таких договорів оператором платіжної системи;

42) обмежені платіжні послуги – послуги, перелік яких визначений статтею 8 цього Закону;

43) обтяжувач – ініціатор за обтяженням, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на рахунку;

44) оверсайт платіжної інфраструктури – діяльність Національного банку України з метою забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжної інфраструктури, яка включає:

а) моніторинг платіжної інфраструктури;

б) оцінювання її на відповідність вимогам законодавства України та міжнародним стандартам оверсайта;

в) установлення вимог та обмежень щодо діяльності платіжної інфраструктури;

г) у разі потреби надання рекомендацій щодо удосконалення діяльності платіжної інфраструктури та/або застосування заходів впливу;

45) оператор платіжної системи – юридична особа, яка установлює правила платіжної системи, а також виконує інші функції щодо забезпечення функціонування платіжної системи та несе відповідальність за діяльність цієї платіжної системи;

46) операційний день – означає день, протягом якого надавач платіжних послуг платника або надавач платіжних послуг отримувача, які залучені до виконання платіжної операції, здійснюють свою діяльність, необхідну для виконання платіжних операцій;

47) операційний час – частина операційного дня надавача платіжних послуг, протягом якої приймаються платіжні інструкції та інструкції на відкликання. Тривалість операційного часу встановлюється надавачем платіжних самостійно та закріплюється в його внутрішніх документах;

48) отримувач – особа, на рахунок якої зараховується сума платіжної операції або яка отримує суму платіжної операції в готівковій формі.

Неналежний отримувач – особа, якій без законних підстав зарахована сума платіжної операції на її рахунок або видана їй у готівковій формі;

49) переказ коштів без відкриття рахунку – платіжна послуга, яка надається платнику з метою переказу коштів у готівковій або безготівковій формі отримувачу (або надавачу платіжних послуг, який діє від імені отримувача) та під час якої надавачем цієї послуги не використовується рахунок платника та/або отримувача;

50) персоналізовані облікові дані – унікальний набір даних, який надається надавачем платіжних послуг користувачу (або його уповноваженому представнику) та дає змогу однозначно встановити особу користувача (або його уповноваженого представника);

51) платіжний додаток – програмний засіб, розміщений в апаратно-програмному середовищі електронного платіжного засобу, за допомогою якого здійснюються платіжні та інші операції, передбачені договором;

52) платіжна інструкція – розпорядження ініціатора надавачу платіжних послуг щодо виконання платіжної операції;

53) платіжний інструмент – персоналізований засіб, пристрій та/або набір процедур, що відповідають вимогам законодавства та узгоджені між користувачем та надавачем платіжних послуг для надання платіжної інструкції;

54) платіжна інфраструктура – надавачі платіжних послуг, платіжні системи, технологічні оператори та відносини між ними під час виконання платіжних операцій;

55) платіжна картка – електронний платіжний засіб у вигляді пластикової чи іншого виду картки;

56) платіжний застосунок – програмне забезпечення, яке дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію з рахунку платника (у тому числі за допомогою платіжних інструментів) та/або здійснити інші операції, передбачені договором з надавачем платіжних послуг;

57) платіжний моніторинг – обов’язкова діяльність надавачів фінансових платіжних послуг щодо контролю за платіжними операціями, з метою виявлення та запобігання неналежним платіжним операціям;

58) платіжна операція – будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від будь-яких правовідносин між платником і отримувачем, що є підставою для цього.

Помилкова платіжна операція – платіжна операція, унаслідок якої з вини надавача платіжних послуг відбувається списання коштів з рахунку неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача чи видача йому коштів у готівковій формі.

Неналежна платіжна операція – платіжна операція, унаслідок якої з вини особи, яка не є ініціатором, або надавача платіжних послуг, відбувається списання коштів з рахунку неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача чи видача йому коштів у готівковій формі.

Неакцептована платіжна операція – платіжна операція, виконана надавачем платіжних послуг платника на підставі наданої ініціатором платіжної інструкції без отримання згоди платника (крім примусового списання) або після відкликання такої згоди.

Дистанційна платіжна операція – платіжна операція, яка здійснюється із застосуванням засобів дистанційної комунікації;

59) платіжна послуга – передбачена цим Законом діяльність надавача платіжних послуг щодо виконання та/або супроводження платіжних операцій;

60) платіжний пристрій – технічний пристрій (банківський автомат, платіжний термінал, програмно-технічний комплекс самообслуговування, програмно-апаратне середовище мобільного телефону, інший пристрій), який дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію, а також виконати інші операції згідно з функціональними можливостями цього пристрою;

61) платіжний рахунок – рахунок, що відкривається небанківським надавачем платіжних послуг користувачу на договірній основі виключно для цілей виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України;

62) платіжний ринок – сукупність учасників платіжного ринку та правовідносин між ними щодо надання платіжних послуг;

63) платіжна система – система для виконання платіжних операцій із формальними та стандартизованими домовленостями і загальними правилами щодо процесингу, клірингу та/або виконання розрахунків між учасниками платіжної системи;

64) платіжна установа – юридична особа (крім банку, фінансової установи, оператора поштового зв'язку, органу державної влади або місцевого самоврядування), яка в установленому порядку отримала право на надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг (крім платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима);

мала платіжна установа – платіжна установа, діяльність якої передбачає надання платіжних послуг із дотриманням обмежень, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;

іноземна платіжна установа/іноземна установа електронних грошей (далі – іноземна платіжна установа) – юридична особа-нерезидент, яка відповідно до законодавства країни, у якій така юридична особа зареєстрована, має право надавати платіжні послуги;

65) платник – особа, на ім'я якої відкритий рахунок і яка надає платіжну інструкцію на виконання платіжної операції з такого рахунку або згоду на виконання платіжної операції на підставі платіжної інструкції, наданої отримувачем, або за відсутності рахунку будь-яка особа, яка надає платіжну інструкцію разом із відповідною сумою готівкових коштів.

Неналежний платник – особа, з рахунку якої без законних підстав (помилково або неправомірно) списані кошти;

66) послуга з ініціювання платіжної операції – нефінансова платіжна послуга, яка полягає в ініціюванні платіжної інструкції надавачем послуги з ініціювання платіжної операції на запит платника з рахунку платника, відкритому в іншому надавачі платіжних послуг;

67) послуга з надання відомостей з рахунків – нефінансова платіжна послуга, яка полягає в наданні в режимі реального часу консолідованої інформації щодо одного або більше рахунків, відкритих на ім'я користувача в одному або більше надавачах платіжних послуг;

68) прямий дебіт – платіжний інструмент, що використовується для ініціювання платіжної операції дебетового переказу;

69) прямий учасник платіжної системи – учасник платіжної системи, який надає послуги користувачам щодо виконання платіжних операцій на підставі договору, укладеного з оператором платіжної системи;

70) процесинг – діяльність, яка включає виконання за платіжними операціями авторизації, моніторингу, збору, оброблення та зберігання інформації, а також надання обробленої інформації учасникам розрахунків;

71) процесингова установа – юридична особа, яка здійснює процесинг;

72) пруденційні нормативи – кількісні показники, дотримання певного значення яких є обов'язковим для надавачів платіжних послуг, які встановлюються Національним банком України з метою оцінки фінансового стану та виявлення потенційних ризиків у діяльності надавачів платіжних послуг, а також мінімізації таких ризиків і своєчасного реагування на можливі негативні наслідки в діяльності таких осіб;

73) Реєстр платіжної інфраструктури (далі – Реєстр) – електронний реєстр, що ведеться Національним банком України за допомогою відповідного комплексу організаційно-технічних засобів, у якому зазначаються відомості про надавачів платіжних послуг та інших осіб, відомості про які підлягають уключенню до нього відповідно до цього Закону;

74) реконсиляція – процедура контролю, яка полягає в ідентифікації та перевірці виконання кожної платіжної операції за допомогою щонайменше трьох визначених показників;

75) розрахунковий банк – уповноважений оператором відповідної платіжної системи банк, що бере участь у проведенні розрахунків у платіжній системі;

76) примусове списання – списання коштів з рахунків платника, що здійснюється стягувачем без згоди платника на підставі встановлених законом виконавчих документів у випадках, передбачених законодавством України;

77) стягувач – особа, яка може бути ініціатором платіжної операції примусового списання з рахунку платника для виконання платіжних операцій на підставі виконавчих документів, визначених законом.

Неналежний стягувач – особа, яка не має визначених законом підстав на ініціювання платіжної операції з рахунка платника;

78) суб'єкти платіжних операцій – користувачі (платники, отримувачі) та відповідні надавачі платіжних послуг;

79) сума платіжної операції – відповідна сума коштів, яка внаслідок виконання платіжної операції має бути зарахована на рахунок отримувача або видана йому в готівковій формі;

80) споживач – фізична особа, яка отримує або має намір отримати платіжну послугу для задоволення особистих потреб, не пов'язаних із підприємницькою, незалежною професійною діяльністю;

81) схема виконання платіжних операцій – це єдиний набір правил, стандартів та/або процедур, що розроблені та використовуються для виконання платіжних операцій (у тому числі в платіжній системі) і визначають порядок ініціювання, виконання та завершення платіжних операцій, платіжні інструменти, які використовуються для виконання платіжних операцій, порядок їх емісії та еквайрингу.

82) технологічний оператор платіжних послуг (далі – технологічний оператор) – юридична особа, яка надає послуги процесингу, клірингу або виконує операційні, інформаційні та інші технологічні функції, пов'язані із наданням платіжних послуг, без залучення коштів за платіжними операціями на свій рахунок;

83) торговець – суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність, незалежну професійну діяльність), який відповідно до договору з відповідним надавачем платіжних послуг (еквайром або іншим) приймає до обслуговування платіжні інструменти з метою проведення оплати вартості товарів чи послуг, уключаючи послуги з видачі коштів у готівковій формі;

84) учасники платіжного ринку – суб'єкти платіжних операцій (їх комерційні агенти), надавачі обмежених платіжних послуг, платіжні системи (оператори платіжних систем) та технологічні оператори;

85) учасник платіжної системи – юридична особа, що на підставі договору щодо участі в платіжній системі надає послуги користувачам щодо виконання платіжних операцій за допомогою цієї системи та відповідно до законодавства має право надавати такі послуги;

86) унікальний ідентифікатор – комбінація цифр або знаків, що надається користувачу надавачем платіжних послуг, яка дає змогу однозначно ідентифікувати користувача та/або його рахунок для цілей виконання платіжної операції;

87) установа електронних грошей – юридична особа, яка в установленому порядку отримала право на надання платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима;

88) фінансова установа, що має право на надання платіжних послуг (далі - фінансова установа), – юридична особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг та ліцензію на надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг (крім платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, а також платіжних послуг, пов'язаних із відкриттям та обслуговуванням платіжних рахунків, крім випадків, визначених цим Законом);

89) цифровий контент – означає товари чи послуги, які створюються і постачаються (надаються) виключно в електронному вигляді, та споживаються з використанням технічних (цифрових, електронних) пристроїв, і які не включають використання та споживання фізичних товарів чи послуг;

90) цифрові гроші Національного банку України (далі – цифрові гроші) – це електронна форма грошової одиниці України, емітентом якої є Національний банк України.

Терміни «оператор телекомунікацій» та «абонент» уживаються в цьому Законі в значенні, наведеному в Законі України «Про телекомунікації».

Терміни «оператор поштового зв'язку» уживається в цьому Законі в значенні, наведеному в Законі України «Про поштовий зв'язок».

Терміни «контроль (вирішальний вплив)», «корпоративне управління», «професійне судження», «структура власності» уживаються в цьому Законі в значеннях, наведених в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Терміни «резидент», «нерезидент» в цьому Законі вживаються у значенні, наведеному у Законі України «Про валюту і валютні операції».

Інші терміни в цьому Законі вживаються у значенні, наведеному у відповідних актах законодавства України.

Стаття 2. Законодавство, що регулює діяльність на платіжному ринку

1. Загальні засади функціонування платіжного ринку, відносини у сфері надання платіжних послуг користувачам регулюються Конституцією України, цим Законом, іншими законами України та прийнятими на їх основі нормативно-правовими актами.

2. Якщо інше не передбачено цим Законом або іншими законами України, відносини між учасниками платіжного ринку регулюються на підставі договорів, укладених між ними з урахуванням вимог законодавства України.

3. Під час надання споживачам послуг на платіжному ринку надавачі платіжних послуг зобов'язані дотримуватися вимог Законів України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про захист прав споживачів» та іншого законодавства у сфері захисту прав споживачів.

4. У разі суперечності норм цього Закону нормам інших Законів норми цього Закону мають перевагу.

Стаття 3. Кошти в Україні

1. Кошти існують у готівковій формі (формі грошових знаків) та у безготівковій формі (формі записів на рахунках).

2. Кошти для цілей цього Закону включають також електронні гроші та цифрові гроші, у випадках, передбачених цим Законом.

Електронні гроші та цифрові гроші існують лише в безготівковій формі.

3. Грошові знаки випускаються у формі банкнот і монет, що мають зазначену на них номінальну вартість.

4. Гривня як грошова одиниця України (гривня) є законним платіжним засобом в Україні, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України для проведення платіжних операцій та розрахунків.

5. Електронні гроші, номіновані в гривні, та цифрові гроші використовуються фізичними і юридичними особами для проведення платіжних операцій та розрахунків виключно у випадках, передбачених законодавством України та/або нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 4. Форми та види розрахунків, що застосовуються при проведенні платіжних операцій

1. Для проведення платіжних операцій можуть використовуватися кошти в готівковій або безготівковій формі.

2. Види безготівкових розрахунків визначаються відповідними законодавчими актами України та прийнятими на їх основі нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Особливості здійснення розрахунків за валютними операціями визначаються валютним законодавством України.

Розділ II ПЛАТІЖНІ ПОСЛУГИ

Стаття 5. Види платіжних послуг

1. Фінансовими платіжними послугами вважаються такі послуги:

1) послуги із зарахування готівкових коштів на рахунки користувачів, а також усі послуги, що стосуються відкриття, обслуговування та закриття рахунків (крім електронних гаманців);

2) послуги зі зняття готівкових коштів із рахунків користувачів, а також усі послуги, що стосуються відкриття, обслуговування та закриття рахунків (крім електронних гаманців);

3) послуги з виконання платіжних операцій із власними коштами користувача з рахунку/на рахунок користувача (крім платіжних операцій з електронними грошима), у тому числі:

а) виконання кредитового переказу;

б) виконання дебетового переказу;

в) виконання іншої платіжної операції, у тому числі з використанням платіжних інструментів;

4) послуги з виконання платіжних операцій з рахунку/на рахунок користувача (крім платіжних операцій з електронними грошима) за умови, що кошти для виконання платіжної операції надаються користувачу надавачем платіжних послуг на умовах кредиту, у тому числі:

- а) виконання кредитового переказу;
- б) виконання дебетового переказу;
- в) виконання іншої платіжної операції, в тому числі з використанням платіжних інструментів;

5) послуги з емісії платіжних інструментів та/або здійснення еквайрингу платіжних інструментів;

6) послуги з переказу коштів без відкриття рахунку;

7) послуги з випуску та виконання платіжних операцій із електронними грошима, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців.

2. Нефінансовими платіжними послугами вважаються такі послуги:

1) послуги з ініціювання платіжної операції;

2) послуги з надання відомостей з рахунків.

Стаття 6. Правила суміщення

1. Поєднання платіжними установами та установами електронних грошей діяльності з надання фінансових платіжних послуг із будь-якими іншими видами діяльності забороняється, крім:

1) надання послуг, що є допоміжними до платіжних послуг;

2) надання обмежених платіжних послуг;

3) надання послуг з торгівлі валютними цінностями для виконання платіжних операцій;

4) надання інших фінансових послуг у випадках, передбачених законодавством України;

5) здійснення інших видів діяльності, передбачених законодавчими актами України або нормативно-правовими актами Національного банку України.

Обмеження, установлені частиною першою цієї статті, не поширюється на Національний банк України та органи державної влади (місцевого самоврядування) та операторів поштового зв'язку.

2. Банки, платіжні установи, установи електронних грошей та філії іноземних платіжних установ мають виключне право та можуть здійснювати суміщення діяльності з надання фінансових платіжних послуг з діяльністю з надання нефінансових платіжних послуг.

3. Діяльність з надання нефінансових платіжних послуг може поєднуватися з будь-якими іншими видами діяльності (крім діяльності з надання фінансових послуг), якщо інше не передбачено законодавством України.

4. Надавачам платіжних послуг (крім банків) забороняється здійснювати діяльність із залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, крім випадків, визначених законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 7. Надання послуг, що є допоміжними до платіжних послуг

1. Крім надання платіжних послуг, платіжні установи, банки, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ мають право надавати послуги, що є допоміжними до надання платіжних послуг:

- 1) послуги, передбачені пунктом 8 частини першої статті 9 цього Закону;
- 2) послуги оператора платіжної системи;
- 3) послуги технологічного оператора;
- 4) інші послуги, визначені як допоміжні до надання платіжних послуг відповідно до законодавства України.

Стаття 8. Обмежені платіжні послуги

1. Обмеженими платіжними послугами вважаються такі послуги:

1) послуга, що надається особами, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою, із зарахування інкасованих коштів на власний рахунок та подальшого їх перерахування суб'єктам господарювання на їх поточні рахунки за реквізитами та в строк, визначеними умовами договорів з урахуванням вимог законодавства України;

2) послуги з виконання платіжних операцій, що надаються оператором телекомунікацій своєму абоненту-отримувачу послуг:

- а) цифрового контенту;
- б) оплати електронних квитків;
- в) сплати благодійних внесків та пожертвувань;
- г) переказу коштів між ідентифікованими абонентами;
- г) переказу залишку на абонентському рахунку на абонентський рахунок до іншого оператора телекомунікацій у разі зміни обслуговуючого оператора.

Сума разової платіжної операції за надання послуг, передбачених підпунктом 2 частини першої цієї статті, не перевищує 20 відсотків від розміру встановленої мінімальної заробітної плати, а загальна сума таких операцій за календарний місяць стосовно окремого отримувача послуг не перевищує одного розміру встановленої мінімальної заробітної плати.

2. Юридичні особи мають право надавати обмежені платіжні послуги відповідно до вимог і обмежень, передбачених цією статтею та нормативно-правовими актами Національного банку України, лише за умови їх включення до Реєстру як надавачів обмежених платіжних послуг.

3. Національний банк України має право встановлювати інші види обмежених платіжних послуг.

Національний банк України має право запроваджувати додаткові вимоги та заходи контролю щодо надання обмежених платіжних послуг, зокрема:

1) порядок та умови включення надавачів обмежених платіжних послуг до Реєстру;

2) порядок, вимоги та строки надання надавачами обмежених платіжних послуг Національному банку України звітності про виконані платіжні операції в рамках надання обмежених платіжних послуг.

4. Якщо надавачі обмежених платіжних послуг під час здійснення своєї діяльності перевищують обмеження, встановлені цим Законом та/або нормативно-правовими актами Національного банку України щодо обмежених платіжних послуг, то такі надавачі обмежених платіжних послуг зобов'язані негайно припинити надання будь-яких обмежених платіжних послуг та звернутися до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання платіжних послуг на загальних підставах у порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

У випадку невиконання надавачем обмежених платіжних послуг обов'язку, визначеного в абзаці першому цієї частини, Національний банк України має право виключити з Реєстру такого надавача обмежених платіжних послуг з моменту виявлення Національним банком України такого порушення.

5. До діяльності з надання обмежених платіжних послуг не застосовуються вимоги цього Закону, за винятком положень цієї статті та інших положень цього Закону, у яких прямо зазначене інше.

Стаття 9. Винятки в застосуванні Закону

1. Положення цього Закону не застосовуються до:

1) передачі коштів у готівковій формі, що здійснюються між двома фізичними особами без залучення будь-якого надавача платіжних послуг та/або його комерційного агента;

2) платіжних операцій з видачі готівкових коштів із використанням платіжного інструменту, що здійснюються торговцями на запит держателя платіжного інструменту (у частині необхідності авторизації діяльності торговців із виконання такої платіжної операції);

3) платіжних операцій через комерційного агента або повіреного, який відповідно до договору уповноважений укладати договори купівлі-продажу товарів чи надання послуг від імені та за рахунок лише платника або лише отримувача, але не обох одночасно;

4) видів діяльності, що надаються на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення операцій із готівкою, крім діяльності, визначеної в пункті 1 частини статті 8 цього Закону;

5) платіжних операцій, що полягають у збиранні та доставці готівкових коштів у межах публічного збору благодійних пожертв відповідно до Закону «Про благодійну діяльність та благодійні організації»;

6) професійної діяльності на ринках капіталу;

7) платіжних операцій, які стосуються виплати доходів за цінними паперами, під час погашення боргових цінних паперів, у тому числі за тими цінними паперами, що розміщені та перебувають в обігу за межами України, чи під час здійснення емітентом інших корпоративних операцій відповідно до законодавства про депозитарну систему України;

8) послуг технічного характеру, які супроводжують надання платіжних послуг.

До послуг технічного характеру належать у тому числі послуги з надання інформаційних та комунікаційних технологій, сервісного обслуговування платіжних пристроїв та іншого обладнання, що використовується під час надання платіжних послуг, за умови, що надавач таких послуг не має доступу до коштів користувачів платіжних послуг.

До послуг технічного характеру не належать нефінансові платіжні послуги та надання послуг технологічного оператора;

9) справляння плати за транспортні послуги особою, уповноваженою органом місцевого самоврядування, у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду відповідно до законодавства України.

10) платіжних операцій стосовно розрахунків за простими і переказними векселями, розрахунків за акредитивами, розрахунків за інкасо, платежів за гарантіями, розрахунків із застосуванням розрахункових чеків (у тому числі дорожніх чеків) та інших платіжних операцій, що здійснюються виключно банками відповідно до закону та нормативно-правових актів Національного банку України;

11) діяльності суб'єктів господарювання в частині надання користувачам послуги з видачі готівкових коштів із використанням електронних платіжних засобів за умови, що суб'єкт господарювання:

а) діє від імені одного або кількох емітентів електронних платіжних засобів;

б) не має відносин із користувачем за договором щодо надання платіжних послуг;

в) не є надавачем платіжних послуг та не надає інших платіжних послуг;

12) діяльність операторів телекомунікацій із перерахування коштів на цілі благодійної діяльності, зібраних публічним збором благодійних пожертв із використанням у межах здійснення благодійного телекомунікаційного повідомлення, та збору коштів на цілі благодійної діяльності на підставі договору, укладеного між оператором телекомунікацій та неприбутковою організацією, у тому числі благодійною організацією (крім політичних партій і кредитних спілок), або територіальною громадою.

РОЗДІЛ III.

НАДАВАЧІ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 10. Право на надання платіжних послуг

1. До надавачів платіжних послуг за цим Законом належать:

1) банки;

2) платіжні установи (у тому числі малі платіжні установи);

3) філії іноземних платіжних установ;

4) установи електронних грошей;

5) фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг;

6) оператори поштового зв'язку;

7) надавачі нефінансових платіжних послуг;

8) Національний банк України;

9) органи державної влади та місцевого самоврядування.

2. Надавати платіжні послуги мають право лише особи, зазначені в частині першій цієї статті.

3. Особи, зазначені в частині першій цієї статті мають право на здійснення діяльності з надання фінансових платіжних послуг лише після отримання ними ліцензії відповідно до цього Закону та за умови включення до Реєстру, якщо інше не передбачено цим Законом або нормативно-правовими актами Національного банку України.

Порядок та умови отримання ліцензії встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Банки мають право надавати платіжні послуги без ліцензії, що видається відповідно до цього Закону, на підставі банківської ліцензії в порядку, передбаченому цим Законом, якщо інший порядок не передбачений законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють діяльність банків.

Банки мають право надавати платіжні послуги (крім платіжних послуг із випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима) без включення до Реєстру.

Банки мають право надавати платіжні послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, лише після включення їх до Реєстру як емітентів електронних грошей.

5. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку та установи електронних грошей мають право надавати всі або окремі фінансові платіжні послуги за умови включення відповідних фінансових платіжних послуг до ліцензії відповідно до цього Закону та включення цих осіб до Реєстру.

Малі платіжні установи за умови отримання ліцензії відповідно до цього Закону та включення до Реєстру мають право надавати всі або окремі фінансові платіжні послуги, крім платіжної послуги з емісії платіжних інструментів, а також платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, з дотриманням обмежень, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Платіжні установи (крім малих платіжних установ), оператори поштового зв'язку та установи електронних грошей мають право надавати фінансові платіжні послуги, якщо вони є валютними операціями, лише за умови отримання ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій відповідно до Закону України «Про валюту і валютні операції» та у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Інші фінансові установи на підставі ліцензії на здійснення діяльності з надання фінансових послуг у випадках, визначених Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг, мають право надавати послугу переказу коштів без відкриття рахунків та послугу зі здійснення еквайрингу.

Інші обмеження щодо надання окремих фінансових платіжних послуг фінансовими установами можуть установлюватися законами та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Одночасно із видачою фінансовій установі ліцензії на надання фінансових платіжних послуг Національний банк України забезпечує внесення відомостей про цю фінансову установу до Реєстру.

7. Платіжна установа (у тому числі мала платіжна установа), установа електронних грошей набувають статусу фінансової установи з моменту отримання ними ліцензії відповідно до цього Закону.

Одночасно із включенням до Реєстру платіжної установи, установи електронних грошей, що отримала ліцензію, Національний банк України забезпечує внесення відомостей про цю платіжну установу, установу електронних грошей до Державного реєстру фінансових установ.

8. Філія іноземної платіжної установи має право надавати всі або окремі платіжні послуги за умови акредитації в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України. Філія іноземної платіжної установи здійснює свою діяльність із надання платіжних послуг відповідно до вимог, установлених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України для платіжних установ (крім малих платіжних установ), а у випадку надання філією іноземної платіжної установи платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, – відповідно до вимог, установлених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України для установ електронних грошей.

9. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування має право надавати окремі платіжні послуги в межах своєї компетенції, передбаченої законодавством, без ліцензії, що видається відповідно до цього Закону, лише після включення його до Реєстру.

10. Національний банк України має право надавати платіжні послуги без ліцензії та без включення до Реєстру. Національний банк України має право надавати ті платіжні послуги, про які вказано в цьому Законі.

11. Діяльність із надання всіх або окремих нефінансових платіжних послуг здійснюється юридичною особою без ліцензії відповідно до цього Закону лише після включення до Реєстру відомостей про цю юридичну особу як надавача нефінансових платіжних послуг.

12. Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність із надання однієї або більше нефінансових платіжних послуг (та/або обмежених платіжних послуг), має відповідати вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, що застосовуються до надавачів нефінансових платіжних послуг (та/або надавачів обмежених платіжних послуг), і зобов'язана дотримуватися зазначених вимог протягом усього періоду здійснення нею такої діяльності.

13. Особи, які здійснюють діяльність без ліцензії та/або включення до Реєстру, якщо така авторизація діяльності вимагається відповідно до цього Закону, несуть юридичну відповідальність згідно із законами України.

14. Національний банк України має право вести перелік осіб, щодо яких наявна інформація, отримана від органів державної влади України, про надання такими особами платіжних послуг (обмежених платіжних послуг) із порушенням вимог авторизації діяльності, який розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України.

Глава 2. АВТОРИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАДАВАЧІВ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ, НАДАВАЧІВ ОБМЕЖЕНИХ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Стаття 11. Ліцензія на надання платіжних послуг

1. Національний банк України в межах компетенції у сфері регулювання платіжного ринку видає надавачу ліцензії на надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг.

2. У ліцензії зазначається перелік фінансових платіжних послуг, які надавач має право надавати на підставі ліцензії.

3. Ліцензія видається на необмежений строк.

4. Ліцензія не може передаватися третім особам.

5. Національний банк України приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі в строк не більше шістдесяти робочих днів із дня одержання Національним банком України заяви про видачу ліцензії та повного пакета документів, що додаються до заяви.

6. Перелік та вимоги до змісту документів, що додаються до заяви про видачу ліцензії на надання платіжних послуг, порядок видачі, зупинення, поновлення, відкликання такої ліцензії встановлюється Національним банком України.

Стаття 12. Включення надавачів платіжних послуг до Реєстру

1. Якщо інше не передбачено цим Законом, надавачі платіжних послуг (у тому числі надавачі нефінансових платіжних послуг) та надавачі обмежених платіжних послуг мають право здійснювати діяльність в Україні з надання відповідних послуг виключно після включення їх до Реєстру в порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Включення до Реєстру здійснюється шляхом внесення відомостей про надавачів платіжних послуг (надавачів обмежених платіжних послуг), переліку платіжних послуг (обмежених платіжних послуг), які відповідний надавач платіжних послуг має право надавати, та інших відомостей, які вносяться до Реєстру відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Порядок включення надавачів платіжних послуг (надавачів обмежених платіжних послуг) до Реєстру, вичерпний перелік та вимоги до змісту

документів, що додаються до заяви про включення до Реєстру, а також порядок внесення до Реєстру відомостей про припинення здійснення надавачем платіжних послуг, надавачем обмежених платіжних послуг діяльності з надання відповідних послуг установлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. У разі прийняття рішення про включення до Реєстру Національний банк України вносить відповідні відомості до Реєстру не пізніше наступного робочого дня з дати прийняття рішення.

Повідомлення про прийняття рішення про включення до Реєстру (та відповідний витяг із Реєстру) або про відмову у включенні до Реєстру надсилається (видається) заявникові в письмовій (паперовій або електронній) формі протягом трьох робочих днів із дати прийняття відповідного рішення. У разі прийняття рішення про відмову у включенні до Реєстру Національний банк України повідомляє заявника про причини відмови.

4. Якщо юридична особа (у тому числі надавач платіжних послуг) має намір розпочати надання нової нефінансової платіжної послуги (обмеженої платіжної послуги), така особа звертається до Національного банку України в порядку, установленому Національним банком України, із заявою про внесення відповідних відомостей до Реєстру.

Стаття 13. Особливості діяльності малих платіжних установ

1. Мала платіжна установа має право надавати фінансові платіжні послуги відповідно до цього Закону лише за умови дотримання обмежень щодо граничних обсягів виконання платіжних операцій, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Національний банк України має право встановлювати інші обмеження та умови щодо діяльності малих платіжних установ.

2. Ліцензія, яка надає юридичній особі право здійснювати діяльність малої платіжної установи відповідно до цього Закону, отримується в спрощеному порядку, який визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Мала платіжна установа зобов'язана подати всі необхідні документи для отримання ліцензії на загальних підставах відповідно до цього Закону протягом шістдесяти календарних днів із моменту перевищення обмежень, передбачених частиною першою цієї статті, або припинити надання фінансових платіжних послуг.

Якщо мала платіжна установа не подала всіх необхідних документів для отримання ліцензії протягом шістдесяти календарних днів із моменту перевищення обмежень, передбачених частиною першою цієї статті, та/або не отримала ліцензію на загальних підставах відповідно до цього Закону протягом 240 календарних днів із моменту перевищення зазначених обмежень, така мала платіжна установа зобов'язана припинити надання фінансових платіжних послуг.

4. Мала платіжна установа зобов'язана отримати ліцензію на загальних підставах відповідно до цього Закону у випадку створення (залучення) такою особою іншої малої платіжної установи або у разі перевищення встановлених Національним банком України обмежень, передбачених частиною першою цієї статті.

5. Перелік та вимоги до змісту документів, що додаються до заяви про видачу ліцензії, порядок та умови видачі ліцензії малим платіжним установам, зупинення, поновлення, відкликання такої ліцензії особливості здійснення діяльності малих платіжних установ, а також відкликання ліцензій у малих платіжних установах визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 14. Порядок відкриття філій іноземних платіжних установ на території України

1. Іноземні платіжні установи мають право відкривати філії та здійснювати через них діяльність на території України.

2. Іноземна платіжна установа має право на відкриття філії в Україні за таких умов:

1) до держави, в якій зареєстровано іноземну платіжну устанovu, немає застережень з боку відповідних міжнародних органів щодо виконання нею рекомендацій міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

2) наявність письмового зобов'язання іноземної платіжної установи на ім'я Національного банку України про безумовне виконання нею зобов'язань, які виникнуть у зв'язку з діяльністю її філії на території України;

3) інших умов, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Національний банк України акредитує філію іноземної платіжної установи на території України в порядку та на умовах, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Акредитація філії іноземної платіжної установи здійснюється шляхом видачі ліцензії відповідно до цього Закону та включення філії іноземної платіжної установи до Реєстру.

5. Діяльність філії іноземної платіжної установи повинна відповідати вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України. Національний банк України здійснює регулювання діяльності і встановлює пруденційні нормативи для філій іноземних платіжних установ відповідно до вимог законодавства України.

6. Національний банк України має право ініціювати процедуру ліквідації філії іноземної платіжної установи в порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Глава 3. ВИМОГИ ДО НАДАВАЧІВ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Стаття 15. Вимоги щодо корпоративного управління та управління ризиками

1. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей зобов'язані організувати та забезпечити належне функціонування систем корпоративного управління і управління ризиками, з урахуванням особливостей виду своєї діяльності, бізнес-моделі, характеру і видів послуг, які ними надаються, ризиків, притаманних такій діяльності, а також особливостей, встановлених законами з питань регулювання окремих видів діяльності з надання фінансових послуг, законів з питань діяльності господарських товариств та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Національний банк України має право визначати вимоги до системи корпоративного управління та системи управління ризиками платіжних установ, операторів поштового зв'язку, у тому числі до їх керівників та необхідності їх погодження, а також здійснювати контроль за їх дотриманням у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 16. Вимоги до капіталу

1. Статутний капітал юридичної особи, яка має намір надавати платіжні послуги, на дату подання заяви про видачу ліцензії на надання платіжних послуг та/або заяви про включення до Реєстру має бути сформований та сплачений у обсязі, який вимагається цим Законом.

2. Якщо інше не передбачено законом або нормативно-правовими актами Національного банку України, формування, в тому числі збільшення статутного капіталу юридичної особи, яка надає або має намір надавати платіжні послуги, відбувається виключно в грошовій формі.

3. Мінімальний розмір статутного капіталу юридичної особи (крім юридичної особи, що має намір надавати платіжні послуги в статусі малої платіжної установи), яка надає або має намір надавати платіжні послуги, не може бути в будь-який час меншим ніж:

1) 1 000 000 (один мільйон) гривень, якщо відповідний надавач платіжних послуг надає послуги з ініціювання платіжної операції або послуги переказу коштів без відкриття рахунку;

2) 3 000 000 (три мільйони) гривень, якщо відповідний надавач платіжних послуг надає послуги з ініціювання платіжної операції та послуги переказу коштів без відкриття рахунку або одну з фінансових платіжних послуг, передбачених пунктами 1–5 частини першої статті 5 цього Закону;

3) 5 000 000 (п'ять мільйонів) гривень, якщо надавач платіжних послуг надає кілька фінансових платіжних послуг, передбачених пунктами 1–6 частини першої статті 5 цього Закону, або є оператором поштового зв'язку незалежно від кількості та видів платіжних послуг, які має намір надавати такий оператор поштового зв'язку;

4) 10 000 000 (десять мільйонів) гривень, якщо надавач платіжних послуг надає платіжні послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима.

Вимоги щодо мінімального розміру статутного капіталу юридичної особи, яка має намір надавати платіжні послуги в статусі малої платіжної установи, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Юридична особа, яка має намір надавати платіжні послуги, зобов'язана на дату подання заяви про видачу ліцензії та/або про включення до Реєстру, протягом строку розгляду такої заяви Національним банком України і протягом всього строку дії такої ліцензії та/або запису в Реєстрі підтримувати розмір власного капіталу в розмірі не меншому, ніж установлений цим Законом розмір статутного капіталу або щодо малої платіжної установи – нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Вимоги до джерел походження коштів, за рахунок яких формується, в тому числі збільшується, статутний капітал та порядку їх перевірки встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. З метою покриття негативних наслідків ризиків, які надавачі платіжних послуг беруть на себе в процесі надання платіжних послуг, Національний банк України має право встановлювати додаткові вимоги до мінімального розміру власного капіталу надавачів платіжних послуг, а також порядок розрахунку власного капіталу надавачів платіжних послуг.

7. Вимоги цієї статті не поширюються на надавачів платіжних послуг, що є банками або органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Вимоги до капіталу банків визначаються законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють діяльність банків.

Стаття 17. Власники істотної участі

1. Юридична або фізична особа, яка має намір набути істотну участь у платіжній установі або установі електронних грошей, або операторі поштового зв'язку, або збільшити її таким чином, що зазначена особа буде прямо та/або опосередковано, самотійно чи спільно з іншими особами володіти або контролювати 10, 25 або 50 і більше відсотків статутного капіталу платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку чи правом голосу за акціями (частками) у статутному капіталі платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку та/або незалежно від формального володіння справляти значний вплив або здійснювати контроль на управління або діяльність платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, зобов'язана повідомити Національний банк України з одночасним поданням Національному банку України повного пакета документів, визначених цим Законом і нормативно-правовими актами Національному банку України, для погодження набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або оператора поштового зв'язку.

Під значним впливом на управління або діяльність юридичної особи слід розуміти пряме та/або опосередковане володіння однією особою самотійно чи спільно з іншими особами голосуючими акціями, часткою в статутному капіталі або правом голосу за акціями, часткою в статутному капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість (ознаки якої встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України) здійснення рівнозначного впливу на управління чи діяльність юридичної особи

Особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль прямого власника участі в юридичній особі або контроль будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

Особа, яка має намір передати істотну участь у платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку будь-якій іншій особі або зменшити таку участь настільки, що її частка в статутному капіталі платіжної установи, установи електронних грошей, оператора поштового зв'язку або право голосу виявиться нижчою від рівнів, визначених абзацом першим частини цієї частини, або передати контроль над платіжною установою, установою електронних грошей або оператором поштового зв'язку іншій особі, зобов'язана повідомити про це Національний банк України в порядку, установленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Порядок набуття або збільшення істотної участі, у тому числі перелік документів (інформації), що вимагаються Національним банком України для прийняття рішення щодо погодження, вимоги до змісту таких документів (інформації), встановлюється цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Національний банк України погоджує набуття або збільшення істотної участі іноземною юридичною та фізичною особою за умови, що держава, у якій зареєстрована (має постійне місце проживання) іноземна особа, на належному рівні забезпечує виконання рекомендацій міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

4. Набуття істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку не повинно здійснюватися за рахунок непідтверджених джерел, а також за рахунок коштів або майна, використання яких для формування статутного капіталу заборонено законом.

5. Національний банк України відмовляє у видачі письмового погодження набуття або збільшення істотної участі, якщо:

1) заявником подано неповний пакет документів, документи містять недостовірну інформацію або не відповідають вимогам законів України та/або нормативно-правових актів Національного банку України, особою не було розкрито Національному банку України інформацію, яка має істотне значення для вирішення питання про погодження набуття або збільшення істотної участі

в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку;

2) ділова репутація особи (для юридичної особи – також і членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) та/або хоча б однієї особи, через яку здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, не відповідає вимогам, установленим Національним банком України;

3) фінансовий стан юридичної особи та/або майновий стан фізичної особи або хоча б однієї особи, через яку здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, не відповідають вимогам, установленим Національним банком України;

4) не підтверджено джерела походження коштів для набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку;

5) набуття або збільшення особою істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку загрожуватиме інтересам користувачів платіжних послуг та/або суперечитиме антимонопольно-конкурентному законодавству України та/або може призвести до погіршення фінансового становища платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку;

6) структура власності юридичної особи та/або структура власності платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку після набуття або збільшення істотної участі не відповідає/не відповідатиме вимогам щодо прозорості, установленим Національним банком України;

7) набуття або збільшення особою істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку може негативно вплинути на забезпечення належного управління ними;

8) набуття або збільшення особою істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку може перешкоджати здійсненню Національним банком України ефективного нагляду за діяльністю учасників платіжного ринку;

9) у разі невиконання умови, зазначеної в частині третій цієї статті.

6. Національний банк України розглядає документи, подані для погодження набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, та приймає рішення за результатами такого розгляду протягом шістдесяти робочих днів із дня отримання повного пакета відповідних документів (інформації), визначених нормативно-правовими актами Національного банку України. Національний банк України за результатами розгляду документів приймає рішення про погодження або заборону набуття, або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку.

7. Національний банк України має право скасувати рішення про погодження набуття або збільшення істотної участі та вимагати відчуження відповідних акцій (часток) платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, якщо виявлено, що документи, подані для такого погодження, містять недостовірну інформацію.

8. Набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку без погодження Національного банку України не допускається, крім випадків, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України, у яких допускається наступне погодження фактично набутої або збільшеної істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку.

У визначених Національним банком України випадках особа зобов'язана звернутися до Національного банку України за погодженням набутої або збільшеної істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку після її фактичного набуття або збільшення у строки та в порядку, встановлених Національним банком України. Національний банк України до прийняття відповідного рішення має право тимчасово заборонити використання такій особі права голосу щодо відповідних акцій (часток) платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку у визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України порядку.

9. Правочин, унаслідок вчинення якого особа набула або збільшила істотну участь у супереч забороні Національного банку України, за винятком випадків, у яких допускається наступне погодження фактично набутої або збільшеної істотної участі, є нікчемним. Національний банк України має право вживати заходів щодо інформування про нікчемність такого правочину, а також розміщує відповідну інформацію на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України не пізніше наступного робочого дня після дня, якого йому стало відомо про вчинення такого правочину.

10. Якщо особа не звернулася до Національного банку України за погодженням набуття або збільшення істотної участі у випадках та у строки, визначені Національним банком України, або Національний банк України відмовив такій особі в погодженні набутої або збільшеної істотної участі, то Національний банк України має право тимчасово заборонити такому власнику істотної участі використання права голосу та/або вимагати відчуження відповідних часток або акцій (паїв) платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку.

11. Національний банк України має право визначати наявність значного впливу чи контролю над управлінням або діяльністю юридичної особи, у тому числі платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, та визнавати особу власником істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку у визначеному Національним банком України порядку. Ознаки наявності значного

впливу чи контролю над управлінням або діяльністю юридичної особи, у тому числі платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

12. Національний банк України в разі невідповідності ділової репутації та/або фінансового/майнового стану власника істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку вимогам цього Закону або нормативно-правових актів Національного банку України та/або якщо в Національного банку України є підстави вважати, що володіння такою особою істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку може створити суттєві загрози належному управлінню платіжною установою, установою електронних грошей або оператором поштового зв'язку, інтересам користувачів платіжних послуг та/або негативно вплинути на її фінансовий стан, має право тимчасово заборонити такому власнику істотної участі використання права голосу. Національний банк України розміщує відповідне рішення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України не пізніше наступного робочого дня з дня його прийняття.

13. Національний банк України має право надсилати запити до державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб та фізичних осіб з метою отримання від них інформації, необхідної для підтвердження джерел походження коштів, що використовуються для набуття чи збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, фінансового стану та ділової репутації власників істотної участі (осіб, які претендують на істотну участь) у платіжній установі або установі електронних грошей, або операторі поштового зв'язку. Зазначена інформація подається Національному банку України протягом 10 робочих днів після надходження його запиту.

Стаття 18. Облік і звітність

1. Надавач платіжних послуг зобов'язаний вести облік своїх операцій та надавати звітність Національному банку України щодо здійснення діяльності з надання платіжних послуг відповідно до вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 19. Вимоги до аудиту

1. Аудиторські перевірки надавачів платіжних послуг здійснюються відповідно до вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

2. Банки та фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг зобов'язані проводити внутрішній аудит (контроль) своєї діяльності з надання платіжних послуг відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Стаття 20. Вимоги до забезпечення збереження коштів користувачів

1. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи зобов'язані забезпечувати належний захист і збереження коштів, які вони отримують від користувачів/або які надходять (утримуються) на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів (далі – кошти користувачів), відповідно до вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, зобов'язані забезпечити відокремлення коштів користувачів від власних коштів або коштів інших осіб (крім користувачів), що можуть перебувати в розпорядженні відповідно платіжної установи, оператора поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземної платіжної установи, фінансової установи.

Для обліку коштів користувачів платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи відкривають розрахункові рахунки в банках у порядку, визначеному Національним банком України.

3. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи мають право забезпечувати збереження коштів користувачів на випадок неможливості виконання своїх фінансових зобов'язань шляхом страхування таких коштів від фінансових ризиків або забезпечувати такі кошти банківською гарантією на умовах, що дадуть змогу користувачам платіжних послуг отримати від страхової компанії або банку-гаранта відшкодування в розмірі, еквівалентному сумі фінансових зобов'язань.

Страхова компанія та банк-гарант не повинні належати до однієї фінансової групи з надавачем платіжних послуг, який забезпечує збереження коштів користувачів у такий спосіб.

Національний банк України має право встановлювати окремі вимоги до страхових договорів (полісів) та страхових компаній, що здійснюють забезпечення захисту коштів користувачів шляхом їх страхування на випадок неможливості виконання надавачем платіжних послуг своїх фінансових зобов'язань перед користувачами.

Національний банк України має право встановлювати окремі вимоги до договорів банківської гарантії та банків, що здійснюють забезпечення захисту коштів користувачів шляхом надання банківської гарантії на випадок неможливості виконання надавачем платіжних послуг своїх фінансових зобов'язань перед користувачами.

4. На кошти користувачів, що отримуються (утримуються) надавачем платіжних послуг для виконання платіжних операцій на розрахунковому рахунку, не може бути накладено арешт та/або звернене стягнення за зобов'язаннями надавача платіжних послуг перед будь-яким кредитором, крім користувача, за умови, що відповідне зобов'язання надавача платіжних послуг

перед користувачем пов'язане зі здійсненням функцій надавача платіжних послуг.

5. На виплати за договорами страхування або банківської гарантії відповідно до частини третьої цієї статті не може бути звернене стягнення за зобов'язаннями надавача платіжних послуг перед будь-яким кредитором, крім користувача, за умови, що відповідне зобов'язання надавача платіжних послуг перед користувачем пов'язане зі здійсненням функцій надавача платіжних послуг.

6. Надавачі нефінансових платіжних послуг зобов'язані страхувати власну відповідальність перед користувачами та надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків у порядку, визначеному Національним банком України з урахуванням положень законодавства.

7. Національний банк України має право встановлювати порядок забезпечення надавачами платіжних послуг захисту і збереження коштів користувачів, у тому числі визначати способи забезпечення захисту і збереження коштів та вимоги до надавачів платіжних послуг і суб'єктів, що залучаються з цією метою.

Стаття 21. Вимоги до розкриття інформації

1. З урахуванням особливостей, передбачених цією статтею, платіжні установи (у тому числі малі платіжні установи), філії іноземних платіжних установ, установи електронних грошей, фінансові установи, оператори поштового зв'язку, надавачі нефінансових платіжних послуг (крім Національного банку України) зобов'язані розкривати:

1) фінансову та консолідовану фінансову звітність, яка складається та подається відповідно до законодавства України;

2) звіт про корпоративне управління (для надавачів платіжних послуг, утворених у формі акціонерних товариств), що складається відповідно до вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, і подається Національному банку України, разом із річною звітністю;

3) звітні дані (інші, ніж фінансова та консолідована фінансова звітність), що складаються і подаються відповідно до вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України;

4) перелік усіх осіб (банків, страхових компаній, тощо), послугами яких користується надавач платіжних послуг з метою забезпечення збереження коштів користувачів;

5) іншу інформацію, надання якої користувачу передбачено цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Надавачі платіжних послуг, утворені у формі акціонерних товариств, зобов'язані додатково розкривати інформацію як емітенти цінних паперів відповідно до вимог законодавства про цінні папери.

3. Користувач має право доступу до інформації щодо діяльності надавача платіжних послуг. Надавачі платіжних послуг зобов'язані на вимогу користувача надати таку інформацію:

1) відомості про фінансові показники діяльності надавача платіжних послуг та його економічний стан, які підлягають обов'язковому оприлюдненню;

2) перелік керівників надавача платіжних послуг та його відокремлених підрозділів;

3) перелік платіжних послуг, що надаються надавачем платіжних послуг;

4) ціну/тарифи платіжних послуг;

5) кількість акцій надавача платіжних послуг, які перебувають у власності членів її виконавчого органу, та/або перелік осіб, частки яких у статутному капіталі надавача платіжних послуг перевищують п'ять відсотків;

6) іншу інформацію з питань надання платіжних послуг та інформацію, право на отримання якої закріплено в законах України.

4. Надавачі платіжних послуг зобов'язані також розкривати шляхом розміщення на безоплатній основі на власних веб-сайтах (вебсторінках) в обсязі та порядку, установлених Національним банком України, таку інформацію:

1) повне найменування, ідентифікаційний код, юридичну адресу та фактичне місцезнаходження надавача платіжних послуг, контактний номер телефону/інший спосіб зв'язку для оперативних звернень користувачів;

2) перелік платіжних послуг, що надаються надавачем платіжних послуг, відомості про участь у платіжних системах, виконання функцій оператора платіжної системи, технологічного оператора (за наявності);

3) відомості про власників істотної участі (у тому числі осіб, які здійснюють контроль за надавачем платіжних послуг);

4) відомості про склад наглядової ради та виконавчого органу надавача платіжних послуг;

5) відомості про відокремлені підрозділи надавача платіжних послуг;

6) відомості про ліцензії та дозволи, видані надавачу платіжних послуг;

7) річну фінансову та консолідовану фінансову звітність;

8) відомості про порушення провадження у справі про банкрутство, застосування процедури санації надавача платіжних послуг;

9) рішення про ліквідацію надавача платіжних послуг;

10) відомості про всі знаки для товарів та послуг (торговельні марки), які використовує надавач під час надання платіжних послуг;

11) іншу інформацію про надавача платіжних послуг, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства України.

5. Емітенти електронних грошей зобов'язані надавати Національному банку України інформацію щодо проведених операцій з електронними грошима за формою та в порядку, визначених у нормативно-правових актах Національного банку України, а також на вимогу Національного банку України за встановленою ним формою.

6. Банки зобов'язані розкривати інформацію, у тому числі банківську таємницю, у порядку та обсягах, передбачених Законом України «Про банки і

банківську діяльність» та нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють діяльність банків.

7. Надавачі платіжних послуг, які є органами державної влади та органами місцевого самоврядування, зобов'язані розкривати інформацію в порядку та обсягах, передбачених відповідними законами та нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність таких органів державної влади та органів місцевого самоврядування, з урахуванням вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 22. Надання кредиту в рамках здійснення платіжних послуг

1. Платіжна установа, установа електронних грошей, оператор поштового зв'язку має право на підставі ліцензії на надання платіжних послуг надавати користувачам на умовах кредиту кошти для виконання платіжних операцій з рахунку/на рахунок користувача (крім платіжних операцій з електронними грошима) за дотримання таких умов:

1) платіжна установа, установа електронних грошей, оператор поштового зв'язку має право надавати платіжні послуги, передбачені пунктами 4 або 5 частини першої статті 5 цього Закону;

2) надання кредиту здійснюється виключно у зв'язку зі виконанням платіжної операції;

3) кредит надається на короткий строк, що не повинен перевищувати 12 місяців з дати надання кредитних коштів;

4) кредити не можуть надаватися за рахунок коштів, що отримані від користувачів для цілей виконання платіжних операцій та/або в обмін на випущені електронні гроші;

5) розмір власного капіталу платіжної установи, установи електронних грошей, оператор поштового зв'язку відповідають вимогам Національного банку України, що застосовуються до надавачів платіжних послуг, які мають право надавати кредити.

2. Забороняється надання кредиту електронними грошима.

3. Надання кредиту споживачам здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про споживче кредитування».

Стаття 23. Обов'язок щодо належної перевірки користувача

1. Надавачі платіжних послуг, визначені в пунктах 1-6, 9 частини першої статті 10 цього Закону, зобов'язані здійснювати ідентифікацію та верифікацію користувачів відповідно до вимог чинного законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

2. Надавачі платіжних послуг, які є суб'єктами первинного фінансового моніторингу згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», зобов'язані

здійснювати заходи належної перевірки відповідно до вимог чинного законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Глава 4. ІНШІ ВИМОГИ

Стаття 24. Діяльність технологічного оператора

1. Юридична особа має право здійснювати діяльність в Україні з надання послуг технологічного оператора виключно після включення її до Реєстру в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, якщо інше не передбачено цим Законом.

Банки мають право здійснювати діяльність в Україні з надання послуг технологічного оператора на підставі банківської ліцензії без включення до Реєстру.

До функцій технологічного оператора не належить надання нефінансових платіжних послуг.

2. Включення до Реєстру здійснюється шляхом унесення до Реєстру відомостей про технологічного оператора відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Порядок включення технологічних операторів до Реєстру, вичерпний перелік та вимоги до змісту документів, що додаються до заяви про включення до Реєстру, а також порядок виключення технологічних операторів з Реєстру встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Національний банк України не пізніше наступного робочого дня з дати прийняття рішення про включення технологічного оператора до Реєстру вносить відповідні відомості до Реєстру щодо цього технологічного оператора.

Національний банк України протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення про включення технологічного оператора до Реєстру або про відмову у включенні повідомляє заявника про прийняте рішення. Національний банк України зобов'язаний повідомити заявника про причини відмови включення технологічного оператора до Реєстру.

4. Оператор платіжної системи (або надавач платіжних послуг), який виконує функції технологічного оператора виключно для цієї платіжної системи (цього надавача платіжних послуг), має право здійснювати таку діяльність без включення до Реєстру як технологічний оператор.

5. Оператор платіжної системи та надавач платіжних послуг зобов'язані повідомити Національний банк України про залучення технологічного оператора (у тому числі банку, що надає послуги технологічного оператора) у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Банки та інші надавачі платіжних послуг, перелік яких визначений у частині першій статті 7 цього Закону, мають право надавати послуги технологічних операторів іншим надавачам платіжних послуг, операторам платіжних систем. Надавачі платіжних послуг, перелік яких визначено в частині

першій статті 7 цього Закону, мають право надавати відповідні послуги виключно після внесення відомостей про таких осіб до Реєстру як технологічні оператори.

7. Емітенти електронних грошей мають право залучати для виконання операційних та інших технологічних функцій, що забезпечують використання електронних грошей, технологічних операторів-резидентів.

Вимоги до технологічних операторів, перелік їх функцій, а також обмеження щодо їх залучення емітентами електронних грошей, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Технологічні оператори під час здійснення своєї діяльності зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України.

9. Оператори платіжної системи, учасники платіжної системи зобов'язані здійснювати контроль та нести відповідальність за дотриманням правил платіжної системи технологічними операторами, з якими ними укладені договори щодо надання відповідних послуг у цій платіжній системі.

Надавачі платіжних послуг зобов'язані здійснювати контроль та нести відповідальність за дотриманням технологічними операторами умов та порядку надання відповідних послуг надавачу платіжних послуг згідно з укладеними між ними договорами.

Стаття 25. Залучення агентів до надання фінансових платіжних послуг

1. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей мають право залучати комерційних агентів для надання користувачам усіх або окремих фінансових платіжних послуг, право на надання яких такі установи отримали відповідно до цього Закону.

2. Одна особа має право одночасно бути комерційним агентом кількох надавачів платіжних послуг.

3. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей, які мають намір надавати фінансові платіжні послуги із залученням комерційного агента, повинні повідомити про це Національний банк України у встановленому ним порядку.

Комерційний агент має право надавати фінансові платіжні послуги від імені банку, платіжної установи, установи електронних грошей виключно після внесення відомостей про такого агента до Реєстру.

4. Комерційні агенти не мають права передавати іншим особам свої повноваження щодо надання платіжних послуг.

5. Комерційні агенти зобов'язані визначати себе перед користувачами кожний раз під час надання платіжних послуг та інформувати користувачів про банк, платіжну устанovu, установу електронних грошей, від імені якого вони діють.

6. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані забезпечити розроблення, впровадження та застосування механізмів внутрішнього контролю за діяльністю своїх комерційних агентів, зокрема з метою забезпечення дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

7. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані надавати Національному банку України звітність щодо діяльності залучених комерційних агентів у встановленому Національним банком України порядку.

8. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані негайно повідомляти Національний банк України у визначеному ним порядку про зміни в частині залучених ними комерційних агентів для надання фінансових платіжних послуг.

9. Національний банк України має право встановлювати обмеження щодо переліку фінансових платіжних послуг, які можуть надаватись банком, платіжною установою, установою електронних грошей із залученням комерційних агентів, а також особливості надання таких фінансових платіжних послуг комерційними агентами.

10. Національний банк України має право встановлювати обмеження до банків, платіжних установ, установ електронних грошей щодо залучення комерційних агентів для надання платіжних послуг.

Стаття 26. Залучення третіх осіб надавачами платіжних послуг

1. Надавачі платіжних послуг мають право залучати третіх (юридичних) осіб на договірній основі для виконання окремих операційних функцій, пов'язаних із наданням платіжних послуг (далі – операційні функції).

2. Надавачі платіжних послуг мають право одночасно залучати кількох осіб для виконання операційних функцій, а одна особа має право одночасно надавати послуги щодо виконання операційних функцій кільком надавачам платіжних послуг, за умови дотримання вимог, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Операційна функція є важливою, якщо невиконання або неналежне виконання такої функції призводить до порушення надавачем платіжних послуг умов, дотримання яких є умовою отримання авторизації, та/або порушення обов'язків/настання відповідальності згідно з цим Законом надавача платіжних послуг та/або до погіршення фінансового стану надавача платіжних послуг та/або шкодить/несе загрозу безпеці/безперервності надання платіжних послуг/конфіденційності інформації.

4. Надавачі платіжних послуг визначають операційні функції як такі, що є важливими, з урахуванням особливостей виду своєї діяльності, характеру і переліку послуг, які ними надаються, ризиків, притаманних такій діяльності.

Національний банк України має право встановити перелік важливих операційних функцій, пов'язаних із наданням платіжних послуг.

5. Надавачі платіжних послуг у разі залучення третіх осіб для виконання важливих операційних функцій, зобов'язані забезпечити належний рівень управління ризиками та внутрішнього контролю та можливість Національного банку України контролювати виконання надавачем платіжних послуг вимог,

установлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Надавач платіжних послуг, який залучив третю особу для виконання операційних функцій, несе відповідальність перед користувачем за надання платіжної послуги чи виконання платіжної операції. Відносини та зобов'язання надавача платіжних послуг щодо користувачів у разі залучення третьої особи для виконання операційних функцій залишаються незмінними.

7. Національний банк України має право вимагати припинення виконання важливих операційних функцій надавача платіжних послуг третьою особою.

8. Надавач платіжних послуг зобов'язаний повідомити Національний банк України про залучення третьої особи для виконання важливої операційної функції та про істотні зміни в умовах такого залучення у встановленому ним порядку і строках.

9. Надавачі платіжних послуг мають право залучати третіх осіб на підставі договорів для виконання окремих інших, ніж операційні, функцій, процесів та задач. Перелік та/або ознаки функцій, процесів та задач, передача яких для виконання третім особам підлягає регулюванню та нагляду Національним банком України відповідно до частини сьомої цієї статті, можуть визначатися нормативно-правовими актами Національного банку України.

10. Порядок залучення надавачами платіжних послуг третіх осіб відповідно до цієї статті, у тому числі істотні умови до договорів, вимоги та обмеження (порядок повідомлення Національного банку України), а також порядок контролю Національного банку України щодо такого залучення можуть визначатися нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 27. Вимоги до зберігання документів

1. Усі документи, що стосуються надання платіжних послуг (виконання платіжних операцій), мають зберігатися надавачами платіжних послуг та їх комерційними агентами не менше п'яти років після припинення ділових відносин з клієнтом або завершення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтом.

2. Під час зберігання документів, що містять банківську таємницю або іншу інформацію з обмеженим доступом, надавачі платіжних послуг та їх комерційні агенти мають дотримуватися правил, установлених законодавством України для зберігання відповідної інформації.

Стаття 28. Порядок реорганізації та ліквідації надавачів платіжних послуг

1. Реорганізація та ліквідація надавачів платіжних послуг відбуваються з додержанням вимог відповідних законів України з урахуванням вимог, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 29. Особливості банкрутства надавачів платіжних послуг

1. Особливості банкрутства надавачів платіжних послуг (крім банків), які отримали ліцензію відповідно до цього Закону, визначаються Кодексом України з процедур банкрутства.

Розділ IV

УМОВИ НАДАННЯ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Глава 1. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ. НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПЛАТІЖНІ ПОСЛУГИ

Стаття 30. Договір про надання платіжних послуг

1. Надання платіжних послуг (у тому числі виконання окремих або разових платіжних операцій, відкриття та обслуговування рахунків, тощо) здійснюється на підставі договору, що укладається між надавачем платіжних послуг та користувачем відповідно до вимог законодавства України, на узгоджених сторонами умовах.

2. Договір про надання платіжних послуг укладається в письмовій формі (паперовій або електронній). Договір про надання платіжних послуг може укладатися шляхом приєднання користувача до публічної пропозиції укладання договору, що розміщений у загальнодоступному для клієнта місці в надавача платіжних послуг та на його офіційному веб-сайті в мережі Інтернет. Усі поточні редакції публічної пропозиції укладення договору та документів, які містять інформацію про комісійні винагороди, процентні ставки, застосовний курс перерахунку іноземної валюти, що застосовується щодо обраної користувачем платіжної послуги, що надається користувачу згідно з пунктом 3 частини першої статті 31 цього Закону, повинні зберігатися на власному веб-сайті надавача платіжних послуг із зазначенням строку їх дії.

1. У разі виникнення неоднозначного тлумачення прав та обов'язків сторони за договором за участю споживача платіжних послуг такі права та обов'язки тлумачаться на користь такого споживача.

2. Національний банк України має право встановлювати обов'язкові вимоги до договорів про надання платіжних послуг.

Стаття 31. Інформація, що надається користувачу до укладення договору про надання платіжних послуг

1. Перед укладенням договору про надання платіжних послуг надавач платіжних послуг зобов'язаний надати користувачу на безоплатній основі інформацію про умови, що стосуються надання платіжної послуги відповідно до договору, у тому числі:

1) інформацію про надавача платіжних послуг:

а) найменування надавача платіжних послуг, його місцезнаходження, фактичну адресу, де відбувається надання платіжних послуг (адресу філії надавача платіжних послуг або комерційного агента), контактну інформацію, включаючи номер телефону, адресу електронної пошти або іншого способу для здійснення оперативних контактів із надавачем платіжних послуг (філією, комерційним агентом);

б) реєстраційний номер з Реєстру та іншу інформацію, що дає змогу ідентифікувати надавача платіжних послуг (комерційного агента) у Реєстрі;

в) контактну інформацію Національного банку України (адреса, номер телефону тощо), а також контактну інформацію органів з питань захисту прав споживачів;

2) інформацію про платіжну послугу:

а) опис основних характеристик платіжної послуги та умови її надання;

б) умови надання додаткових послуг;

в) форма та порядок надання й відкликання згоди платника на виконання платіжної операції;

г) порядок прийняття до виконання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг та настання моменту безвідкличності платіжної інструкції;

г) посилення на робочий та операційний час надавача платіжних послуг, та на максимальний час виконання платіжних операцій;

д) посилення на ліміти (обмеження) використання платіжних інструментів;

3) інформацію про комісійні винагороди, процентні ставки, застосовний курс перерахунку іноземної валюти, які застосовуються щодо обраної користувачем платіжної послуги:

а) перелік усіх тарифів, комісійних винагород та зборів, які має сплачувати користувач надавачу платіжних послуг щодо обраної платіжної послуги;

б) інформацію про процентні ставки, які застосовуються щодо обраної користувачем платіжної послуги та метод їх обчислення;

в) інформацію про курс перерахунку іноземної валюти, що застосовується щодо обраної користувачем платіжної послуги та метод його визначення;

г) інформацію про штрафи, пені, які застосовуються щодо обраної користувачем платіжної послуги та метод їх обчислення;

4) інформацію про спосіб комунікації:

а) засоби зв'язку для передавання інформації або повідомлення відповідно до договору, уключаючи, за потреби, технічні вимоги до обладнання та програмного забезпечення користувача;

б) обсяг, порядок і часовий проміжок надання інформації відповідно до обраної користувачем платіжної послуги;

5) інформацію про заходи безпеки:

а) інформацію про зобов'язання користувача щодо забезпечення ним збереження платіжних інструментів та персоналізованих облікових даних;

б) інформацію про процедури проведення заходів, спрямованих на попередження невиконання або неналежного виконання платіжних операцій, а також відповідальність надавача платіжних послуг у випадку допущення невиконання або неналежного виконання платіжних операцій;

в) процедуру взаємодії між надавачем платіжних послуг та користувачем на випадок шахрайства (підозри шахрайства) або загрози безпеці виконання платіжної операції;

г) процедуру взаємодії між надавачем платіжних послуг та користувачем у випадку здійснення неакцептованих, помилкових, неналежних платіжних

операцій та звернення користувачем за відшкодуванням збитків, завданих у результаті проведених надавачем платіжних послуг платіжних операцій;

6) інформацію про строк дії договору, порядок внесення змін до договору, умови припинення договору;

7) інформацію про механізм захисту прав користувача та порядок урегулювання спірних питань, що виникають у процесі надання платіжних послуг.

2. Інформація та умови договору надаються надавачем платіжних послуг у спосіб, що забезпечує користувачу доступ до такої інформації, у належному вигляді, викладені українською мовою. Крім української мови, надавач платіжних послуг за наявності технічної можливості може додатково надати таку інформацію користувачу іншою мовою на вибір користувача.

Інформація та умови договору можуть бути надані шляхом надання для ознайомлення користувачу проєкту договору в електронному або паперовому вигляді (без стягнення додаткової плати) або шляхом надання користувачу доступу до публічного (мережевого) ресурсу, де розміщений проєкт договору.

3. Обов'язок доведення, що надавач платіжних послуг належним чином виконав свої зобов'язання з надання умов та інформації щодо договору, передбачені цією статтею, покладається на надавача платіжних послуг.

4. Під час надання інформації до укладення договору про надання платіжних послуг споживачу надавач платіжних послуг повинен дотримуватися вимог Законів України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про захист прав споживачів» та іншого законодавства у сфері захисту прав споживачів.

Стаття 32. Надання інформації під час виконання платіжних операцій

1. Перед ініціюванням платіжної операції надавач платіжних послуг платника зобов'язаний надати платнику на його запит наявну інформацію про:

1) максимальний час виконання платіжної операції;

2) комісійні винагороди та інші збори, які платник має сплатити в процесі виконання платіжної операції (за технічної можливості кожна комісійна винагорода має зазначатися окремо) та загальну суму коштів, необхідних для виконання платіжної операції;

3) орієнтовний курс перерахунку іноземної валюти, що застосовувався під час виконання платіжної операції;

4) іншу необхідну інформацію на розсуд надавача платіжних послуг.

2. Після ініціювання платіжної інструкції надавач платіжних послуг зобов'язаний надати ініціатору таку інформацію у спосіб, визначений договором:

1) дату і час отримання платіжної інструкції;

2) дату і час прийняття до виконання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг платника;

3) інформацію про відмову надавачем платіжних послуг платника у прийнятті платіжної інструкції до виконання (за наявності такого факту).

3. Якщо платіжна операція ініціюється через надавача послуги з ініціювання платіжної операції, то надавач послуги з ініціювання платіжної операції негайно після ініціювання платіжної операції зобов'язаний надати платнику та за потреби отримувачу таку інформацію:

1) підтвердження про успішне ініціювання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку платника;

2) відомості (посилання на них), які дають змогу платнику та отримувачу ідентифікувати платіжну операцію, а у випадку отримувача – також ідентифікувати платника, та будь-які відомості, які супроводжують платіжну інструкцію;

3) суму платіжної операції;

4) суму усіх комісійних винагород надавача послуг з ініціювання платіжної операції, які будуть стягнуті з користувача під час виконання платіжної операції (за технічної можливості сума кожної комісійної винагороди зазначається окремо).

Надавач послуги з ініціювання платіжної операції також зобов'язаний забезпечити надання відомостей (посилання на них) на платіжну операцію надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку платника.

4. Після виконання платіжної операції надавач платіжних послуг платника зобов'язаний надати платнику таку інформацію у спосіб та в порядку, визначеному в договорі:

1) відомості, які дають змогу платнику ідентифікувати виконану платіжну операцію та за технічної можливості інформацію про отримувача;

2) суму платіжної операції у валюті рахунку платника та у валюті платіжної операції;

3) суму всіх комісійних винагород та зборів, що утримані з платника за виконання платіжної операції (за технічної можливості сума кожної комісійної винагороди зазначається окремо);

4) якщо платнику надавались послуги зі виконання операцій з обміну валют, застосовний курс перерахунку;

5) дата та час прийняття до виконання платіжної інструкції, дата валютування.

Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний надавати платнику вищезазначену інформацію за кожною виконаною платіжною операцією за його рахунком не менше одного разу протягом календарного місяця на безоплатній основі.

5. Після виконання платіжної операції надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний надати отримувачу таку інформацію у спосіб, визначений договором:

1) відомості, які дають змогу отримувачу ідентифікувати виконану платіжну операцію, інформацію про платника та інші відомості, які супроводжують платіжну інструкцію;

2) суму платіжної операції у валюті рахунку отримувача та у валюті платіжної операції;

3) суму всіх комісійних винагород та зборів, що утримані з отримувача за виконання платіжної операції (за технічної можливості сума кожної комісійної винагороди зазначається окремо);

4) якщо отримувачу надавались послуги зі виконання операцій з обміну іноземної валюти, застосовний курс перерахунку;

5) дата та час зарахування коштів на рахунок отримувача, дата валютування.

Надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний надавати отримувачу вищезазначену інформацію за кожною виконаною платіжною операцією за його рахунком не менше одного разу протягом календарного місяця на безоплатній основі.

6. Надавач платіжних послуг та користувач можуть передбачити в договорі плату з користувача за надання інформації частіше, ніж передбачено цим Законом, або за надання додаткової інформації, що не передбачена цим Законом. Розмір такої плати встановлюється згідно з тарифами, установленними надавачем платіжних послуг, та має враховувати фактичні витрати надавача платіжних послуг на її обробку та надання.

Стаття 33. Інформування користувачів під час виконання платіжних операцій з використанням платіжних інструментів

1. Користувач відповідно до умов договору зобов'язаний надати надавачу платіжних послуг інформацію для здійснення контактів з ним, а надавач платіжних послуг зобов'язаний зберігати цю інформацію протягом дії договору.

2. Обов'язок надавача платіжних послуг щодо повідомлення користувача про здійснені операції з використанням платіжного інструменту користувача є виконаним у разі:

1) інформування надавачем платіжних послуг користувача про кожну здійснену операцію відповідно до контактної інформації, наданої користувачем;

2) відмови користувача від отримання повідомлень надавача платіжних послуг про здійснені операції з використанням платіжного інструменту користувача, про що зазначено в договорі.

3. Надавач платіжних послуг зобов'язаний розглядати заяви (повідомлення) користувача, що стосуються використання платіжного інструменту, помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції, ініційованої з використанням такого платіжного інструменту, надати користувачу можливість одержувати інформацію про хід розгляду заяви (повідомлення) і повідомляти в письмовій формі про результати розгляду заяви (повідомлення) у строк, установлений договором, але не більше строку, передбаченого законом, для розгляду звернень (скарг) громадян.

Стаття 34. Достовірність реклами про платіжні послуги

1. Поширення в будь-якій формі та в будь-який спосіб надавачами платіжних послуг (іншими особами від імені та/або за дорученням надавачів платіжних послуг) неповної, неточної та недостовірної інформації (у тому числі

в рекламі) про їх діяльність у сфері надання платіжних послуг, платіжні послуги, які ними надаються, умови отримання таких платіжних послуг, а також недобросовісна реклама у сфері платіжних послуг забороняються.

2. Надавачі платіжних послуг під час здійснення реклами повинні дотримуватися вимог Законів України «Про рекламу», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та інших законодавчих актів щодо реклами у сфері фінансових послуг.

Глава 2. ПЛАТІЖНІ ІНСТРУМЕНТИ

Стаття 35. Види платіжних інструментів

1. До платіжних інструментів належать:

- 1) прямий дебіт;
- 2) кредитовий трансфер;
- 3) електронні платіжні засоби.

2. Національний банк України має право визначати інші види платіжних інструментів та порядок їх емісії.

Стаття 36. Порядок здійснення емісії платіжних інструментів

1. Національний банк України визначає перелік платіжних інструментів, щодо яких емітенти мають право здійснювати емісію.

2. Емісія/надання користувачу платіжного інструменту здійснюється надавачем платіжних послуг на підставі договору, укладеного між надавачем платіжних послуг та користувачем.

3. Порядок емісії платіжних інструментів для використання в платіжних системах визначається правилами відповідних платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

4. Національний банк України має право визначати порядок проведення емісії платіжних інструментів та виконання операцій із їх використанням, у тому числі обмеження щодо порядку емісії та виконання операцій із їх використанням.

Стаття 37. Порядок використання платіжних інструментів

1. Порядок виконання операцій із використанням наданих користувачу платіжних інструментів, у тому числі обмеження щодо таких операцій, визначаються договором між надавачем платіжних послуг та користувачем, з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Емітент та платник мають право узгодити в договорі певні ліміти виконання платіжних операцій, якщо платіжний інструмент використовується для цілей надання згоди платника на виконання платіжної операції.

3. Порядок використання платіжних інструментів у платіжних системах визначається правилами відповідних платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 38. Порядок здійснення еквайрингу

1. Еквайринг платіжних інструментів здійснюється еквайром на підставі договору, укладеного з отримувачем, з урахуванням вимог законодавства України.

2. Під час здійснення еквайрингу щодо однієї платіжної операції/одного платіжного інструменту можуть брати участь більш ніж один еквайр.

3. Предметом еквайрингу можуть бути платіжні операції з переказу коштів або видачі готівкових коштів з використанням платіжного пристрою.

4. Надання особою виключно супроводжувальних технічних, технологічних та/або інформаційних послуг користувачам, у тому числі забезпечення та обслуговування платіжних пристроїв для виконання платіжних операцій, не вважається еквайрингом.

5. Порядок здійснення еквайрингу платіжних інструментів у платіжних системах визначається правилами відповідних платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

6. Національний банк України має право визначати порядок здійснення еквайрингу, у тому числі обмеження щодо здійснення еквайрингу.

Стаття 39. Особливості емісії електронних платіжних засобів, еквайрингу та розрахунків з їх використанням

1. Емісію електронних платіжних засобів має право проводити виключно емітент, що авторизований на надання такої послуги.

2. Емітент має право емітувати електронні платіжні засоби для ініціювання платіжних операцій з рахунків платників, що відкриті в цього емітента як надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Емітент має право емітувати електронні платіжні засоби для ініціювання платіжних операцій з рахунків платників, що відкриті в іншого надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Емісія електронних платіжних засобів для використання в платіжній системі здійснюється емітентом, який уклав договір участі в платіжній системі відповідно до правил цієї платіжної системи.

5. У разі емісії електронного платіжного засобу для використання в платіжній системі вид електронного платіжного засобу, тип його носія ідентифікаційних даних (магнітна смуга, мікросхема, тощо), реквізити, що наносяться на нього в графічному вигляді, та інші елементи визначаються оператором платіжної системи.

6. За згодою операторів платіжних систем один електронний платіжний засіб може використовуватися для ініціювання платіжних операцій у більше ніж одній платіжній системі відповідно до правил цих платіжних систем.

7. У разі емісії електронного платіжного засобу для використання у більш ніж одній платіжній системі емітент має право розміщувати на одному електронному платіжному засобі одночасно дві та більше торговельні марки

(знаки для товарів і послуг) платіжних систем відповідно до договорів з операторами платіжних систем – власників цих торговельних марок. Такі договори мають містити правила виконання операцій з використанням електронного платіжного засобу.

8. Електронний платіжний засіб може існувати в будь-якій формі, на будь-якому носії, що дає змогу зберігати інформацію, необхідну для ініціювання платіжної операції.

9. Електронні платіжні засоби повинні використовуватися для ініціювання платіжних операцій з рахунків платників.

10. Електронний платіжний засіб має містити реквізити, що дають змогу ідентифікувати емітента. У разі емісії електронного платіжного засобу для використання в платіжній системі електронний платіжний засіб має додатково містити реквізити, що дають змогу ідентифікувати платіжну систему.

11. Національний банк України має право визначати обов'язкові реквізити, які повинні містити електронний платіжний засіб.

12. Електронний платіжний засіб має відповідати вимогам щодо захисту інформації, передбаченим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

13. Електронний платіжний засіб, що використовується в платіжній системі, має відповідати вимогам щодо захисту інформації, передбаченої правилами платіжної системи з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

14. Емітент має право випускати електронні платіжні засоби, що поряд із платіжним додатком мають нефінансові додатки, які можуть містити ідентифікаційні дані, інформацію про пільги, страхування та іншу інформацію про держателя і дають змогу ідентифікувати їх держателів та обліковувати виконані ними операції із застосуванням цих електронних платіжних засобів у певних системах виплат, надання та обліку послуг, пільг, знижок, тощо.

15. Емітент має право надати електронний платіжний засіб користувачу у власність або в користування в порядку, визначеному договором між ними.

16. Використання електронного платіжного засобу за довіреністю не допускається, крім випадку емісії електронного платіжного засобу для довіреної особи.

17. Представник користувача має право отримати електронний платіжний засіб, персональний ідентифікаційний номер (далі – ПІН), персоналізовані облікові дані та/або іншу інформацію, що дає змогу ініціювати платіжні операції, за довіреністю, що видана платником та посвідчена у встановленому законодавством України порядку. У такому разі емітент не несе відповідальності за проведення операцій з використанням такого електронного платіжного засобу, виданого представнику користувача за довіреністю.

У разі надання емітентом представнику користувача електронного платіжного засобу користувача за довіреністю емітент зобов'язаний надавати представнику користувача електронний платіжний засіб, ПІН, персоналізовані

облікові дані та/або іншу інформацію, яка дає змогу ініціювати платіжні операції, у захищеному вигляді.

18. Емітенти мають право укладати договори з комерційними агентами про розповсюдження емітованих ними електронних платіжних засобів, якщо це не суперечить вимогами, що застосовуються до певних платіжних інструментів відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, або правилам платіжної системи. Розповсюдження електронних платіжних засобів через комерційних агентів не вважається їх емісією.

19. Якщо оператор створеної нерезидентом платіжної системи одночасно виконує функції емітента, то він має право укладати з надавачами платіжних послуг договори про розповсюдження в Україні емітованих ним електронних платіжних засобів серед користувачів таких надавачів платіжних послуг.

20. Емітент зобов'язаний:

1) забезпечити, щоб персоналізовані облікові дані користувача були недоступними жодним іншим сторонам, крім користувача (за винятком випадку, передбаченого частиною сімнадцятою цієї статті);

2) зберігати інформацію, надану користувачем для здійснення контактів з ним, протягом дії договору;

3) не надавати користувачу електронні платіжні засоби без відповідного запиту користувача, крім випадку, якщо електронний платіжний засіб надається користувачу на заміну раніше виданого електронного платіжного засобу;

4) забезпечити можливість користувача в будь-який час (без стягнення плати з користувача) повідомити емітента про втрату електронного платіжного засобу (або втрату персоналізованих облікових даних) та не допускати будь-якого використання електронного платіжного засобу після отримання такого повідомлення;

5) забезпечити можливість користувача в будь-який час повідомити емітента про необхідність розблокування або заміни (перевипуску) електронного платіжного засобу;

6) повідомляти користувача про виконання операцій з використанням електронного платіжного засобу.

У разі невиконання емітентом обов'язку з інформування користувача про виконанні операції з використанням електронного платіжного засобу ризик збитків від виконання таких операцій несе емітент. Обов'язок емітента щодо повідомлення користувача про виконанні операції з використанням електронного платіжного засобу користувача є виконаним:

у разі інформування емітентом користувача про кожну виконану операцію відповідно до контактної інформації, наданої користувачем;

у разі відмови користувача від отримання повідомлень емітента про виконанні операції з використанням електронного платіжного засобу користувача, про що зазначено в договорі;

7) реєструвати та протягом строку, передбаченого нормативно-правовими актами Національного банку України, зберігати інформацію, що підтверджує

факт інформування емітентом користувача та навпаки, та надавати користувачу таку інформацію на його письмовий запит.

Під час реєстрації емітентом повідомлення користувача щодо втрати електронного платіжного засобу емітент зобов'язаний відобразити дату та час повідомлення.

Втратою електронного платіжного засобу є неможливість здійснення користувачем контролю (володіння) над електронним платіжним засобом, неправомірне заволодіння та/або використання електронного платіжного засобу чи його реквізитів та/або персоналізованих облікових даних.

Втратою персоналізованих облікових даних є неможливість здійснення платником використання персоналізованих облікових даних, неправомірне заволодіння та/або використання (або загроза заволодіння та/або використання) іншими особами персоналізованих облікових даних або їх компонентів.

21. Користувач, якому наданий електронний платіжний засіб, зобов'язаний: надати емітенту інформацію для здійснення контактів у порядку, визначеному договором;

зберігати та використовувати електронний платіжний засіб відповідно до вимог законодавства України та умов договору, укладеного з емітентом;

не допускати використання електронного платіжного засобу особами, які не мають на це права;

не повідомляти та іншим чином не розголошувати персоналізовані облікові дані та/або іншу інформацію, яка дає змогу ініціювати платіжні операції;

негайно після того, як така інформація стала йому відома, повідомити емітента у спосіб та каналами зв'язку, передбаченими договором між емітентом та платником, про факт втрати електронного платіжного засобу (та/або факт втрати персоналізованих облікових даних).

22. Емітент має право:

заблокувати електронний платіжний засіб користувача за наявності інформації щодо втрати (загрози втрати) електронного платіжного засобу або в інших випадках відповідно до умов договору та/або законодавства;

розблокувати електронний платіжний засіб, якщо втрата електронного платіжного засобу користувачем не підтвердилася або в інших випадках, передбачених договором, або відповідно до законодавства України;

призупинити або припинити право користувача на використання електронного платіжного засобу в разі порушення користувачем умов його використання, визначених договором та/або законодавством України. Призупинення або припинення права користувача використовувати електронний платіжний засіб не припиняє зобов'язань користувача й емітента, що виникли до часу призупинення або припинення зазначеного права.

23. Національний банк України має право визначати порядок проведення емісії та використання електронних платіжних засобів /обмеження щодо порядку емісії та використання, у тому числі в платіжних системах.

24. Емітентам та еквайрам забороняється в будь-який спосіб обмежувати право користувача самостійно обирати для виконання платіжних операцій будь-

який з електронних платіжних засобів, держателем яких він є, крім випадків, передбачених законодавством України.

25. Емітент та еквайр мають право заохочувати користувача на використання певного електронного платіжного засобу для виконання конкретної платіжної операції.

26. Еквайр зобов'язаний ознайомити держателя електронного платіжного засобу з розміром власної комісійної винагороди за виконання платіжної операції безпосередньо перед ініціюванням такої операції. Держатель електронного платіжного засобу після отримання інформації про комісійну винагороду повинен мати змогу відмовитися від уже розпочатої платіжної операції.

27. Еквайр має право надавати інформацію держателю електронного платіжного засобу про розмір комісійної винагороди на екрані платіжного пристрою, друкувати на паперових документах за операціями з використанням електронних платіжних засобів, розміщувати в електронній або паперовій формі в місцях здійснення операцій або розрахунків із використанням електронного платіжного засобу.

28. Технологічним операторам забороняється застосовувати будь-яке обладнання, програмне забезпечення або процедури, що обмежують право користувача на використання будь-якого електронного платіжного засобу, випущеного певним емітентом, крім випадків, передбачених законодавством України.

29. Торговці зобов'язані забезпечувати можливість здійснення розрахунків за продані товари (надані послуги) у безготівковій формі, у тому числі за допомогою електронних платіжних засобів та/або платіжних застосунків. У разі надання можливості здійснювати розрахунки за продані товари (надані послуги) за допомогою електронних платіжних засобів, що використовуються в платіжних системах, торговці зобов'язані забезпечувати можливість здійснення держателями електронних платіжних засобів розрахунків за продані товари (надані послуги) з використанням електронних платіжних засобів не менше трьох платіжних систем, однією з яких є багатоемітентна платіжна система, створена резидентом України.

Торговцям забороняється:

1) у будь-який спосіб обмежувати вибір держателя електронного платіжного засобу обирати для здійснення розрахунків будь-який електронний платіжний засіб платіжних систем відповідно до абзацу першого цієї частини;

2) встановлювати будь-яку додаткову (супровідну) плату під час здійснення оплати з використанням електронних платіжних засобів (платіжних застосунків), у тому числі плату за використання певного електронного платіжного засобу (платіжного застосунку);

3) встановлювати різні ціни на ті самі товари чи послуги в разі здійснення розрахунку в безготівковій формі порівняно з розрахунком готівковими коштами.

Торговці мають право заохочувати держателя до використання певного електронного платіжного засобу для здійснення розрахунків.

Вимоги до торговців щодо обов'язку здійснення безготівкових розрахунків в оплату за продані ними товари (надані послуги) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Контроль за дотриманням торговцями вимог щодо здійснення безготівкових розрахунків (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів) здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, а за забезпеченням захисту прав користувачів на здійснення зазначених розрахунків – спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в сфері захисту прав споживачів.

30. Учасники платіжних систем, якщо це не суперечить правилам відповідної платіжної системи, мають право укладати договори з іншими надавачами платіжних послуг, що не є учасниками цих платіжних систем, про видачу останніми готівки за електронними платіжними засобами, а також унесення готівки з метою поповнення рахунку, операції за яким можуть здійснюватися з використанням електронного платіжного засобу, через власні каси або платіжні пристрої.

31. Переказ коштів між учасниками міжнародної платіжної системи за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів, здійсненими їх держателями за межами України, а також за операціями, здійсненими в межах України держателями-нерезидентами України, проводяться у валюті, визначеній у договорі з оператором міжнародної платіжної системи.

32. Переказ між учасниками платіжної системи за операціями із застосуванням емітованих резидентами електронних платіжних засобів, здійсненими в межах України, проводиться розрахунковим банком-резидентом.

33. Переказ коштів між учасниками міжнародної платіжної системи за операціями із застосуванням емітованих нерезидентами електронних платіжних засобів, здійсненими в межах України, та за операціями із застосуванням емітованих резидентами електронних платіжних засобів, здійсненими за межами України, проводиться через рахунки, відкриті в розрахунковому банку міжнародної платіжної системи, у валюті, визначеній у договорі між емітентом (еквайром) та оператором міжнародної платіжної системи.

34. Якщо валюта, у якій проводиться платіжна операція з використанням електронного платіжного засобу, не збігається з валютою, списаною з рахунку платника, то надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку платника може виконати операції з обміну необхідної валюти на валютному ринку України в порядку, установленому Національним банком України, або провести внутрішній кліринг.

35. Учасники платіжних систем мають право формувати гарантійні депозити, а також використовувати гарантії, акредитиви та інші документарні форми забезпечення зобов'язань під час виконання платіжних операцій із застосуванням електронних платіжних засобів.

Гарантійні депозити учасників платіжних систем для виконання платіжних операцій у межах України формуються в гривнях та розміщуються на рахунках у Національному банку України або в банках України відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України.

36. За платіжними операціями із застосуванням електронних платіжних засобів, здійснених резидентами і нерезидентами на території України (у тому числі в мережі Інтернет), розрахунки між еквайрами і торговцями здійснюються виключно в гривнях у порядку, установленому договором між ними.

37. Національний банк України має право визначати порядок здійснення еквайрингу електронних платіжних засобів/обмеження щодо еквайрингу, у тому числі в платіжних системах.

Глава 3. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ПЛАТІЖНИХ ОПЕРАЦІЙ

Стаття 40. Загальні положення

1. Положення цієї Глави застосовуються до платіжних операцій, які виконуються на території України, у тому числі до тих, які розпочинаються або завершуються на території України.

Стаття 41. Платіжна інструкція

1. Форма та порядок надання платіжної інструкції визначаються в договорі між користувачем та надавачем платіжних послуг, якщо інше не передбачено законодавством України.

2. Платіжна інструкція має містити інформацію, що дає змогу надавачу платіжних послуг ідентифікувати особу платника та отримувача за платіжною операцією, рахунки платника та отримувача, надавачів платіжних послуг платника та отримувача, суму платіжної операції та іншу інформацію (реквізити), необхідну для належного виконання платіжної операції.

3. Зазначена ініціатором у платіжній інструкції інформація має передаватися без змін, незалежно від залучення під час виконання платіжної операції надавачів платіжних послуг, задіяних як посередників, комерційних агентів чи використання платіжних систем.

4. Надана ініціатором платіжна інструкція має бути прийнятою до виконання надавачем платіжних послуг платника або бути відмовленою ним у прийнятті в порядку, визначеному цим Законом.

5. Платіжна інструкція може бути відкликана в порядку, визначеному цим Законом.

6. Надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити фіксування в операційно-обліковій системі дати та часу надходження платіжної інструкції, прийняття її до виконання (або відмови в її прийнятті), виконання платіжної інструкції.

7. Національний банк України в нормативно-правових актах визначає обов'язкові реквізити платіжних інструкцій, особливості їх оформлення, захисту, прийняття до виконання.

Стаття 42. Порядок ініціювання платіжних операцій

1. Ініціатором платіжної операції може бути:

1) платник (у тому числі через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції);

2) отримувач, обтяжувач у випадках, передбачених договором із платником, та в інших випадках, передбачених законодавством України;

3) стягувач, що отримує відповідне право виключно на підставі визначених законом виконавчих документів у передбачених законодавством України випадках.

2. Ініціювання платіжної операції здійснюється шляхом:

1) надання ініціатором платіжної інструкції надавачу платіжних послуг, в якому відкрито його рахунок;

2) надання надавачем платіжних послуг з ініціювання платіжної операції платіжної інструкції платника надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку платника на підставі наданої платником цьому надавачу платіжних послуг з ініціювання платіжної операції згоди на ініціювання такої платіжної операції;

3) надання платником платіжної інструкції та готівкових коштів для виконання платіжної операції, у тому числі за допомогою платіжного пристрою;

4) використання користувачем платіжного інструменту для виконання платіжної операції;

5) надання платником, що є власником електронних грошей, платіжної інструкції (у тому числі шляхом використання платіжного інструменту) до емітента електронних грошей щодо виконання платіжної операції з використанням електронних грошей;

6) надання користувачем платіжної інструкції відповідному учаснику платіжної системи, в тому числі шляхом використання певного платіжного інструменту, в порядку, визначеному правилами цієї платіжної системи.

3. Стягувач має право надавати платіжну інструкцію надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку платника.

4. Звернення стягнення на предмет обтяження, яким є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на рахунку платника, здійснюються обтяжувачем шляхом надання ним платіжної інструкції до надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку такого платника відповідно до умов договору з платником.

5. Національний банк України має право встановлювати вимоги до надавачів платіжних послуг щодо порядку ініціювання платіжних операцій, у тому числі в платіжних системах.

6. Ініціювання платіжної операції є завершеним з моменту прийняття платіжної інструкції до виконання надавачем платіжних послуг платника.

Стаття 43. Згода платника на виконання платіжної операції

1. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний отримати згоду платника для виконання всіх платіжних операцій.

2. Надавач платіжних послуг може передбачити в договорі з платником виконання платіжних операцій, пов'язаних між собою спільними ознаками у визначений періоду часу (далі – пов'язані між собою платіжні операції). У цьому випадку згода має бути надана перед виконанням першої платіжної операції.

3. Порядок надання згоди на виконання платіжної операції визначається договором між платником та надавачем платіжних послуг платника.

4. Платіжна операція вважається акцептованою після надання платником згоди на її виконання. Якщо немає згоди платника на виконання платіжної операції, то вона вважається неакцептованою, якщо інше не передбачено цим Законом.

5. Надавач платіжних послуг платника несе відповідальність за виконання неакцептованих платіжних операцій, передбачену цим Законом.

6. Згода на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій) може бути надана платником надавачу платіжних послуг платника особисто, через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції або через отримувача.

7. Згода на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій) може бути відкликана платником у будь-який час, але не пізніше настання моменту безвідкличності платіжної інструкції відповідно до цього Закону.

8. У разі відкликання згоди на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій) усі подальші виконані платіжні операції вважаються неакцептованими.

9. Форма та порядок надання розпорядження платника про відкликання згоди на виконання платіжної операції визначаються договором між платником та надавачем платіжних послуг платника.

10. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний фіксувати в операційно-обліковій системі час отримання згоди платника на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій), а також розпорядження платника про відкликання згоди на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій).

11. Платіжні операції, ініційовані стягувачем на підставі виконавчих документів у передбачених законодавством України випадках, не потребують надання платником згоди на їх виконання. Такі платіжні операції вважаються акцептованими.

12. Платіжні операції, ініційовані обтяжувачем з метою звернення стягнення на предмет обтяження, яким є майнові права на грошові кошти на рахунок платника, не потребують надання платником згоди на їх виконання лише за умови повідомлення платником надавача платіжних послуг із обслуговування рахунку платника про таке обтяження.

Стаття 44. Прийняття до виконання платіжної інструкції

1. Надавач платіжних послуг зобов'язаний прийняти до виконання надану ініціатором платіжну інструкцію за умови, що платіжна інструкція оформлена належним чином та немає законних підстав для відмови в її прийнятті.

2. Надавач платіжних послуг платника в разі ініціювання дебетового, кредитового переказу та/або примусового списання зобов'язаний перевірити в платіжній інструкції відповідність зазначених у ній номера рахунку платника/унікального ідентифікатора та коду платника (коду юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України/реєстраційним (обліковим) номером платника податків/реєстраційним номером облікової картки платника податків-фізичної особи (серією та номером паспорта, якщо фізична особа відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та має відмітку в паспорті)) і прийняти до виконання платіжну інструкцію лише в разі їх збігу.

Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний перевірити реквізити платіжної інструкції на переказ коштів без відкриття рахунку відповідно до вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

У разі недотримання зазначених вимог відповідальність за шкоду, заподіяну платнику, покладається на надавача платіжних послуг платника.

3. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний прийняти до виконання платіжну інструкцію, що надійшла до нього протягом операційного часу, у той самий операційний день.

4. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний прийняти до виконання платіжну інструкцію, що надійшла до нього після закінчення операційного часу, не пізніше наступного операційного дня.

5. Платник, який надає платіжну інструкцію, та надавач платіжних послуг платника можуть узгодити інший строк (день) прийняття до виконання наданої платіжної інструкції. У цьому випадку платіжна інструкція має бути виконаною в узгоджений строк (день), за умови дотримання інших необхідних вимог щодо її прийняття до виконання.

6. Зазначення платником у платіжній інструкції дати валютування не впливає на порядок прийняття до виконання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг платника.

Стаття 45. Відмова в прийнятті платіжної інструкції

1. Надавач платіжних послуг має право відмовити ініціатору в прийнятті наданої платіжної інструкції лише за наявності законних підстав для відмови.

2. Якщо надавач платіжних послуг відмовляє в прийнятті наданої ініціатором платіжної інструкції, він повинен негайно повідомити ініціатора про факт відмови із зазначенням причин відмови, з обов'язковим посиланням на норми законодавства.

3. У разі відмови надавачем платіжних послуг у прийнятті наданої ініціатором платіжної інструкції з будь-яких причин ця платіжна інструкція вважається неприйнятою до виконання.

4. Надавач платіжних послуг несе передбачену законодавством України відповідальність за шкоду, заподіяну ініціатору, у разі відмови без законних підстав у прийнятті наданої ним платіжної інструкції.

Стаття 46. Відкликання платіжної інструкції

1. Платіжна інструкція може бути відкликана:

1) платником під час дебетового або кредитового переказу до моменту списання коштів із рахунку платника, за умови погодження з надавачем платіжних послуг платника, а у разі ініціювання дебетового переказу – додатково за умови погодження з отримувачем;

2) отримувачем під час дебетового переказу до моменту списання коштів із рахунку платника за умови погодження з надавачем платіжних послуг платника;

3) стягувачем або обтяжувачем до моменту списання коштів із рахунку платника;

4) платником до настання дати валютування за умови надання розпорядження про відкликання платіжної інструкції до кінця операційного часу, що передує даті валютування.

2. Після списання коштів із рахунку платника або настання дати валютування платіжної інструкції для ініціатора настає момент безвідкличності платіжної інструкції.

3. Платіжна інструкція може бути відкликана тільки в повній сумі.

4. Надавач платіжних послуг платника не має права виконувати платіжну операцію, якщо платіжна інструкція була відкликана відповідно до положень цієї статті.

5. Для відкликання платіжної інструкції особа, яка відповідно до частини першої цієї статті має право на відкликання платіжної операції, надає надавачу платіжних послуг розпорядження за формою та в порядку, визначеному в договорі з надавачем платіжних послуг.

6. Надавач платіжних послуг зобов'язаний фіксувати дату та час отримання ним розпорядження про відкликання платіжної інструкції в операційно-обліковій системі.

7. З відкликанням платіжної інструкції одночасно відкликається згода платника на виконання платіжної операції (за її наявності) та навпаки.

8. Визначення моменту безвідкличності платіжної інструкції в платіжній системі може визначатися правилами відповідної платіжної системи.

9. Якщо платіжна операція ініціюється через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції, то платник не має права відкликати платіжну інструкцію після надання надавачу платіжних послуг з ініціювання платіжної операції згоди на ініціювання такої платіжної операції.

Стаття 47. Порядок виконання платіжних операцій

1. Порядок виконання платіжних операцій, у тому числі обмеження щодо виконання платіжних операцій із використанням конкретних платіжних інструментів, визначається цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Виконання платіжних операцій у платіжній системі здійснюється відповідно до правил такої платіжної системи з урахуванням вимог цього Закону.

Виконання платіжних операцій із цифровими грошима здійснюється відповідно до правил, визначених Національним банком України.

2. Надавач платіжних послуг має право виконувати платіжні операції користувачів за допомогою/з використанням однієї чи кількох платіжних систем, учасником яких він є, або залучати під час виконання платіжних операцій інших надавачів платіжних послуг як посередників.

3. Надавачі платіжних послуг виконують платіжні інструкції відповідно до черговості їх надходження (крім випадків, установлених законом) та виключно в межах залишку коштів на рахунках платників, крім випадків виконання платіжної операції за рахунок наданого платнику кредиту.

Порядок визначення залишку коштів встановлюється Національним банком України.

4. У разі недостатності на рахунку платника коштів для виконання в повному обсязі платіжної інструкції стягувача на момент її надходження до надавача платіжних послуг платника надавач платіжних послуг здійснює часткове виконання платіжної інструкції стягувача шляхом виконання платіжної операції в сумі коштів, що знаходяться на рахунку платника, на рахунок отримувача.

5. Незалежно від особи ініціатора надавачі платіжних послуг не ведуть облік платіжних інструкцій ініціаторів у разі відсутності (недостатності) коштів на рахунках платників, якщо інше не передбачено договором між платником та надавачем платіжних послуг. У разі наявності такого положення в договорі надавачі платіжних послуг зобов'язані повідомляти платників про невиконані платіжні інструкції з отриманням від них письмової відмітки (в письмовій формі або в електронному вигляді) щодо отримання такого повідомлення.

6. Надавач платіжних послуг отримувача у разі виконання дебетового, кредитового переказу та/або примусового списання з метою встановлення належного отримувача коштів за платіжною операцією зобов'язаний перевірити в платіжній інструкції відповідність номера рахунку/унікального ідентифікатора отримувача та коду отримувача (коду юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України/реєстраційним (обліковим) номером платника податків/реєстраційним номером облікової картки платника податків фізичної особи (серією та номером паспорта, якщо фізична особа відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та має відмітку в паспорті)) і зарахувати кошти за платіжною операцією на рахунок отримувача лише в разі їх збігу.

У разі невідповідності номера рахунку/унікального ідентифікатора та коду отримувача надавач платіжних послуг отримувача має право зупинити проведення платіжної операції на строк до чотирьох робочих днів та зарахувати кошти на рахунок до з'ясування для встановлення належного отримувача. У разі неможливості встановлення належного отримувача надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний не пізніше четвертого робочого дня повернути кошти надавачу платіжних послуг платника із зазначенням причини їх повернення.

Надавач платіжних послуг отримувача має право не уточнювати номер рахунку/унікальний ідентифікатор та код отримувача. У такому випадку надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний повернути кошти надавачу платіжних послуг платника не пізніше наступного робочого дня після їх надходження із зазначенням причини їх повернення.

У разі недотримання зазначених вимог відповідальність за шкоду, заподіяну користувачам, покладається на надавача платіжних послуг отримувача.

7. Якщо платіжна операція ініціюється отримувачем із використанням електронного платіжного засобу та її точна сума є невідомою для платника в момент надання ним згоди на виконання платіжної операції, надавач платіжних послуг платника має право заблокувати кошти на рахунку платника лише за умови, якщо платник надав свою згоду на блокування конкретної суми коштів.

Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний негайно розблокувати кошти на рахунку платника після отримання ним інформації про точну суму платіжної операції, але в будь-якому випадку не пізніше моменту отримання ним платіжної інструкції від отримувача щодо виконання такої платіжної операції.

Стаття 48. Строки виконання платіжних операцій та доступність коштів

1. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний виконати платіжну інструкцію ініціатора протягом операційного дня з моменту прийняття до виконання ним платіжної інструкції.

2. У разі зазначення платником у платіжній інструкції дати валютування надавач платіжних послуг платника зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок надавача платіжних послуг отримувача протягом операційного дня в зазначену дату валютування.

До настання дати валютування сума платіжної операції обліковується на рахунку надавача платіжних послуг платника.

3. Надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача або виплату отримувачу суми платіжної операції в готівковій формі протягом операційного дня надходження коштів на рахунок надавача платіжних послуг отримувача.

4. У разі виконання платіжної операції в межах одного надавача платіжних послуг такий надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача або виплату

отримувачу суми платіжної операції в готівковій формі протягом операційного дня, в який було прийнято до виконання платіжну інструкцію.

5. Надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити доступність для користувача коштів за платіжною операцією негайно після їх зарахування на рахунок користувача.

6. Строки виконання платіжних операцій у платіжних системах встановлюються правилами платіжних систем, але не можуть перевищувати строків, визначених цим Законом.

7. Надавачі платіжних послуг та користувачі мають право обумовлювати в договорах про надання платіжних послуг інші строки для виконання платіжних операцій та/або умови доступності коштів із урахуванням положень цього Закону.

8. У випадку ініціювання платіжної операції отримувачем надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний забезпечити надання/передавання платіжної інструкції надавачу платіжних послуг платника в межах строків, погоджених із отримувачем для забезпечення виконання платіжної операції в обумовлену в платіжній інструкції дату.

Стаття 49. Сума платіжної операції

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані забезпечити виконання платіжної операції в повній сумі, зазначеній у платіжній інструкції, якщо інше не визначено цим Законом або договором між надавачем платіжної послуги та користувачем.

2. Сума платіжної операції, що обліковується на рахунку надавача платіжних послуг платника, з моменту прийняття до виконання платіжної інструкції та до настання дати валютування не може бути об'єктом примусового списання або об'єктом виконавчого провадження.

Стаття 50. Порядок завершення платіжних операцій

1. Платіжна операція вважається завершеною з моменту зарахування суми платіжної операції на рахунок отримувача або видачі суми платіжної операції отримувачу в готівковій формі.

Платіжна операція з використанням електронних грошей вважається завершеною з моменту зарахування суми платіжної операції на електронний гаманець отримувача.

2. Порядок завершення платіжної операції в платіжній системі визначається правилами платіжної системи з урахуванням положень цього Закону.

3. У разі неможливості виконання надавачем платіжних послуг отримувача виплати суми платіжної операції, що має бути сплачена в готівковій формі, через неявку отримувача протягом тридцяти робочих днів із дня надходження цієї суми до надавача платіжних послуг отримувача/із дня зазначеної платником дати валютування надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний протягом трьох робочих днів повернути суму платіжної операції надавачу платіжних послуг платника.

Надавач платіжних послуг платника протягом п'яти робочих днів після зарахування на його рахунок коштів, повернутих надавачем платіжних послуг отримувача за платіжною операцією, сума якої не була виплачена в готівковій формі через неявку отримувача, зобов'язаний повідомити платника, у порядку встановленому договором про надання платіжних послуг, про їх повернення.

4. У разі неможливості виконання учасниками платіжної системи виплати суми платіжної операції, що має бути сплачена в готівковій формі, через неявку отримувача протягом тридцяти робочих днів із дня надходження цієї суми такий учасник платіжної системи зобов'язаний протягом трьох робочих днів ініціювати повернення суми платіжної операції платнику.

5. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність за недотримання встановлених цією статтею строків у визначеному законодавством порядку.

Стаття 51. Порядок проведення розрахунків між надавачами платіжних послуг за платіжними операціями користувачів

1. Небанківські надавачі платіжних послуг забезпечують виконання платіжних операцій користувачів через розрахункові рахунки, відкриті в банках або в розрахунковому банку платіжної системи, учасниками якої вони є.

2. Розрахунки між небанківськими надавачами платіжних послуг з метою забезпечення виконання платіжних операцій користувачів (за винятком платіжних операцій у межах одного надавача платіжних послуг) здійснюються шляхом проведення суми платіжної операції між розрахунковими рахунками небанківських надавачів платіжних послуг, що відкриті в банках (розрахунковому банку платіжної системи).

3. Банки забезпечують виконання платіжних операцій своїх клієнтів (у тому числі операцій небанківських надавачів платіжних послуг) шляхом виконання міжбанківських платіжних операцій або платіжних операцій, що виконуються в межах одного банку.

4. Банки виконують міжбанківські платіжні операції шляхом:

1) проведення суми платіжної операції через кореспондентські рахунки, що відкриваються банками в Національному банку України;

2) проведення суми платіжної операції через кореспондентські рахунки, що відкриваються банками в інших банках або в розрахунковому банку платіжної системи.

5. Порядок виконання міжбанківських платіжних операцій визначається Національним банком України.

6. Банки здійснюють платіжні операції з розрахункових, кореспондентських рахунків надавачів платіжних послуг у межах залишку коштів на цих рахунках, крім випадків надання банком, у якому відкритий розрахунковий рахунок, кредиту надавачу платіжних послуг.

7. Виконання розрахунків за платіжними операціями в платіжних системах здійснюється відповідно до правил платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 52. Порядок проведення моніторингу платіжних операцій

1. Надавачі платіжних послуг повинні проводити моніторинг платіжних операцій користувачів відповідно до внутрішнього порядку управління операційними ризиками та ризиками інформаційної безпеки з метою ідентифікації неакцептованих, помилкових та неналежних платіжних операцій, суб'єктів таких операцій та забезпечувати вжиття заходів із запобігання або припинення таких операцій.

2. Надавач платіжних послуг має право доручити виконання функції моніторингу третій особі за умови забезпечення збереження конфіденційності інформації та, якщо таке делегування не призводить до перенесення відповідальності надавача платіжних послуг перед користувачами.

3. Надавачі платіжних послуг зобов'язані виконувати регулярну реконсиляцію платіжних операцій користувачів відповідно до внутрішнього порядку управління операційними ризиками та ризиками інформаційної безпеки.

4. Національний банк України має право встановлювати вимоги до надавачів платіжних послуг щодо проведення моніторингу та реконсиляції платіжних операцій.

Стаття 53. Порядок повернення коштів за платіжними операціями, ініційованими отримувачем

1. Платник має право на відшкодування суми виконаної акцептованої платіжної операції, ініційованої отримувачем, за умови одночасного виконання таких умов:

1) згода платника на виконання платіжної операції не містить точної суми платіжної операції;

2) сума платіжної операції перевищує максимальну суму платіжних операцій, визначену умовами договору між платником та отримувачем, про які платник повідомив надавача платіжних послуг платника.

2. На письмовий запит надавача платіжних послуг платник зобов'язаний протягом 5 робочих днів з дня отримання запиту надати в письмовій або електронній формі підтвердження дотримання вищезазначених умов.

3. Платник має право на подання письмового запиту до надавача платіжних послуг платника з вимогою відшкодування суми платіжної операції згідно з положеннями цієї статті протягом 60 календарних днів після списання коштів з його рахунку. Форма та порядок надання запиту на відшкодування платіжної операції узгоджується в договорі між платником та надавачем платіжних послуг. Надавач платіжних послуг повинен фіксувати дату та час отримання запиту на відшкодування платіжної операції в операційно-обліковій системі.

4. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний протягом 10 робочих днів із моменту отримання запиту платника відшкодувати платнику суму платіжної операції або надати обґрунтовану відмову у відшкодуванні. Платіжна операція повинна бути відшкодована в повній сумі.

5. Платник має право оскаржити відмову у відшкодуванні в судовому порядку.

6. Надавач платіжних послуг платника має право на отримання від отримувача відшкодування суми сплаченої платнику оскарженої платіжної операції у судовому порядку.

Глава 4. ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ НАДАВАЧАМИ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ ДОСТУПУ ДО РАХУНКІВ КОРИСТУВАЧІВ (ВІДКРИТИЙ БАНКІНГ)

Стаття 54. Загальні положення

1. Надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язані забезпечувати можливість постійного доступу в режимі реального часу до рахунків (крім кореспондентських рахунків банку та розрахункового рахунку надавача платіжних послуг) своїх користувачів банкам та іншим надавачам платіжних послуг, що отримали право на надання нефінансових платіжних послуг (далі за текстом цієї статті – сторонні надавачі платіжних послуг).

2. Для забезпечення права доступу стороннього надавача платіжних послуг до рахунку користувача надавач платіжних послуг із обслуговування рахунку зобов'язаний перед наданням доступу отримати згоду користувача щодо:

- 1) конкретного стороннього надавача платіжних послуг, якому він дозволяє доступ;
- 2) конкретного рахунку, до якого він дозволяє доступ;
- 3) конкретної послуги, на яку він надає свою згоду, та/або конкретного обсягу інформації щодо такого рахунку.

3. Порядок надання (відкликання) згоди користувача на надання доступу до свого рахунку для сторонніх надавачів платіжних послуг визначається у договорі між користувачем та надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку.

Надавач платіжних послуг із обслуговування рахунку зобов'язаний забезпечити фіксування в операційно-обліковій системі фактів надання/ відкликання користувачем згоди на надання доступу до свого рахунку.

4. Для забезпечення права доступу стороннього надавача платіжних послуг до рахунку користувача перед наданням доступу до рахунку надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний перевірити авторизацію діяльності такого стороннього надавача платіжних послуг щодо відповідної платіжної послуги у порядку, визначеному Національним банком України (далі – перевірка відомостей в Реєстрі).

Надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку заборонено надавати доступ до рахунку користувача стороннім надавачам платіжних послуг, які не пройшли перевірку відомостей в Реєстрі.

5. Надавачу платіжних послуг із обслуговування рахунку заборонено надавати доступ до рахунків користувачів стороннім надавачам платіжних послуг в разі невиконання/невідповідності умов надання доступу, визначених цим Законом.

Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку несе відповідальність у визначеному законодавством порядку за шкоду, заподіяну користувачу в разі недотримання ним умов надання доступу до рахунку.

6. Надання надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку доступу до рахунків користувачів стороннім надавачам платіжних послуг не потребує встановлення договірних відносин між цими надавачами платіжних послуг.

7. Надання сторонніми надавачами послуг користувачу щодо його рахунків здійснюється на підставі договору про надання платіжних послуг.

8. Національний банк України визначає умови доступу сторонніх надавачів платіжних послуг до рахунків користувачів та обов'язкові вимоги щодо способів захисту та обміну інформацією між користувачами, надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунку та сторонніми надавачами платіжних послуг у процесі доступу до рахунків користувачів.

9. Національний банк України визначає технічні вимоги до процедури перевірки відомостей у Реєстрі.

Стаття 55. Надання послуги з ініціювання платіжної операції

1. Платник має право залучити для ініціювання платіжної операції (крім ініціювання платіжної операції з кореспондентського рахунку банку та розрахункового рахунку надавача платіжних послуг) надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції.

2. Послуга з ініціювання платіжної операції не надається, якщо до рахунку платника немає доступу в режимі реального часу.

3. Надавач послуг з ініціювання платежу під час надання послуг з ініціювання платіжної операції зобов'язаний:

1) забезпечити недоступність персоналізованих облікових даних користувачів будь-яким іншим сторонам, крім користувача та надавача платіжних послуг, який надав їх користувачу, та передавання їх надавачем послуг з ініціювання платіжної операції лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог, передбачених цим Законом;

2) забезпечити, щоб будь-яка інша інформація про користувача, отримана під час надання послуги з ініціювання платіжної операції, надавалася лише отримувачу та лише за згоди користувача;

3) щоразу під час ініціювання платіжної операції ідентифікувати себе перед надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку та забезпечувати безпечний обмін інформацією з надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку, платником та отримувачем лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог, передбачених цим Законом.

4. Під час надання послуг з ініціювання платіжної операції надавач послуг з ініціювання платіжної операції не має права:

1) отримувати чи утримувати будь-які кошти користувача, пов'язані з платіжною операцією;

2) зберігати будь-які вразливі платіжні дані користувача;

3) запитувати від користувача будь-яку інформацію, не пов'язану з наданням послуги з ініціювання платіжної операції;

4) змінювати суму або будь-які інші параметри платіжної інструкції.

5. За умови надання платником згоди на виконання платіжної операції згідно з положеннями цього Закону надавач платіжних послуг із обслуговування рахунку зобов'язаний:

1) здійснювати безпечний обмін інформацією з надавачем послуг з ініціювання платежу лише захищеними каналами зв'язку з дотриманням вимог цього Закону;

2) негайно після отримання платіжної інструкції від надавача послуг з ініціювання платіжної операції надати (або зробити доступною) йому всю доступну інформацію про ініціювання такої платіжної операції та її виконання;

3) виконувати платіжні інструкції, надані через надавача послуг з ініціювання платіжної операції, на тих самих умовах, що й платіжні інструкції, надані безпосередньо платником, зокрема в частині строків оброблення, пріоритету виконання або стягнення плати за надання послуг.

Стаття 56. Надання послуги з надання інформації за рахунками

1. Користувач має право залучити надавача послуг з надання інформації за рахунками для отримання відомостей із рахунків, відкритих користувачем у інших надавачів платіжних послуг з обслуговування рахунку.

2. Послуга з надання відомостей із рахунків не надається, якщо до рахунку користувача немає доступу в режимі реального часу.

3. Надавач послуг з надання відомостей з рахунків:

1) має право надавати послугу лише за наявності згоди користувача;

2) має право отримувати доступ до інформації лише щодо тих рахунків користувача та пов'язаних із ними платіжних операцій, які визначені користувачем;

3) зобов'язаний забезпечити недоступність персоналізованих облікових даних користувача будь-яким іншим сторонам, крім користувача та особи, яка надала їх користувачу, та їх передавання лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог цього Закону;

4) зобов'язаний ідентифікувати себе перед надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку під час кожної взаємодії (сеансу зв'язку) та забезпечувати захист під час обміну інформацією з надавачем послуг з надання відомостей з рахунків, використовуючи канали зв'язку, вимоги до яких встановлені цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Під час надання послуги з надання інформації за рахунками надавач послуг з надання відомостей з рахунків не має права:

1) запитувати будь-які вразливі платіжні дані користувача, пов'язані з його рахунками;

2) запитувати від користувача будь-яку інформацію, не пов'язану з наданням послуги з надання інформації за рахунками.

Ім'я власника рахунку та номер рахунку/платіжної картки виключно, без решти необхідних реквізитів для виконання платіжної операції, не є вразливими платіжними даними, вичерпний перелік вразливих платіжних даних визначається Національним банком України.

5. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний:

1) забезпечувати захист інформації під час обміну з надавачем послуг з надання відомостей з рахунку відповідно до вимог, установлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;

2) виконувати запити щодо надання відомостей із рахунку, надані через надавача послуг з надання відомостей з рахунку на тих самих умовах, що й запити, надіслані безпосередньо користувачем.

Стаття 57. Підтвердження доступності коштів на рахунку

1. У разі емісії електронного платіжного засобу до рахунку платника, який відкритий в іншого надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку, емітент має право на отримання від надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку підтвердження щодо доступності на рахунку платника необхідної для виконання платіжної операції суми коштів лише за умови дотримання таких умов:

1) якщо до початку платіжної операції платник надав емітенту згоду щодо здійснення запиту на підтвердження доступності коштів на конкретному рахунку, відкритому в конкретного надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку;

2) якщо платник ініціював платіжну операцію з використанням наданого емітентом електронного платіжного засобу на суму, доступність якої має бути підтверджена на запит емітента;

3) якщо емітент ідентифікує себе перед надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку під час кожного запиту на підтвердження доступності коштів та забезпечує захист інформації під час здійснення обміну інформацією з надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог цього Закону.

2. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку має право надати підтвердження емітенту щодо доступності коштів на рахунку платника лише за умови дотримання таких умов:

1) якщо рахунок платника доступний у режимі реального часу в момент надходження запиту;

2) якщо платник надав надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку свою згоду на надання інформації на запити конкретного емітента щодо сум ініційованих платником платіжних операцій (згода платника має бути наданою перед першим запитом емітента на підтвердження доступності коштів на рахунку платника).

3. У разі дотримання зазначених у цій статті умов надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний негайно надати відповідь на запит

емітента щодо доступності на рахунку платника конкретної суми коштів у форматі «так» або «ні».

4. Відповідь надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку не повинна містити іншої інформації, у тому числі виписки та/або балансу за рахунком платника.

5. Емітент не має права зберігати або використовувати отриману на його запит інформацію для цілей інших, ніж виконання платіжної операції, ініційованої з використанням наданого ним платнику платіжного інструменту.

6. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку не має права блокувати кошти на рахунку платника у відповідь на запит емітента щодо підтвердження доступності коштів.

Глава 5. ЕЛЕКТРОННІ ТА ЦИФРОВІ ГРОШІ

Стаття 58. Емітенти електронних грошей

1. Емітентами електронних грошей в Україні можуть бути виключно такі особи:

- 1) банки;
- 2) установи електронних грошей;
- 3) філії іноземних платіжних установ;
- 4) оператори поштового зв'язку;
- 5) Національний банк України;
- 6) органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

2. Для набуття статусу емітента електронних грошей та отримання права на надання послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, особа (крім Національного банку України та банків) має отримати ліцензію Національного банку України на надання платіжних послуг у порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Емітент електронних грошей має право розпочинати діяльність з електронними грошима, передбачену ліцензією на надання платіжних послуг, після внесення відомостей про нього (із переліком дозволених видів діяльності) до Реєстру в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 59. Винятки з поняття електронних грошей

1. До електронних грошей не належать будь-які одиниці вартості, які:

1) обліковуються суб'єктом господарювання, який їх випустив, або містяться на будь-якому фізичному носії і використовуються в обмежений спосіб, зокрема дають змогу їх держателю придбавати товари і послуги лише у суб'єкта господарювання, який випустив ці одиниці вартості, незалежно від географічного місця розташування цього суб'єкта господарювання;

2) використовуються абонентом оператора телекомунікацій для оплати та споживання цифрового контенту за допомогою будь-якого телекомунікаційного,

цифрового пристрою за умови, що вартість таких послуг уключена оператором до рахунка абонента за телекомунікаційні послуги.

2. Національний банк України має право встановлювати інші винятки з поняття електронних грошей.

Стаття 60. Випуск та погашення електронних грошей

1. Для використання на території України емітенти електронних грошей мають право здійснювати випуск електронних грошей, номінованих виключно в гривні.

2. Випуск електронних грошей, номінованих у гривні, здійснюється емітентами електронних грошей, що є резидентами.

3. Емітент електронних грошей має право випускати електронні гроші на суму, що не перевищує суми отриманих ним від користувача коштів.

Емітент електронних грошей бере на себе зобов'язання з їх погашення на вимогу користувача.

4. Користувачі мають право отримувати та використовувати електронні гроші, номіновані в іноземній валюті, які випущені емітентами-нерезидентами за межами України.

Платіжні операції з використанням електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, виконуються з урахуванням валютного законодавства України.

Порядок використання електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, визначається Національним банком України.

5. Умови випуску, використання та погашення електронних грошей визначаються внутрішніми положеннями емітента з урахуванням вимог нормативно-правових актів Національного банку України та зазначаються в договорі про надання платіжних послуг, укладеному між емітентом електронних грошей та користувачем.

Інформація щодо таких умов, у тому числі щодо розміру плати за погашення електронних грошей, має надаватися користувачу перед укладенням договору.

6. Емітент має право встановлювати граничний строк обігу випущених ним електронних грошей з моменту їх надання користувачу, який не може бути меншим за строк дії договору, укладеному між емітентом електронних грошей та користувачем.

Емітент електронних грошей не має права стягувати плату за погашення електронних грошей до моменту закінчення строку дії договору, укладеному між емітентом електронних грошей та користувачем.

7. Порядок випуску та погашення електронних грошей, обмеження щодо використання електронних грошей, а також особливості виконання платіжних операцій з використанням електронних грошей визначаються цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Національний банк України має право визначати максимальну суму електронних грошей, що розміщені на електронному гаманці, а також

установлювати граничні обсяги виконання операцій з електронними грошима протягом певного періоду.

9. Випуск електронних грошей здійснюється емітентом електронних грошей шляхом їх надання користувачам відповідно до умов договору.

Споживачі мають право отримувати електронні гроші в обмін на готівкові кошти або кошти, перераховані з поточних або платіжних рахунків.

Користувачі, що є суб'єктами господарювання, та користувачі, що є органами державної влади (органами місцевого самоврядування), мають право отримувати електронні гроші виключно в обмін на кошти, перераховані з поточних або платіжних рахунків.

10. Надання електронних грошей користувачам може здійснюватися безпосередньо емітентом електронних грошей або із залученням (через) комерційного агента, який уклав договір з емітентом електронних грошей.

11. Електронні гроші вважаються випущеними з моменту отримання емітентом (комерційним агентом) коштів користувача.

12. Випуск електронних грошей може здійснюватися шляхом надання емітентом (комерційним агентом) користувачу передплачених платіжних інструментів (платіжних карток багатоцільового використання та інших платіжних інструментів).

13. Випуск електронних грошей не вважається діяльністю із залучення депозитів або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо їх повернення.

14. Емітент електронних грошей зобов'язаний негайно після отримання коштів від користувача (у тому числі через комерційного агента) забезпечити доступ користувача до відповідної суми випущених електронних грошей для їх використання.

15. Кошти, що отримуються емітентами електронних грошей від користувачів (у тому числі через комерційного агента) під час випуску електронних грошей, повинні використовуватись емітентами виключно для цілей погашення випущених електронних грошей.

16. Емітент електронних грошей зобов'язаний вести облік коштів, отриманих від користувачів (у тому числі через комерційного агента) під час випуску електронних грошей, окремо від власних коштів та коштів інших осіб (у тому числі коштів користувачів, отриманих для цілей виконання платіжних операцій), що можуть бути в розпорядженні емітента електронних грошей, відповідно до вимог, установлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

17. Кошти, що отримуються емітентами електронних грошей від користувачів (у тому числі через комерційного агента) під час випуску електронних грошей, підлягають забезпеченню їх збереження емітентом відповідно до вимог цього Закону.

18. На кошти, отримані емітентом електронних грошей під час випуску електронних грошей, не може бути звернено стягнення за зобов'язаннями цього емітента електронних грошей перед будь-яким кредитором, крім користувача, за

умови, що відповідне зобов'язання емітента електронних грошей є зобов'язанням щодо погашення випущених електронних грошей.

19. Погашення електронних грошей здійснюється емітентом (у тому числі через комерційного агента) шляхом вилучення з обігу пред'явлених користувачем електронних грошей в обмін на готівкові кошти або на кошти, перераховані на поточний/платіжний рахунок користувача.

Користувач, який є споживачем, має право пред'являти електронні гроші до погашення в обмін на готівкові кошти або на кошти, що перераховуються на поточний або платіжний рахунок такого користувача.

Користувач, який є суб'єктом господарювання або органом державної влади (органом місцевого самоврядування), має право пред'являти електронні гроші до погашення виключно в обмін на кошти, що перераховуються на поточний або платіжний рахунок такого користувача.

20. Емітенту електронних грошей забороняється обмежувати право користувача на погашення електронних грошей, крім випадків, установлених законодавством України.

21. Емітент електронних грошей зобов'язаний здійснити погашення випущених ним електронних грошей, пред'явлених користувачем до погашення, за їх номінальною вартістю відповідно до умов договору.

22. Негайно після пред'явлення користувачем електронних грошей до погашення (у тому числі через комерційного агента) емітент електронних грошей зобов'язаний здійснити погашення електронних грошей та забезпечити виплату користувачу відповідної суми грошових коштів в обмін на вилучені з обігу електронні гроші.

Стаття 61. Використання електронних грошей

1. Емітенти електронних грошей надають користувачам послуги з використанням електронних грошей за умови, що емітент електронних грошей має право надавати відповідні послуги відповідно до законодавства України.

2. Платіжні операції з використанням електронних грошей здійснюються в порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Користувачі мають право здійснювати такі операції з електронними грошима з урахуванням обмежень, установлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України:

- 1) придбання електронних грошей у емітента в обмін на грошові кошти;
- 2) пред'явлення електронних грошей до погашення емітенту в обмін на грошові кошти;
- 3) здійснення обміну електронних грошей одного емітента на електронні гроші іншого емітента;
- 4) виконання платіжних операцій з електронними грошима.

4. Користувачі, які є суб'єктами господарювання, мають право здійснювати такі платіжні операції з електронними грошима:

1) оплата товарів, робіт і послуг, що придбаваються такими користувачами з метою здійснення їх господарської діяльності;

2) сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів у порядку та на умовах, визначених законодавством України;

3) сплата благодійних внесків та пожертвувань;

4) приймання електронних грошей як засобу платежу за товари (роботи, послуги), які продаються (виконуються, надаються) таким користувачем;

5) повернення електронних грошей користувачам у разі повернення такими користувачами товару, придбаного за електронні гроші, відповідно до законодавства України про захист прав споживачів та/або в інших випадках, визначених законодавством України;

6) перерахування між власними електронними гаманцями.

5. Користувачі, які є споживачами, мають право здійснювати такі платіжні операції з електронними грошима:

1) оплата товарів, робіт і послуг, що придбаваються для власного споживання;

2) перерахування на користь інших користувачів, які є споживачами, або між власними електронними гаманцями;

3) сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів у порядку та на умовах, визначених законодавством України;

4) сплата благодійних внесків та пожертвувань.

6. Користувачі, які є органами державної влади або органами місцевого самоврядування, що забезпечують реалізацію фіскальної функції державного бюджету України або місцевих бюджетів в Україні, мають право здійснювати такі платіжні операції з електронними грошима виключно в межах своїх повноважень, установлених законодавством України:

1) приймання електронних грошей від користувачів як сплату податків, зборів, інших обов'язкових платежів у порядку та на умовах, визначених законодавством України;

2) повернення електронних грошей користувачам у порядку та на умовах, визначених законодавством України.

7. Приймання відповідними користувачами електронних грошей як оплату за товари (роботи, послуги), як сплату податків, зборів, інших обов'язкових платежів здійснюється на підставі договору, укладеному з емітентом електронних грошей.

8. Виконання платіжних операцій з електронними грошима (у тому числі з використанням передплачених платіжних інструментів) здійснюється відповідно до схеми виконання платіжних операцій відповідного емітента електронних грошей та/або правил платіжної системи, згідно з якими випускаються такі платіжні інструменти, та з урахуванням вимог законодавства України.

Стаття 62. Особливості залучення комерційних агентів для забезпечення використання електронних грошей

1. Для забезпечення використання електронних грошей емітент електронних грошей має право залучати комерційних агентів на підставі агентських договорів.

2. Комерційним агентом може бути лише надавач платіжних послуг або оператор телекомунікацій, який здійснює операції з електронними грошима (у межах повернення невикористаної передоплати за телекомунікаційні послуги), який має право надавати фінансові платіжні послуги відповідно до цього Закону.

Вимоги до діяльності комерційних агентів, перелік їх функцій, а також обмеження щодо їх залучення емітентами електронних грошей визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Комерційному агенту забороняється передавати в повному обсязі або частково свої обов'язки за агентськими договорами третім особам.

4. Емітент електронних грошей повинен повідомляти Національний банк України про укладання (припинення) договорів з комерційними агентами в порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Юридична особа має право розпочинати діяльність комерційного агента лише після внесення до Реєстру відповідних відомостей про неї в порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 63. Цифрові гроші

1. Цифрові гроші – електронна форма грошової одиниці України, емітентом якої є Національний банк України.

2. Порядок випуску, зберігання та погашення цифрових грошей, а також особливості виконання платіжних операцій із застосуванням цифрових грошей визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

Глава 6. РАХУНКИ

Стаття 64. Види рахунків

1. Для виконання платіжних операцій з коштами (крім електронних грошей) банки мають право відкривати своїм клієнтам такі банківські рахунки:

1) вкладний (депозитний) рахунок – рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору;

2) поточний рахунок – рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів і виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України;

3) рахунок умовного зберігання (ескроу) – рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зарахування на рахунок коштів та перерахування їх особі (особам), зазначеній (зазначеним) клієнтом (бенефіціару або бенефіціарам), або повернення таких коштів клієнту за настання підстав, передбачених договором;

4) кореспондентський рахунок – рахунок, що відкривається банком іншому банку для виконання міжбанківських платіжних операцій.

Відкриття кореспондентських рахунків здійснюється шляхом установаження кореспондентських відносин у порядку, визначеному Національним банком України, та на підставі відповідного договору;

5) розрахунковий рахунок – рахунок, що відкривається банком небанківському надавачу платіжних послуг виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій його користувачів.

Відкриття розрахункового рахунку здійснюється на підставі договору, укладеному між банком та небанківським надавачем платіжних послуг.

2. Для виконання платіжних операцій з коштами (крім електронних грошей) небанківські надавачі платіжних послуг, що відповідно до цього Закону отримали право на надання фінансових платіжних послуг, передбачених у пунктах 1–3 частини першої статті 5 цього Закону, мають право відкривати користувачам платіжні рахунки.

3. Для виконання платіжних операцій з електронними грошима емітенти електронних грошей мають право відкривати користувачам електронні гаманці.

Стаття 65. Порядок відкриття рахунків

1. Банки мають право відкривати рахунки:

1) резидентам України (юридичним особам з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремленим підрозділам, відокремленим підрозділам юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи-нерезидента на території України, фізичним особам, в тому числі фізичним особам-підприємцям, фізичним особам які здійснюють незалежну професійну діяльність відповідно до законодавства України);

2) нерезидентам України (юридичним особам з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, представництвам таких юридичних осіб в Україні, які не здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи-нерезидента на території України, офіційним представництвам, міжнародним організаціям та їх філіям, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництвам інших організацій з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави і які не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України, фізичним особам).

2. Небанківські надавачі платіжних послуг мають право відкривати платіжні рахунки резидентам України (юридичним особам з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремленим підрозділам, відокремленим підрозділам юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи-нерезидента на території України, фізичним особам-підприємцям, фізичним особам), нерезидентам України (фізичним особам).

3. Емітенти електронних грошей мають право відкривати електронні гаманці резидентам України (юридичним особам з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремленим підрозділам, відокремленим підрозділам юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи-нерезидента на території України, фізичним особам-підприємцям, фізичним особам), нерезидентам України (фізичним особам).

4. Особи, визначені в частинах першій – третій цієї статті, мають право за власним вибором відкривати відповідні рахунки в будь-яких надавачів платіжних послуг, що мають право відкривати рахунки користувачам відповідно до цього Закону.

5. Банки відкривають небанківським надавачам платіжних послуг розрахункові рахунки для цілей забезпечення виконання небанківськими надавачами платіжних послуг платіжних операцій своїх користувачів.

Банки мають забезпечити небанківським надавачам платіжних послуг рівний та недискримінаційний доступ до послуг із відкриття та обслуговування розрахункових рахунків.

Забороняється накладати арешт та/або звертати стягнення на кошти, що обліковуються на розрахункових рахунках, відкритих у банку небанківським надавачам платіжних послуг.

6. Порядок відкриття рахунків та їх режими визначаються Національним банком України. Умови відкриття рахунку та особливості його обслуговування зазначаються в договорі, укладеному між надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку та користувачем – власником рахунку.

7. Надавачам платіжних послуг забороняється обумовлювати надання послуг із відкриття та обслуговування рахунку для придбання інших або додаткових послуг чи будь-яких товарів.

8. У разі відкриття або закриття рахунку користувачем надавач платіжних послуг зобов'язаний перевірити наявність інформації про внесення такої особи до Єдиного реєстру боржників та Державного реєстру обтяжень рухомого майна.

Надавач платіжних послуг у разі відкриття рахунку особі, внесеній до Єдиного реєстру боржників та/або Державного реєстру обтяжень рухомого майна, або закриття рахунку такою особою зобов'язаний у день відкриття або закриття рахунку повідомити про це зазначений у Єдиному реєстрі боржників та/або Державному реєстрі обтяжень рухомого майна орган державної виконавчої служби або приватного виконавця.

Доступ до інформації про боржників у Єдиному реєстрі боржників, Державному реєстрі обтяжень рухомого майна та інформаційна взаємодія за допомогою автоматизованої системи виконавчого провадження для банків та інших фінансових установ здійснюється безоплатно.

Стаття 66. Особливості функціонування платіжного рахунку

1. Небанківські надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку мають право відкривати платіжні рахунки своїм користувачам виключно для цілей

виконання платіжних операцій. Забороняється використання платіжних рахунків для залучення вкладів (депозитів) або надання фінансової послуги щодо залучення коштів із зобов'язанням стосовно їх повернення.

2. Небанківським надавачам платіжних послуг з обслуговування рахунку забороняється нараховувати проценти на залишок коштів на платіжному рахунку користувача.

3. Кошти знаходяться на платіжному рахунку користувача протягом часу, необхідного для виконання платіжної операції.

4. Небанківські надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку забезпечують збереження коштів користувачів, що знаходяться на платіжних рахунках, відповідно до вимог цього Закону.

5. Кошти користувачів, що знаходяться на платіжних рахунках, не підпадають під гарантії, встановлені Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

6. Користувачу, на ім'я якого відкритий платіжний рахунок, мають бути доступними такі послуги, що стосуються його платіжного рахунку:

- 1) зарахування коштів на платіжних рахунок;
- 2) видача готівкових коштів із платіжного рахунку;
- 3) виконання платіжних операцій.

Глава 7. ОПЕРАЦІЙНІ РИЗИКИ ТА РИЗИКИ БЕЗПЕКИ

Стаття 67. Управління операційними ризиками та ризиками безпеки

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані прийняти внутрішні правила щодо ефективного зниження та контролю за операційними ризиками, кіберризиками та ризиками безпеки, пов'язаними з наданням платіжних послуг (виконанням платіжних операцій).

Зазначені правила мають також уключати процедури забезпечення безпеки виконання платіжних операцій, вжиття заходів щодо ідентифікації помилкових та неналежних платіжних операцій (суб'єктів таких платіжних операцій) та заходів щодо запобігання або припинення таких платіжних операцій, реагування на інциденти безпеки, ведення моніторингу та бази даних операційних інцидентів, кіберінцидентів та інцидентів безпеки, пов'язаних із наданням платіжних послуг (виконанням платіжних операцій).

2. Надавачі платіжних послуг зобов'язані повідомляти Національний банк України в установленому ним порядку про істотні операційні інциденти, кіберінциденти та інциденти безпеки, пов'язані з наданням ними платіжних послуг (виконанням платіжних операцій).

3. Національний банк України встановлює у нормативно-правових актах вимоги щодо управління надавачами платіжних послуг операційними ризиками, кіберризиками та ризиками безпеки під час здійснення діяльності щодо надання платіжних послуг, критерії істотності операційних інцидентів, кіберінцидентів та інцидентів безпеки.

Для належної ідентифікації суб'єктів помилкових, неналежних платіжних операцій, вжиття заходів щодо запобігання або припинення зазначених платежів надавачі платіжних послуг повинні повідомляти інших надавачів платіжних послуг про таких суб'єктів та платіжні операції в обсягах, встановлених правилами відповідної платіжної системи або договорами між постачальниками платіжних послуг. Для запобігання або припинення зазначених платежів надавачі платіжних послуг повинні підтверджувати інформацію на електронні запити центральних органів виконавчої влади, які, реалізують державну політику у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності.

На підставі договорів та відповідно до цього Закону діяльність з ідентифікації суб'єктів помилкових, неналежних платіжних операцій, вжиття заходів щодо запобігання або припинення зазначених платежів та запобігання відмиванню коштів має право здійснювати юридична особа, засновниками якої є надавачі фінансових і нефінансових послуг та послуг, суміжних з платіжними. Надавачі фінансових, нефінансових платіжних послуг, послуг, суміжних з платіжними і заснована ними юридична особа повинні забезпечити технологічний та програмно-апаратний захист персональних даних суб'єктів помилкових, неналежних платежів згідно із цим Законом.

Надавачі платіжних послуг мають передбачити у договорі про надання платіжних послуг отримання дозволу у користувача про право надавача платіжних послуг користувача надавати іншим надавачам платіжних послуг інформацію, яка містить банківську, комерційну таємницю, таємницю надавача платіжних послуг, таємницю фінансового моніторингу, а також персональні дані.

Глава 8. ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПЛАТІЖНИХ ОПЕРАЦІЙ. АВТЕНТИФІКАЦІЯ

Стаття 68. Вимоги щодо захисту інформації

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані запровадити систему захисту інформації, яка має забезпечувати безперервний захист інформації щодо виконання платіжних операцій та персоналізованих облікових даних на всіх етапах її формування, оброблення, передавання та зберігання.

2. Система захисту інформації повинна забезпечувати цілісність, конфіденційність, доступність та спостережність інформації, що обробляється, накопичується, зберігається та передається під час виконання платіжних операцій відповідно до вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України. Надавачі платіжних послуг зобов'язані виконувати встановлені законодавством України вимоги щодо захисту інформації.

3. У разі виявлення порушень вимог законодавства щодо захисту інформації, що містять ознаки, які можуть свідчити про вчинення злочину,

надавачі платіжних послуг зобов'язані повідомити про це відповідні правоохоронні органи.

4. Працівники надавачів платіжних послуг зобов'язані виконувати вимоги законодавства щодо захисту інформації під час виконання платіжних операцій, зберігати таємницю небанківського надавача платіжних послуг (або іншу інформацію з обмеженим доступом) та підтримувати конфіденційність інформації, що використовується в системі захисту цієї інформації.

Працівники надавачів платіжних послуг несуть відповідальність за неналежне використання та зберігання засобів захисту інформації, що використовуються під час виконання платіжних операцій, а також за розголошення персональних даних користувачів та інформації, яка може бути віднесена до банківської таємниці та таємниці надавача платіжних послуг, відповідно до законодавства України.

Стаття 69. Автентифікація

1. Електронна взаємодія надавача платіжних послуг із користувачем здійснюється лише після автентифікації користувача, який є фізичною особою, або уповноваженого представника користувача, який є юридичною особою.

2. Під час виконання автентифікації надавачі платіжних послуг зобов'язані виконувати вимоги Національного банку України щодо захисту конфіденційності та цілісності персоналізованих облікових даних користувачів.

3. Надавачі платіжних послуг зобов'язані застосовувати посилену автентифікацію користувача в разі:

1) отримання доступу до рахунку за допомогою засобів дистанційної комунікації через нову точку доступу або новий пристрій;

2) ініціювання платіжної операції;

3) будь-яких інших дій за допомогою засобів електронної взаємодії, що мають ознаки вчинення сторонніми особами шахрайських дій чи інших неправомірних дій.

4. Надавачі платіжних послуг зобов'язані розробити та застосовувати елементи посиленої автентифікації таким чином, щоб вони були незалежними в тому, що виявлення факту несанкціонованого доступу до одного захищеного елемента або його розголошення не ставило під загрозу надійність інших елементів, а також запровадити заходи щодо забезпечення захисту конфіденційності даних автентифікації.

5. Для проведення електронних платіжних операцій надавачі платіжних послуг зобов'язані застосовувати посилену автентифікацію користувача з використанням елементів динамічного пов'язування суми платіжної операції і конкретного отримувача цієї суми.

6. Надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язані застосовувати вимоги частин третьої та п'ятої цієї статті в разі надходження запиту з ініціювання платіжної операції від надавача послуг з ініціювання платіжної операції або запиту від надавача послуг з надання інформації за рахунками.

7. Національний банк України встановлює у нормативно-правових актах вимоги до:

1) посиленої автентифікації у випадках, визначених у цій статті, а також у випадках, коли надавачі платіжних послуг мають право не вимагати застосування посиленої автентифікації користувача;

2) заходів безпеки, що повинні забезпечувати конфіденційність персоналізованих облікових даних користувача;

3) здійснення електронної взаємодії між суб'єктами платіжних операцій для цілей ідентифікації, автентифікації, повідомлення та інформування, а також вимоги до впровадження заходів щодо безпеки під час зазначеної електронної взаємодії.

Стаття 70. Персональні дані користувачів

1. Надавачі платіжних послуг мають право на отримання, оброблення та зберігання персональних даних користувачів під час надання платіжних послуг лише за умови отримання згоди користувача на відповідні операції з його персональними даними. Надавачі платіжних послуг, які є суб'єктами первинного фінансового моніторингу згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», здійснюють обробку персональних даних на виконання ними вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» без отримання згоди суб'єкта персональних даних.

2. Надавачі платіжних послуг зобов'язані здійснювати оброблення персональних даних користувачів відповідно до вимог законодавства про захист персональних даних виключно з метою надання платіжних послуг.

Стаття 71. Таємниця надавача платіжних послуг

1. Інформація щодо діяльності та фінансового стану користувача, яка стала відомою небанківському надавачу платіжних послуг під час обслуговування користувача та взаємовідносин з ним чи третіми особами під час надання платіжних послуг небанківським надавачем платіжних послуг є таємницею надавача платіжних послуг.

1. Банк як надавач платіжних послуг під час обслуговування користувача та взаємовідносин із ним чи третіми особами під час надання платіжних послуг відповідно до цього Закону зобов'язаний надавати інформацію щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, у випадках та в порядку, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність».

2. Національний банк України видає нормативно-правові акти з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації, що становить таємницю надавача платіжних послуг, та надає роз'яснення щодо застосування таких актів.

РОЗДІЛ V. ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

Стаття 71. Загальні засади функціонування платіжних систем в Україні

1. Виконання платіжних операцій в Україні може здійснюватися з використанням платіжних систем.

2. Під час виконання платіжної операції може бути задіяна одна або кілька платіжних систем.

3. В Україні можуть здійснювати свою діяльність внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи.

Внутрішньодержавна платіжна система – платіжна система, в якій оператором платіжної системи є резидент та яка здійснює свою діяльність і забезпечує виконання платіжних операцій виключно в межах України.

Міжнародна платіжна система – платіжна система, в якій оператором платіжної системи може бути як резидент, так і нерезидент, і яка здійснює свою діяльність на території двох і більше країн, однією з яких є Україна, та забезпечує виконання платіжних операцій у межах цієї платіжної системи, у тому числі з однієї країни в іншу.

4. Діяльність платіжної системи має відповідати вимогам законодавства України.

5. Платіжна система має складатися з трьох і більше прямих учасників, не враховуючи оператора платіжної системи та розрахункового банку, якщо вони виконують функцію учасника платіжної системи.

6. Суб'єктами правових відносин у платіжній системі є оператор платіжної системи, розрахунковий(і) банк(и), технологічний(і) оператор(и), учасники платіжної системи та користувачі (далі – суб'єкти платіжних систем).

7. Відносини між суб'єктами платіжних систем регулюються укладеними між ними договорами з урахуванням правил платіжних систем та дотриманням вимог законодавства України.

8. Суб'єкти платіжних систем (крім користувачів) діють відповідно до правил, установлених оператором платіжної системи.

9. Оператор платіжної системи має забезпечувати функціонування платіжної системи відповідно до правил платіжної системи, з дотриманням умов схеми виконання платіжних операцій та вимог законодавства України щодо діяльності платіжних систем, а також вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій). Оператор платіжної системи має виконувати управління платіжною системою, контролювати діяльність суб'єктів платіжної системи (крім користувачів) відповідно до правил платіжної системи та нести відповідальність за діяльність платіжної системи.

10. Правила платіжної системи мають установлювати організаційну структуру платіжної системи, умови участі, порядок вступу та виходу із системи, систему управління ризиками, порядок вирішення спорів учасників між собою та між учасниками і користувачами, систему захисту інформації (у тому числі кіберзахисту), порядок проведення моніторингу та реконсиляції платіжних операцій, схему виконання платіжних операцій, яка використовується для виконання платіжних операцій, та інші вимоги, передбачені цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

11. Правила платіжної системи та/або договори, що укладаються оператором платіжної системи з учасниками цієї системи, мають передбачати порядок урегулювання випадків неспроможності виконання учасниками платіжної системи своїх зобов'язань.

12. Платіжна система має право започаткувати свою діяльність в Україні з моменту внесення Національним банком України відомостей щодо такої платіжної системи до Реєстру.

13. Суб'єкти платіжної системи (крім користувачів) мають право започаткувати свою діяльність у платіжній системі з моменту внесення Національним банком України відомостей щодо цього до Реєстру.

14. Порядок унесення відомостей до Реєстру щодо платіжної системи та суб'єктів платіжної системи (крім користувачів) визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

15. Прямі учасники платіжної системи мають право укласти договори з іншими надавачами фінансових платіжних послуг щодо непрямої участі у цій платіжній системі відповідно до правил платіжної системи.

16. Прямий учасник платіжної системи зобов'язаний здійснювати контроль та нести відповідальність за дотримання непрямым учасником платіжної системи правил платіжної системи.

17. Маршрутизація і кліринг у платіжних системах за операціями, здійсненими в межах України із застосуванням електронних платіжних засобів, емітованих учасниками-резидентами, здійснюються в Україні відповідно до правил платіжних систем з дотриманням вимог законодавства України. Національний банк України має право встановлювати вимоги до маршрутизації і клірингу в платіжних системах за операціями, здійсненими в межах України із застосуванням електронних платіжних засобів, емітованих учасниками-резидентами.

18. Суб'єкти платіжної системи (крім користувачів) зобов'язані вести облік операцій та надавати Національному банку України звітність про здійснення діяльності в платіжній системі та про проведені платіжні операції в порядку та строки, встановлені нормативно-правовими актами Національного банку України.

19. Національний банк України має право встановлювати обов'язкові вимоги щодо діяльності платіжних систем, у тому числі їх суб'єктів (крім користувачів).

20. Національний банк України має право встановлювати обмеження щодо діяльності платіжних систем, якщо це встановлено вимогами законодавства України.

Стаття 72. Платіжні системи, створені Національним банком України

1. Національний банк України має право створювати системи міжбанківських розрахунків, системи роздрібних платежів та інші види платіжних систем для виконання платіжних операцій. Національний банк України забезпечує безперервне, надійне та ефективне функціонування і розвиток створених ним платіжних систем.

2. Створені Національним банком України платіжні системи є державними платіжними системами.

3. Національний банк України є оператором платіжної системи та розрахунковим банком для створених ним платіжних систем.

4. Відносини між оператором платіжної системи та учасниками створених Національним банком України платіжних систем регулюються договорами.

5. Учасниками системи міжбанківських розрахунків Національного банку України можуть бути банки-резиденти, Державна казначейська служба України, Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках та інші суб'єкти, визначені законами України, за умови дотримання вимог, установлених Національним банком України.

6. Для проведення платіжних операцій через систему міжбанківських розрахунків Національного банку України зазначені вище учасники системи міжбанківських розрахунків Національного банку України відкривають рахунки в Національному банку України.

7. Порядок функціонування створених Національним банком України платіжних систем, прийняття і виключення з них учасників, проведення переказу за їх допомогою та інші питання, пов'язані з їх діяльністю, визначаються Національним банком України.

Стаття 73. Внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи

1. Будь-яка юридична особа-резидент, у тому числі банк або інший надавач платіжних послуг, мають право створювати в Україні внутрішньодержавні та/або міжнародні платіжні системи.

2. Учасниками внутрішньодержавної платіжної системи мають право бути надавачі фінансових платіжних послуг, які уклали договір участі в платіжній системі відповідно до правил цієї платіжної системи.

3. Учасниками міжнародної платіжної системи, в якій оператором платіжної системи є резидент, мають право бути надавачі фінансових платіжних послуг та юридичні особи-нерезиденти, що відповідно до законодавства країни своєї реєстрації мають право на надання відповідних платіжних послуг, які уклали договір участі в платіжній системі відповідно до правил цієї платіжної системи.

4. Надавачі фінансових платіжних послуг мають право укладати договори про участь у міжнародних платіжних системах, в яких оператором платіжної

системи є нерезидент, відповідно до правил таких платіжних систем, якщо ці системи внесені до Реєстру.

Стаття 74. Порядок виконання розрахунків у платіжних системах

1. Розрахунки між учасниками платіжної системи за результатами проведених платіжних операцій користувачів виконуються відповідно до правил платіжних систем.

2. Взаєморозрахунки між учасниками платіжної системи за операціями із застосуванням платіжних інструментів, здійсненими їх держателями в межах України, проводяться лише у валюті України незалежно від того, в якій валюті відкритий рахунок користувача.

3. Учасники платіжних систем сплачують оператору платіжної системи за послуги, які надаються ним в Україні, виключно в гривнях.

Стаття 75. Доступ до платіжних систем

1. Оператори платіжних систем зобов'язані забезпечити однакові недискримінаційні та об'єктивні умови участі в платіжній системі будь-яким надавачам платіжних послуг відповідно до правил платіжної системи та цього Закону.

2. Правила платіжної системи, у тому числі створеної нерезидентом, не повинні містити заборони учасникам діючої в Україні платіжної системи брати участь в іншій платіжній системі. Надавачу платіжних послуг забороняється укладати договір участі в платіжній системі, правила якої передбачають обмеження його прав щодо участі в інших платіжних системах, у тому числі міжнародних.

3. Учасники платіжних систем зобов'язані надавати користувачам незалежно від їх місцезнаходження (місця проживання) однаковий доступ до отримання платіжних послуг щодо виконання платіжних операцій з використанням цих платіжних систем та забезпечувати надання необхідної інформації для захисту прав споживачів таких послуг, забезпечивши таку можливість у всіх своїх відокремлених підрозділах, в яких здійснюється обслуговування.

РОЗДІЛ VI.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАХОДИ ВПЛИВУ

Стаття 76. Мета державного регулювання

1. Метою державного регулювання платіжного ринку є:

1) проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері функціонування платіжного ринку;

2) захист прав користувачів;

3) створення сприятливих умов для розвитку та функціонування платіжного ринку;

- 4) сприяння розвитку інновацій та технологій на платіжному ринку;
- 5) забезпечення рівних можливостей для доступу до платіжних послуг та захисту прав учасників платіжного ринку;
- 6) дотримання учасниками платіжного ринку вимог законодавства України;
- 7) запобігання монополізації та створення умов для розвитку добросовісної конкуренції на платіжному ринку;
- 8) контроль за прозорістю та відкритістю платіжного ринку;
- 9) сприяння інтеграції в європейський та світовий платіжні ринки.

Стаття 77. Орган, що здійснює державне регулювання платіжного ринку

1. Національний банк України здійснює державне регулювання платіжного ринку.

2. Антимонопольний комітет України та інші органи державної влади України здійснюють контроль за діяльністю учасників платіжного ринку та отримують від них інформацію в межах своїх повноважень, визначених законодавством України.

3. Державне регулювання діяльності з надання платіжних послуг здійснюється відповідно до цього Закону, інших актів законодавства.

4. Національний банк України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів та їх посадові особи здійснюють нагляд за додержанням законодавства про захист прав споживачів платіжних послуг, забезпечують реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів платіжних послуг у межах своєї компетенції, визначеної законодавством України, у порядку, установленому нормативно-правовими актами таких органів.

5. Контроль за дотриманням учасниками платіжного ринку Законів та нормативно-правових актів Національного банку України, що регламентують порядок проведення платіжних операцій, а також застосування відповідних заходів впливу, передбачених законодавством України, покладаються на Національний банк України.

6. Національний банк України має право встановлювати обов'язкові вимоги та обмеження щодо діяльності надавачів платіжних послуг, якщо діяльність або бездіяльність надавача платіжних послуг призвела або може призвести до порушення безпеки платіжних операцій, що мало або може мати наслідками фінансові втрати користувачів, або якщо така діяльність або бездіяльність надавача платіжних послуг становить загрозу безпеці платіжної інфраструктури.

7. Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг Національного банку України має право своїм рішенням відносити діяльність осіб, які не отримали ліцензій Національного банку України та не здійснили авторизацію діяльності з надання платіжних послуг (обмежених платіжних послуг) до таких, що здійснюють надання платіжних послуг без

ліцензування та реєстрації для притягнення до відповідальності у встановленому законодавством України порядку.

Стаття 79. Форми державного регулювання платіжного ринку

1. Державне регулювання платіжного ринку здійснюється в таких формах:
  - 1) прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
  - 2) ліцензування та реєстрація діяльності з надання платіжних послуг (обмежених платіжних послуг);
  - 3) ведення Реєстру;
  - 4) створення регуляторної платформи для тестування інноваційних платіжних послуг, супровідних послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку;
  - 5) установлення правил і стандартів виконання платіжних операцій, надання послуг на платіжному ринку та контролю за їх дотриманням;
  - 6) нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку;
  - 7) здійснення захисту прав споживачів на платіжному ринку шляхом застосування в межах своїх повноважень заходів впливу з метою запобігання і припинення порушень законодавства на платіжному ринку;
  - 8) надсилання об'єктам нагляду Національного банку України обов'язкових до виконання розпоряджень про усунення порушень законодавства про платіжні послуги та захист прав споживачів платіжних послуг та вимога надання необхідних документів;
  - 9) оверсайт платіжної інфраструктури та платіжних інструментів;
  - 10) застосування Національним банком України заходів впливу за допущені порушення;
  - 11) проведення інших заходів, визначених Національним банком України.

Стаття 80. Реєстр

1. Національний банк України здійснює ведення Реєстру.
2. Національний банк України здійснює внесення до Реєстру відомостей щодо:
  - 1) надавачів платіжних послуг, які отримали ліцензію відповідно до цього Закону;
  - 2) малих платіжних установ;
  - 3) органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які в межах компетенції надають одну або більше платіжних послуг;
  - 4) надавачів нефінансових платіжних послуг;
  - 5) надавачів обмежених платіжних послуг;
  - 6) комерційних агентів, які залучаються надавачами фінансових платіжних послуг для надання фінансових платіжних послуг;
  - 7) внутрішньодержавної платіжної системи та міжнародної платіжної системи, оператором якої є резидент;
  - 8) міжнародної платіжної системи, оператором якої є нерезидент;

9) учасників внутрішньодержавної платіжної системи та міжнародної платіжної системи;

10) технологічних операторів;

11) філій іноземних платіжних установ;

12) учасників регуляторної платформи Національного банку України для тестування інноваційних платіжних послуг, супровідних послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку;

13) інших юридичних осіб, визначених Національним банком України.

3. Особи, відомості щодо яких не внесені до Реєстру, не мають права надавати послуги, передбачені цим Законом, крім випадків, якщо інше прямо передбачено цим Законом.

4. Порядок ведення Реєстру, перелік відомостей, які вносяться до Реєстру, порядок внесення відомостей до Реєстру та виключення відомостей з нього встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Національний банк України зобов'язаний забезпечувати вільний надійний безперервний цілодобовий доступ до Реєстру в режимі реального часу.

6. Національний банк України зобов'язаний забезпечувати своєчасне внесення та оновлення відомостей у Реєстрі і несе відповідальність за достовірність та актуальність інформації в Реєстрі.

Стаття 78. Регуляторна платформа для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях

1. Національний банк України має право створювати регуляторну платформу для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях (далі – регуляторна платформа).

Порядок створення та функціонування регуляторної платформи визначається цим Законом, Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Для участі в регуляторній платформі юридичні особи та фізичні особи-підприємці подають до Національного банку України заяву за формою, установлену нормативно-правовими актами Національного банку України.

Особи, які звертаються до Національного банку України для участі в регуляторній платформі, повинні відповідати критеріям, установленим Національним банком України. Національний банк України приймає рішення про доцільність участі в регуляторній платформі, керуючись професійним судженням з урахуванням оцінки ситуації на фінансовому ринку, ефективності та ризиків надання фінансових послуг з використанням інноваційних технологій та інструментів.

Національний банк України має право відмовити особі в участі в регуляторній платформі в разі невідповідності критеріям, установленим Національним банком України.

3. Порядок участі та тестування в регуляторній платформі встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Після завершення строку тестування учасник регуляторної платформи має право продовжувати надання або використання послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях, за умови проходження процедури авторизації та дотримання вимог та обмежень, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

На вимогу Національного банку України учасник регуляторної платформи зобов'язаний припинити надання або використання послуг, технологій та інструментів, які тестувалися в регуляторній платформі.

5. Участь у регуляторній платформі припиняється з моменту прийняття Національним банком України рішення в порядку, установленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Національний банк України має право визначати спрощений порядок авторизації учасників регуляторної платформи, а також особливий режим діяльності відповідних осіб на платіжному ринку.

Особливий режим діяльності учасників регуляторної платформи може передбачати спрощення або незастосування окремих вимог, установлених законодавством та нормативно-правовими актами Національного банку України для ведення діяльності з надання платіжних послуг або щодо кожного з видів таких платіжних послуг, а також незастосування заходів впливу чи звільнення від відповідальності за порушення таких вимог.

Особливий режим діяльності учасників регуляторної платформи запроваджується на строк не більше двох років.

Вимоги, передбачені цією статтею, поширюються на учасників регуляторної платформи, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами Національного банку України, що встановлюють особливості режиму їх діяльності.

7. Національний банк України має право за результатами узагальнення підсумків діяльності осіб у межах регуляторної платформи вносити у встановленому порядку пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань, спрямованих на виконання функцій Національного банку України.

8. Національний банк України має право залучати третіх осіб для забезпечення функціонування регуляторної платформи або надання послуг Національному банку України, пов'язаних із забезпеченням діяльності регуляторної платформи, у порядку, установленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

9. Національний банк України має право укладати угоди з регуляторами фінансових ринків інших країн для тестування міжнародних інноваційних платіжних послуг, технологій та інструментів.

Стаття 79. Нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку

1. Національний банк України здійснює нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку з метою забезпечення дотримання учасниками платіжного ринку вимог, на підставі яких вони набули право надавати платіжні послуги.

2. Об'єктами нагляду Національного банку України є надавачі платіжних послуг, їх філії та комерційні агенти надавачів фінансових платіжних послуг, надавачі обмежених платіжних послуг, треті особи, які залучаються надавачами платіжних послуг для здійснення окремих операційних функцій, оператори платіжних систем, технологічні оператори, акредитовані філії іноземних фінансових установ та інші юридичні та фізичні особи-підприємці в частині дотримання вимог законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України щодо здійснення діяльності з надання платіжних послуг.

3. Національний банк України має право для цілей здійснення безвиїзного нагляду встановлювати пруденційні нормативи, що є обов'язковими для дотримання надавачами платіжних послуг, а також визначати методики розрахунку пруденційних нормативів.

4. Якщо інше не передбачено законодавством, то перелік пруденційних нормативів має встановлюватися щодо кожної категорії надавачів платіжних послуг, перелік яких наведений у статті 10 цього Закону.

5. Надавачі платіжних послуг зобов'язані в порядку, установленому Національним банком України, подавати Національному банку України розрахунок показників, що підтверджують виконання встановлених пруденційних нормативів. Періодичність та строки подання розрахунку показників установлюється нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Національний банк України має право під час здійснення нагляду вимагати від надавачів платіжних послуг, їх керівників, комерційних агентів та інших осіб, що є об'єктом нагляду Національного банку України, усунення порушень законодавства, яке регулює діяльність на платіжному ринку, виконання нормативно-правових актів Національного банку України та здійснення додаткових дій для уникнення або подолання небажаних наслідків, що можуть поставити під загрозу безпеку коштів, що надаються користувачами для цілей виконання платіжних операцій.

7. Національний банк України здійснює нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг у формі інспекційних перевірок та безвиїзного нагляду.

8. Національний банк України в межах безвиїзного нагляду має право письмово вимагати від об'єкта наглядової діяльності Національного банку України копії документів, а також письмові пояснення з питань його діяльності.

9. Об'єкт наглядової діяльності Національного банку України зобов'язаний надавати на письмову вимогу Національного банку України відповідну інформацію та копії документів.

10. Національний банк України під час здійснення наглядової діяльності співпрацює з органами державної влади України, центральними банками та іншими регуляторними органами іноземних держав, міжнародними

організаціями, учасниками платіжних ринків іноземних держав. Співпраця відбувається на підставі укладених договорів, меморандумів чи в інших формах.

11. Національний банк України має право для виконання покладених цим Законом наглядових функцій отримувати на безоплатній основі інформацію від органів державної влади України та об'єктів нагляду.

12. Органи державної влади та об'єкти нагляду зобов'язані надати Національному банку України інформацію протягом п'яти робочих днів із дня отримання запиту Національного банку України про надання інформації.

13. Нагляд за діяльністю банків та фінансових установ, що мають право надавати платіжні послуги, здійснюється відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 80. Оверсайт платіжної інфраструктури

1. Національний банк України здійснює оверсайт платіжної інфраструктури та платіжних інструментів (далі - оверсайт) у частині функціонування платіжної інфраструктури в Україні відповідно до цього Закону, Закону України «Про Національний банк України» та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Національний банк України здійснює оверсайт з метою безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжної інфраструктури з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.

3. Об'єктами оверсайта є:

1) оператори платіжних систем, розрахункові банки, технологічні оператори, учасники платіжної системи;

2) надавачі платіжних послуг у частині використання ними платіжних інструментів, схем виконання платіжних операцій, електронних та цифрових грошей;

3) емітенти електронних грошей у частині випуску та використання електронних грошей.

4. Національний банк України має право визначати важливість об'єктів оверсайта на підставі критеріїв важливості, установлених ним, а також встановлювати вимоги до таких об'єктів. Критеріями визначення важливості об'єктів оверсайта є обсяги операцій та/або види послуг, які ними надаються.

5. Національний банк має право встановлювати такі категорії важливості платіжних систем: системно важливі та важливі платіжні системи, а також вимоги до таких систем.

6. Національний банк України під час здійснення оверсайта платіжних систем здійснює контроль за виконанням об'єктами оверсайта вимог та заходів із забезпечення інформаційної безпеки та кіберзахисту, здійснює їх перевірку.

7. Національний банк України здійснює моніторинг об'єктів оверсайта та має право встановлювати системи показників для моніторингу важливих об'єктів оверсайта.

8. Національний банк України здійснює оцінювання об'єктів оверсайта на відповідність вимогам законодавства України та міжнародним стандартам

оверсайта для мінімізації ризиків, які властиві платіжним системам та діяльності з надання платіжних послуг. За результатами оцінювання Національний банк України може надавати рекомендації об'єктам оверсайта.

9. Порядок здійснення оверсайта за платіжною інфраструктурою та платіжними інструментами визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

10. Об'єкти оверсайта зобов'язані впроваджувати у своїй діяльності систему управління ризиками під час надання платіжних послуг та здійснювати управління такими ризиками. Вимоги до управління ризиками об'єктами оверсайта під час надання ними платіжних послуг визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

11. Національний банк України має право проводити виїзний моніторинг (перевірки) та безвиїзний моніторинг об'єктів оверсайта з питань дотримання ними вимог законодавства, яке регулює діяльність платіжних систем, використання платіжних інструментів і схем виконання платіжних операцій, випуск та використання електронних і цифрових грошей, визначає відносини між об'єктами оверсайта під час надання платіжних послуг, а також з метою оцінки достатності заходів, що вживаються об'єктами оверсайта для цілей забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжної інфраструктури.

Під час проведення виїзного моніторингу (перевірок) об'єкти оверсайта повинні забезпечити доступ до власних операційно-облікових систем, які використовуються ними для забезпечення виконання платіжних операцій та їх обліку.

Порядок проведення виїзного моніторингу (перевірок) та безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайта встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку України в межах, визначених цим Законом.

12. Національний банк України має право вимагати від об'єктів оверсайта усунення порушень законодавства України, що регулює діяльність на платіжному ринку, а також застосовувати до них заходи впливу, передбачені цим Законом.

13. Національний банк України для здійснення оверсайта співпрацює з органами державної влади України, центральними банками інших держав та міжнародними організаціями.

14. Національний банк України для виконання покладених цим Законом функцій з оверсайта має право отримувати на безоплатній основі інформацію від об'єктів оверсайта, а також від державних органів України, банків, філій іноземних банків, фінансових установ, інших юридичних осіб.

Об'єкти оверсайта, а також державні органи України, банки, філії іноземних банків, фінансові установи, інші юридичні особи зобов'язані надати Національному банку України інформацію протягом п'яти робочих днів із дня отримання запиту Національного банку України про надання інформації.

Стаття 81. Проведення інспекційних перевірок

1. Національний банк України в межах своєї компетенції здійснює перевірки надавачів платіжних послуг (крім банків)/їх філій з метою здійснення нагляду, який передбачений цим Законом, та забезпечення дотримання вимог цього Закону, нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Перевірки банків здійснюються в порядку, що встановлюється законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють діяльність банків.

3. Порядок та періодичність проведення інспекційних перевірок встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України залежно від виду платіжних послуг, які надаються, та видів діяльності, що здійснюються надавачем платіжних послуг.

4. Уповноважені особи Національного банку України, що проводять інспекційну перевірку, мають право отримувати від надавачів платіжних послуг будь-яку інформацію, документи, письмові пояснення з питань діяльності з надання платіжних послуг, а також вилучати копії документів, що свідчать про порушення законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України.

5. Надавач платіжних послуг, що є об'єктом інспекційної перевірки, зобов'язаний:

1) забезпечити уповноваженим особам Національного банку України доступ у робочий час до всіх своїх приміщень та забезпечити умови для проведення інспекційної перевірки;

2) надати доступ до операційно-облікових систем, які використовуються для надання платіжних послуг;

3) безоплатно надавати на запит уповноважених осіб Національного банку України будь-яку інформацію, документи, письмові пояснення з питань своєї діяльності;

4) виконувати інші вимоги відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України.

6. Національний банк України має право здійснювати перевірки інших осіб, що охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України згідно з цим Законом, з метою дотримання ними законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку.

До таких осіб належать:

1) надавачі обмежених платіжних послуг;

2) комерційні агенти надавачів фінансових послуг;

3) треті особи, залучені надавачами платіжних послуг для виконання окремих операційних функцій.

Стаття 82. Заходи впливу

1. У разі порушення об'єктом нагляду та/або оверсайта вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, та в разі здійснення ними ризикової діяльності Національний банк України адекватно вчиненому

порушенню має право застосувати до таких об'єктів заходи впливу, до яких належать:

- 1) письмове застереження;
- 2) накладення штрафів, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України, у розмірі від трьох тисяч до десяти тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян;
- 3) тимчасова, до усунення порушення, заборона на надання однієї або більше послуг;
- 4) тимчасова, до усунення порушення, заборона на надання платіжних послуг через комерційних агентів;
- 5) тимчасове, до усунення порушення, відсторонення посадової особи від посади;
- 6) тимчасова, до усунення порушення, заборона використання власником істотної участі в надавача платіжних послуг права голосу (тимчасова заборона права голосу);
- 7) тимчасове, до усунення порушення, призупинення дії ліцензії, виданої відповідно до цього Закону;
- 8) відкликання ліцензії, виданої відповідно до цього Закону, та/або виключення з Реєстру;

2. Порядок та критерії застосування заходів впливу, установлених цією статтею, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Розмір штрафів, що застосовуються відповідно до цієї статті, встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Заходи впливу, установлені цією статтею, можуть бути застосовані Національним банком України протягом шести місяців із дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення.

5. Рішення Національного банку України про застосування заходу впливу у вигляді накладення штрафу є виконавчим документом та набирає законної сили з дня його прийняття. У разі невиконання такого рішення воно передається Національним банком України до органів державної виконавчої служби для примусового виконання.

Стаття 83. Розгляд звернень користувачів платіжних послуг

1. У разі спору між користувачем та надавачем платіжних послуг з приводу виконання норм цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність на платіжному ринку, користувач має право звернутися до Національного банку України зі скаргою на дії надавача платіжних послуг.

2. Національний банк України організовує розгляд скарг користувачів платіжних послуг – фізичних осіб з приводу виконання норм цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність на платіжному ринку в порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян» з урахуванням Закону України «Про фінансові послуги та

державне регулювання ринків фінансових послуг» та іншого законодавства у сфері захисту прав споживачів.

3. Положення цієї статті не обмежують право користувача на звернення до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів у порядку, передбаченому законодавством України, незалежно від подачі користувачем скарги до Національного банку України або результатів розгляду звернення користувача відповідно до цієї статті.

РОЗДІЛ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 84. Відповідальність надавачів платіжних послуг під час виконання платіжних операцій

1. Надавач платіжних послуг несе відповідальність перед користувачами за невиконання або неналежне виконання платіжних операцій відповідно до цього Закону та умов укладених між ними договорів, якщо не доведе, що платіжні операції були виконані цим надавачем платіжних послуг належним чином.

2. Надавачі платіжних послуг-порушники несуть відповідальність, визначену цим Законом, за виконання помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції або виконання платіжної операції із порушенням установлених цим Законом строків.

3. Користувачі мають право на відшкодування в судовому порядку шкоди, що заподіяна надавачем платіжних послуг-порушником унаслідок помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції або виконання платіжної операції із порушенням установлених цим Законом строків.

4. Надавач платіжних послуг у разі виконання помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції або виконання платіжної операції з порушенням установлених цим Законом строків зобов'язаний на запит користувача, якого він обслуговує, невідкладно вжити заходів в отриманні всієї інформації про платіжну операцію та надати її користувачу без стягнення плати.

5. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за платіжними операціями, виконаними ними із порушенням установлених цим Законом строків, у разі:

1) порушення надавачем платіжних послуг платника строку виконання платіжної операції;

2) порушення надавачем платіжних послуг отримувача строку зарахування коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача, виплати їх у готівковій формі та/або забезпечення доступності коштів;

3) порушення надавачем платіжних послуг отримувача строку повернення коштів у разі неможливості встановлення належного отримувача або в разі неявки отримувача готівкового переказу.

6. Надавач платіжних послуг у разі порушення строків виконання платіжних операцій, передбачених цим Законом або договором щодо надання платіжних послуг, зобов'язаний сплатити користувачу пеню у розмірі 0,1 відсотка від суми

простроченого платежу за кожний день прострочення, але яка не може перевищувати 10 відсотків суми платіжної операції, якщо інший розмір пені не обумовлений договором між ними.

7. Надавач платіжних послуг отримувача в разі порушення надавачем платіжних послуг отримувача строків надання (або в разі ненадання) до надавача платіжних послуг платника платіжної інструкції під час ініціювання дебетового переказу зобов'язаний сплатити отримувачу штраф у розмірі 1 відсотка від зазначеної в платіжній інструкції суми, а також негайно повторно направити платіжну інструкцію до надавача платіжних послуг платника.

8. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за помилковими платіжними операціями, у тому числі:

1) за виконання помилкової платіжної операції на рахунок неналежного отримувача;

2) за виконання помилкової платіжної операції з рахунку неналежного платника;

3) за виконання платіжної операції з рахунку платника без законних підстав або внаслідок інших помилок надавача платіжних послуг.

9. Надавач платіжних послуг-порушник у разі виконання помилкової платіжної операції на рахунок неналежного отримувача зобов'язаний негайно після виявлення помилки переказати за рахунок власних коштів суму платіжної операції отримувачу, а також сплатити йому пеню в розмірі 0,1 відсотка від суми простроченого платежу за кожний день прострочення, починаючи від дати завершення помилкової платіжної операції, але яка не може перевищувати 10 відсотків від суми платіжної операції.

10. Надавач платіжних послуг-порушник у разі виконання помилкової платіжної операції з рахунку неналежного платника зобов'язаний негайно після виявлення помилки (або після отримання повідомлення неналежного платника, залежно від того, що відбувається раніше) переказати за рахунок власних коштів суму платіжної операції на рахунок неналежного платника, а також сплатити йому пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день, починаючи від дня списання з рахунку коштів за помилковою платіжною операцією до дня повернення коштів на рахунок неналежного платника. Надавач платіжних послуг-порушник зобов'язаний відшкодувати неналежному платнику суму утриманої/сплаченої неналежним платником комісійної винагороди за виконану помилкову платіжну операцію за наявності такої комісійної винагороди.

11. Неналежний стягувач або надавач платіжних послуг внаслідок його помилок у разі виконання платіжної операції з рахунку платника без законних підстав зобов'язаний повернути платнику суму такої платіжної операції у судовому порядку. Надавач платіжних послуг, що списав кошти з рахунку платника без законних підстав або внаслідок інших помилок, зобов'язаний сплатити платнику пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день, починаючи від дня списання коштів з рахунку до дня повернення коштів на рахунок платника. Надавач платіжних послуг-

порушник зобов'язаний відшкодувати платнику суму утриманої/сплаченої платником комісійної винагороди за виконану помилкову платіжну операцію за наявності такої комісійної винагороди.

12. Надавачі платіжних послуг, що обслуговують платника, несуть відповідальність перед платниками за неакцептованими платіжними операціями. У разі виконання неакцептованої платіжної операції надавач платіжних послуг-порушник зобов'язаний негайно після виявлення факту виконання неакцептованої платіжної операції (або після отримання повідомлення платника, залежно від того, яка подія відбувалася раніше) повернути за рахунок власних коштів суму неакцептованої платіжної операції на рахунок платника, а також сплатити платнику пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день, починаючи від дня списання коштів за неакцептованою платіжною операцією з рахунку платника до дня повернення коштів на рахунок платника. Надавач платіжних послуг-порушник зобов'язаний відшкодувати платнику суму утриманої/сплаченої неналежним платником комісійної винагороди за здійснену неакцептовану платіжну операцію за наявності такої комісійної винагороди.

Положення абзацу першого цієї частини не застосовуються, якщо в надавача платіжних послуг є обґрунтовані підстави вважати, що неакцептована платіжна операція є наслідком неправомірних дій з боку платника, та цей надавач платіжних послуг повідомив про такі неправомірні дії відповідні правоохоронні органи у порядку, передбаченому законодавством.

13. Надавач платіжних послуг платника, якщо всупереч наданого ініціатором розпорядження про відкликання платіжної інструкції сума платіжної операції була списана з рахунку платника та переказана отримувачу, зобов'язаний негайно після виявлення помилки (або після отримання повідомлення платника, залежно від того, яка подія відбувалася раніше) повернути за рахунок власних коштів суму платіжної операції на рахунок платника, а також сплатити платнику пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день, починаючи від дня списання коштів за платіжною операцією з рахунку платника до дня повернення коштів на рахунок платника.

14. Надавач платіжних послуг-порушник після виявлення помилки одночасно зобов'язаний негайно повідомити неналежного отримувача про виконання помилкової платіжної операції і про необхідність ініціювання ним платіжної операції на еквівалентну суму коштів цьому надавачу платіжних послуг протягом трьох робочих днів від дати надходження такого повідомлення.

Надавач платіжних послуг-порушник під час надходження коштів від неналежного отримувача залишає їх у власному розпорядженні за умови виконання своїх зобов'язань з відшкодування, передбачених частинами дев'ятою –тринадцятою цієї статті. У разі порушення неналежним отримувачем зазначеного триденного строку, надавач платіжних послуг має право вимагати від неналежного отримувача сплати пені в розмірі 0,1 відсотка від суми простроченого платежу за кожний день починаючи від дати завершення

помилкової платіжної операції до дня повернення коштів включно, але не може перевищувати 10 відсотків від суми платіжної операції.

15. Надавач платіжних послуг у разі ненадходження коштів від неналежного отримувача має право на їх відшкодування у судовому порядку.

16. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за неналежними платіжними операціями. У разі виконання неналежної платіжної операції, повернення платником суми такої платіжної операції здійснюється у судовому порядку.

17. Надавачі платіжних послуг повинні сприяти платнику в поверненні коштів за неналежною платіжною операцією шляхом надання доступної йому інформації щодо такої операції, у тому числі отриманої на його запит від надавача платіжних послуг, що обслуговує неналежного отримувача.

18. Надавач платіжних послуг, що обслуговує неналежного отримувача, для встановлення правомірності платіжної операції в разі опротестування неналежної платіжної операції платником та/або на вимогу надавача платіжних послуг платника зобов'язаний заблокувати кошти в сумі неналежної платіжної операції на рахунку неналежного отримувача на строк до 30 календарних днів.

19. Надавачі платіжних послуг мають право не повертати кошти платнику відповідно до цієї статті, якщо в такого надавача платіжних послуг є обґрунтовані підстави вважати, що неналежна платіжна операція є наслідком неправомірних дій платника, та цей надавач платіжних послуг повідомив про такі неправомірні дії відповідні правоохоронні органи у порядку, передбаченому законодавством.

20. Надавач послуг з ініціювання платіжної операції у разі невиконання або неналежного виконання платіжної операції з його вини, зобов'язаний відшкодувати надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку на вимогу останнього всі понесені збитки та суми, відшкодовані користувачам. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку несе передбачену цим Законом відповідальність перед користувачами за невиконання або неналежне виконання платіжних операцій, ініційованих через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції.

21. Надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний відшкодувати надавачу платіжних послуг платника заподіяну шкоду внаслідок незастосування посиленої автентифікації у випадках, коли її застосування вимагається відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

22. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за дію/бездіяльність своїх працівників, залучених комерційних агентів та надавачів платіжних послуг-посередників, в тому числі за невиконання/неналежне виконання платіжних операцій та/або за заподіяну шкоду.

23. Надавачі платіжних послуг несуть передбачену законодавством відповідальність за недотримання встановлених вимог щодо обробки персональних даних користувачів під час надання платіжних послуг.

24. Надавачі платіжних послуг несуть передбачену законодавством відповідальність за порушення прав та інтересів споживачів.

Стаття 85. Відповідальність платників під час виконання платіжних операцій

1. Платник несе відповідальність перед надавачем платіжних послуг, що його обслуговує, відповідно до умов укладеного між ними договору.

2. Платник несе відповідальність за відповідність інформації, зазначеної ним в платіжній інструкції, суті платіжної операції. Платник має відшкодувати надавачу платіжних послуг шкоду, заподіяну внаслідок такої невідповідності інформації.

3. Платник зобов'язаний відшкодувати шкоду, заподіяну надавачу платіжних послуг, що його обслуговує, внаслідок недотримання цим платником вимог щодо захисту інформації і проведення неправомірних дій з компонентами платіжної інфраструктури (у тому числі платіжними інструментами, обладнанням, програмним забезпеченням). У випадку недотримання користувачем вищевказаних вимог надавач платіжних послуг, що обслуговує платника, звільняється від відповідальності перед платником за виконання платіжних операцій.

4. Платник зобов'язаний негайно після того, як така інформація стала йому відома, повідомити надавача платіжних послуг у визначеному договором порядку про факт виконання з його рахунку неналежної або неакцептованої платіжної операції для отримання відшкодування за такою операцією.

Платник має право вимагати відшкодування коштів за неналежною платіжною операцією лише за умови своєчасного повідомлення надавача платіжних послуг, але в будь-якому випадку в строк не пізніше 90 календарних днів від дати списання коштів за такою операцією з його рахунку.

Зазначені в цьому пункті строки не застосовуються, якщо надавач платіжних послуг не дотримався свого обов'язку щодо інформування платника про виконанні платіжні операції згідно з вимогами цього Закону.

5. До моменту повідомлення емітента про факт втрати платіжного інструменту (та/або персоналізованих облікових даних) відповідно до положень статті 39 ризик збитків від виконання неналежних платіжних операцій та відповідальність за них покладається на платника; з моменту повідомлення платником емітента ризик збитків від виконання неакцептованих/неналежних платіжних операцій та відповідальність покладається на емітента. Момент, з якого настає відповідальність емітента, має бути чітко визначений умовами договору, укладеного між користувачем та емітентом.

Стаття 89. Відповідальність отримувачів під час виконання платіжних операцій

1. Неналежний отримувач протягом трьох робочих днів від дати надходження повідомлення надавача платіжних послуг платника про виконання помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції зобов'язаний

ініціювати платіжну операцію на еквівалентну суму коштів, яка була зарахована йому внаслідок помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції на користь такого надавача платіжних послуг.

2. Надавач платіжних послуг, що обслуговує неналежного отримувача, у разі згоди неналежного отримувача на повернення коштів зобов'язаний розблокувати кошти на рахунку неналежного отримувача та повернути їх неналежному платнику на підставі наданої неналежним отримувачем платіжної інструкції.

3. У разі відмови отримувача (неналежного отримувача) повернути суму помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції на вимогу надавача платіжних послуг, списання коштів з рахунку неналежного отримувача здійснюється у судовому порядку.

4. Неналежний отримувач у разі порушення строку протягом трьох робочих днів від дати надходження повідомлення надавача платіжних послуг про виконання помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції зобов'язаний повернути суму помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції, а також сплатити надавачу платіжних послуг пеню в розмірі 0,1 відсотка від цієї суми за кожний день, починаючи від дати завершення такої платіжної операції до дня повернення коштів включно, але яка не може перевищувати 10 відсотків від суми платіжної операції.

5. Спори між надавачем платіжних послуг та неналежним отримувачем щодо помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції розглядаються у судовому порядку.

6. Отримувач зобов'язаний відшкодувати надавачу платіжних послуг заподіяну шкоду внаслідок незастосування посиленої клієнтської автентифікації у випадках, коли її застосування вимагається відповідно законодавства або умов договору із надавачем платіжних послуг.

Стаття 90. Відповідальність емітентів та еквайрів у платіжних системах

1. Еквайр за результатами моніторингу або в разі опротестування платіжної операції користувачем, емітентом або оператором платіжної системи для встановлення правомірності платіжної операції має право призупинити завершення платіжної операції на час, передбачений правилами відповідної платіжної системи, але не більше ніж на 60 календарних днів.

2. Емітент на час встановлення ініціатора та правомірності платіжної операції, але не більше ніж упродовж 60 календарних днів має право не повертати на рахунок неналежного платника суму попередньо списаної неналежної платіжної операції.

Стаття 91. Відповідальність стягувачів під час виконання платіжних операцій

1. Стягувач несе відповідальність під час виконання платіжних операцій відповідно до законодавства України, що регулює діяльність таких осіб.

2. Стягувач несе відповідальність за обґрунтованість примусового стягнення. Стягувач зобов'язаний відшкодувати платнику шкоду, заподіяну внаслідок необґрунтованого примусового списання.

Стаття 86. Відповідальність під час використання унікального ідентифікатора

1. Надавач платіжних послуг вважається таким, що виконав належним чином платіжну операцію, якщо вона виконана на користь отримувача відповідно до унікального ідентифікатора, зазначеного ініціатором у платіжній інструкції.

2. Надавач платіжних послуг не несе відповідальності перед користувачами за невиконання або неналежне виконання платіжної операції, якщо наданий ініціатором унікальний ідентифікатор є неправильним.

3. Надавач платіжних послуг платника і надавач платіжних послуг отримувача в разі виконання платіжної операції відповідно до неправильного унікального ідентифікатора зобов'язані співпрацювати з платником та вжити заходів із повернення платнику відповідної суми платіжної операції.

4. Надавач платіжних послуг платника, якщо повернення суми платіжної операції відповідно до цього пункту неможливе, зобов'язаний на письмовий запит платника надати йому всю доступну інформацію щодо виконання платіжної операції, яка може бути потрібна платнику для повернення суми платіжної операції у судовому порядку.

Стаття 93. Відповідальність комерційних агентів, третіх осіб

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані забезпечити дотримання комерційними агентами та третіми особами, яким передано виконання окремих операційних функцій, вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Надавачі платіжних послуг, які для надання платіжних послуг залучили комерційних агентів та третіх осіб, яким передано виконання окремих операційних функцій, несуть відповідальність перед користувачами за діяльність цих осіб, пов'язану з наданням платіжних послуг, відповідно до цього Закону.

Стаття 87. Право регресу

1. Інші особи, ніж надавач платіжних послуг, що обслуговує користувача (у тому числі залучені надавачем платіжних послуг інші надавачі платіжних послуг-посередники або комерційні агенти), винні у невиконанні або неналежному виконанні платіжної операції, зобов'язані відшкодувати на вимогу надавача платіжних послуг усі сплачені ним на користь користувачів суми коштів та заподіяну йому шкоду.

2. Спори між надавачем платіжних послуг та залученими ним для виконання платіжних операцій особами розглядаються у судовому порядку.

Стаття 95. Оскарження рішень Національного банку України

Учасники платіжного ринку або інші особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України відповідно до цього Закону, мають право оскаржити в судовому порядку рішення, дії або бездіяльність Національного банку України чи його посадових осіб.

РОЗДІЛ VIII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через сім місяців з дня набрання ним чинності, крім:

1) статті 80, яка набирає чинності та вводиться в дію через 6 місяців з дня введення в дію цього Закону;

2) частини другої статті 67, статті 69, які набирають чинності та вводяться в дію через 12 місяців з дня введення в дію цього Закону;

3) частини третьої статті 39 та глави 4 розділу IV, які набирають чинності та вводяться в дію через 36 місяців з дня введення в дію цього Закону.

2. Визнати таким, що втратив чинність з дня введення в дію цього Закону, Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, (ВВР), 2001, № 29, ст.137).

3. До приведення у відповідність із цим Законом закони України та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить йому.

4. Тимчасово протягом 6 місяців з дня введення в дію цього Закону банки, які узгодили з Національним банком України правила використання електронних грошей і отримали документ про узгодження правил використання електронних грошей до дня введення в дію цього Закону, продовжують надавати платіжну послугу, передбачену абзацом третім частини четвертої статті 10 цього Закону, на підставі раніше отриманого документа про узгодження правил використання електронних грошей.

5. Банки у разі наявності наміру надавати платіжну послугу, передбачену абзацом третім частини четвертої статті 10 цього Закону, мають право протягом 6 місяців із дня введення в дію цього Закону звернутися до Національного банку України про включення їх до Реєстру як емітентів електронних грошей у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Національному банку України не пізніше ніж за 30 календарних днів до дня введення в дію цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації.

7. Небанківські фінансові установи, оператори поштового зв'язку, які мають ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, видану Національним банком України до дня введення в дію цього Закону:

1) мають право надавати послуги на платіжному ринку України на підставі раніше отриманої ліцензії протягом 6 місяців з дня введення в дію цього Закону;

2) фінансові установи, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків разом з ліцензіями на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3 – 7 частини першої статті 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», та звертаються до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, передбачених статтею 5 цього Закону (окрім послуг зі здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або з переказу коштів без відкриття рахунку) втрачають право на надання відповідних фінансових послуг (окрім платіжних послуг) з дня отримання ліцензії на надання платіжних послуг відповідно до цього Закону, а відповідні ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг відкликаються;

3) фінансові установи, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків разом з ліцензіями на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3 – 7 частини першої статті 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», та звертаються до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання платіжних послуг щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку, передбачених статтею 5 цього Закону, продовжують надавати відповідні фінансові послуги на підставі ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг та такі ліцензії залишаються чинними.

Ліцензія на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, видана Національним банком України особам, зазначеним в абзаці першому цього пункту, до дня введення в дію цього Закону, втрачає чинність через 6 місяців з дня введення в дію цього Закону.

8. Національний банк України протягом 6 місяців з дня введення в дію цього Закону забезпечує включення до Реєстру відомостей щодо платіжних систем та їх учасників, відомості про яких включені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури.

9. Платіжні організації платіжних систем, відомості про яких включені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури, зобов'язані:

1) протягом 6 місяців з дня введення в дію цього Закону подати до Національного банку України повідомлення про наміри щодо подальшої роботи платіжної системи в Україні;

2) у разі наявності наміру продовжувати роботу платіжної системи в Україні, привести свою діяльність у відповідність до цього Закону протягом 1 року з дня введення в дію цього Закону.

10. Оператори послуг платіжної інфраструктури, відомості про яких включені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури станом на день введення

в дію цього Закону, мають право здійснювати діяльність з надання послуг технологічного оператора починаючи з дня введення в дію цього Закону. Національний банк України протягом одного місяця з дня введення в дію цього Закону забезпечує включення відомостей про таких осіб до Реєстру як технологічних операторів.

11. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) Частину другу статті 250 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 18 -22, ст.144, із наступними змінами) після слів «Про банки і банківську діяльність» доповнити словами «Про платіжні послуги».

2) У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 40–44, ст. 356 з наступними змінами):

а) у частині четвертій статті 1066 слова «застосовуються до інших фінансових установ при укладенні ними договору банківського рахунка відповідно до наданої ліцензії, а також» виключити;

б) у частині першій статті 1067 після слова «укладається» доповнити словами «в письмовій формі»;

в) у частинах другій та третій статті 1068 слова «відповідного розрахункового документу» замінити словами «відповідної платіжної інструкції»;

г) у статті 1072:

у частині першій: слово «розрахункові документи» замінити словами «платіжні інструкції»;

у частині другій:

в абзаці першому слова «розрахункових документів» замінити словами «платіжних інструкцій»;

в абзацах п'ятому та шостому слова «розрахунковими документами» замінити словами «платіжними інструкціями»;

в абзаці сьомому слова «розрахункового документа», «розрахунковим документом», «розрахункових документів», «розрахунковими документами» замінити «платіжна інструкція» у відповідних відмінках, а слова «іншого розрахункового документа» замінити словами «іншої платіжної інструкції»;

у частині третій слова «розрахункових документів» замінити словами «платіжних інструкцій»;

г) главу 72 доповнити параграфом 3 такого такого змісту:

«§ 3. Платіжний рахунок

Стаття 1076⁹. Договір платіжного рахунку

1. За договором платіжного рахунку небанківський надавач платіжних послуг зобов'язується зараховувати на платіжний рахунок, відкритий користувачу платіжних послуг, кошти, що йому надходять, здійснювати з рахунку видачу готівкових коштів, а також виконувати інші платіжні операції, які має право здійснювати небанківський надавач платіжних послуг згідно з отриманою ним ліцензією на надання платіжних послуг.

2. Небанківській надавач платіжних послуг не має права використовувати платіжні рахунки для залучення вкладів (депозитів) або надання фінансової послуги із залучення коштів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.

Небанківський надавач платіжних послуг не має права нараховувати проценти на залишок коштів на платіжному рахунку користувача.

Кошти можуть знаходитись на платіжному рахунку користувача тільки протягом часу, який необхідний для виконання конкретної платіжної операції.

3. До відносин сторін у зв'язку з відкриттям, обслуговуванням та закриттям платіжного рахунку застосовуються положення параграфу 1 цієї глави, якщо інше не встановлено цим параграфом та не впливає зі змісту правовідносин між небанківським надавачем платіжних послуг та користувачем платіжних послуг.

Стаття 1076¹⁰. Операції за платіжним рахунком, що виконуються небанківським надавачем платіжних послуг

1. Небанківський надавач платіжних послуг зобов'язаний виконувати для користувача платіжних послуг платіжні операції, які передбачені для платіжних рахунків законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Небанківський надавач платіжних послуг зобов'язаний зарахувати кошти, що надійшли на рахунок користувача платіжних послуг, в день надходження до небанківського надавача платіжних послуг відповідного розпорядження, якщо інший строк не встановлений договором платіжного рахунку або законодавством України.

3. Небанківський надавач платіжних послуг зобов'язаний за розпорядженням користувача платіжних послуг видати або перерахувати з платіжного рахунка кошти в день надходження до небанківського надавача платіжних послуг відповідного розпорядження, якщо інший строк не передбачений договором платіжного рахунка або законодавством України.

4. Користувач платіжних послуг зобов'язаний сплатити плату за виконання небанківським надавачем платіжних послуг операцій за платіжним рахунком користувача платіжних послуг, якщо це встановлено договором»;

д) у частині першій статті 1087 слова «за допомогою розрахункових документів у електронному або паперовому вигляді» виключити;

е) у статті 1088:

частини першу викласти в такій редакції:

«1. Під час здійснення безготівкових розрахунків допускається застосування платіжних інструкцій, передбачених законодавством України, банківськими правилами та звичаями ділового обороту»;

у частині третій слова «інші фінансові установи (далі - банки)» замінити словами «небанківських надавачів платіжних послуг»;

е) параграф 2 глави 74 виключити.

3) Кодекс України з процедур банкрутства (Відомості Верховної Ради України, 2019, № 19, ст. 74 з наступними змінами) доповнити новою статтею 931 такого змісту:

«Стаття 93¹. Особливості банкрутства небанківських надавачів платіжних послуг

1. Під час розгляду справ про банкрутство юридичної особи, яка є платіжною установою (у тому числі малою платіжною установою), установою електронних грошей, надавачем нефінансових платіжних послуг (далі – надавачі платіжних послуг), учасником справи про банкрутство визнається Національний банк України.

2. Не врегульовані цією статтею особливості процедури банкрутства небанківських надавачів платіжних послуг, а також заходи щодо захисту прав та інтересів користувачів платіжних послуг установлюються Національним банком України.

3. Порядок запобігання банкрутству та проведення досудових процедур відновлення платоспроможності небанківських надавачів платіжних послуг встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Розпорядник майна зобов'язаний у десятиденний строк з дня його призначення надіслати Національному банку України та користувачам платіжних послуг такого небанківського надавача платіжних послуг повідомлення про відкриття провадження у справі про банкрутство та призначення розпорядника майна.

5. Кошти, отримані небанківськими надавачами платіжних послуг від користувачів платіжних послуг, у тому числі кошти, що отримуються ними від користувачів/надходять (утримуються) на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів, належать користувачам платіжних послуг та не включаються до складу ліквідаційної маси.

6. З дня введення господарським судом процедури санації боржника чи визнання надавача платіжних послуг банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури кошти користувачів платіжних послуг підлягають поверненню клієнту.

Вимоги користувачів платіжних послуг у незадоволеній їх частині визнаються грошовими зобов'язаннями і задовольняються в порядку черговості, передбаченому цим Кодексом.».

4) Абзац перший частини вісімнадцятої статті 5 Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1991, №29, ст. 377) доповнити новим третім реченням такого змісту: «Акредитацію філій іноземних платіжних установ здійснює Національний банк України відповідно до Закону України »Про платіжні послуги».

5) У Законі України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (Відомості Верховної Ради України, 1995, № 28, ст. 205 з наступними змінами):

а) у статті 4:

абзац перший викласти в такій редакції:

«Стаття 4. Уповноважені банки, що здійснюють операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, суб'єкти господарювання, які здійснюють ці операції на підставі агентських угод з уповноваженими банками,

а також небанківські надавачі платіжних послуг, які мають право здійснювати операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, відповідно до Закону України «Про валюту і валютні операції», зобов'язані:»

пункт 6 викласти в такій редакції:

«б) у разі виконання операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі уповноваженим банком або суб'єктом господарювання, який здійснює ці операції на підставі агентської угоди з уповноваженим банком – здійснювати операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі тільки за рахунок коштів банку;»

доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7) у разі виконання операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі небанківським надавачем платіжних послуг – здійснювати операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі тільки за рахунок власних коштів;»;

У зв'язку з цим, пункти 7–9 вважати відповідно пунктами 8–10;

б) у абзаці третьому пункту 2 статті 9 слова «фінансових установ з приймання готівки для подальшого її переказу» замінити словами «надавачів платіжних послуг та їх комерційних агентів з приймання готівки для виконання платіжних операцій»;

в) абзац перший статті 15 після слів «електронних платіжних засобів» доповнити словами «інших емітованих платіжних інструментів»;

г) у тексті Закону слова «подальшого переказу», «подальшого її переказу» замінити словами «для виконання платіжної операції».

б) У Законі України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999, № 29, ст. 238 із наступними змінами):

а) у статті 1:

останній абзац після слів «валютні цінності» доповнити словами «уповноважені установи»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Терміни «авторизація діяльності», «надавач платіжних послуг», «нефінансова платіжна послуга», «обмежені платіжні послуги», «оверсайт платіжної інфраструктури», «оператор платіжної системи», «технологічний оператор», «платіжний інструмент», «платіжний ринок», «платіжна послуга», «Реєстр платіжної інфраструктури» «учасники платіжного ринку» та «цифрові гроші» розуміються у значенні, визначеному Законом України «Про платіжні послуги»;

б) у частині першій статті 7:

доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

«2¹) здійснює емісію цифрових грошей Національного банку відповідно до закону та визначає порядок емісії та використання цифрових грошей Національного банку»;

пункт 6 викласти в такій редакції:

«б) здійснює державне регулювання на платіжному ринку, визначає засади функціонування платіжного ринку України, регулює діяльність надавачів

платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг, платіжних систем та технологічних операторів, визначає порядок надання платіжних послуг та обмежених платіжних послуг; здійснює нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку»;

пункт 7 після слова «банківських» доповнити словами « та платіжних», а слова «засобів захисту банківської інформації» замінити словами «діяльності на платіжному ринку та засобів захисту інформації щодо банківської діяльності та діяльності на платіжному ринку»;

пункт 14 викласти в такій редакції:

«14) здійснює валютне регулювання, визначає порядок виконання операцій в іноземній валюті, організовує і здійснює валютний нагляд за уповноваженими установами»;

у пункті 25 слова «учасниками платіжної системи за операціями, які здійснені в межах» замінити словами «надавачами платіжних послуг на платіжному ринку»;

пункти 26-30, 32 викласти в такій редакції:

«26) створює засвідчувальний центр для забезпечення внесення відомостей про банки, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг, які мають намір надавати кваліфіковані електронні довірчі послуги, до Довірчого списку згідно з вимогами Закону України «Про електронні довірчі послуги»;

26¹) здійснює державне регулювання з питань електронної ідентифікації банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, для чого встановлює:

вимоги, яким повинні відповідати кваліфіковані надавачі електронних довірчих послуг, що надають кваліфіковані електронні довірчі послуги, у тому числі вимоги до їх програмно-технічних комплексів;

порядок надання та використання електронних довірчих послуг;

порядок надання послуги постачання передачі сигналів точного часу засвідчувальним центром кваліфікованим надавачам електронних довірчих послуг;

27) здійснює авторизацію діяльності на платіжному ринку;

28) веде Реєстр платіжної інфраструктури відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»;

29) здійснює оверсайт платіжної інфраструктури;

30) здійснює державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за банками та філіями іноземних банків; страховиками

(перестраховиками), страховими (перестраховими) брокерами, кредитними спілками, ломбардами, іншими фінансовими установами, реєстрацію чи ліцензування яких здійснює Національний банк; операторами поштового зв'язку, які надають платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або здійснення валютних операцій; операторами платіжної системи; філіями або представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України; іншими юридичними особами, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги;

32) визначає порядок, вимоги та заходи із забезпечення кіберзахисту та інформаційної безпеки банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, здійснює контроль за їх виконанням; утворює центр кіберзахисту Національного банку, забезпечує функціонування системи кіберзахисту для банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури»;

доповнити новим пунктом 34¹ такого змісту:

«34¹) здійснює захист прав споживачів платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, а також нагляд за додержанням надавачами платіжних та обмежених платіжних послуг законодавства про захист прав споживачів»;

доповнити новим пунктом 36 такого змісту:

«36) визначає напрями розвитку технологій та інновацій на ринку фінансових послуг;»

в) у частині першій статті 15:

у пункті 1:

абзац восьмий викласти в такій редакції:

«щодо регулювання діяльності учасників платіжного ринку, у тому числі функціонування платіжних систем та систем розрахунків»;

абзац дев'ятий після слів «валюти України» доповнити словами «цифрових грошей Національного банку»;

в абзаці двадцятому слова «фінансових установ» виключити, слова «та інших» замінити словами «а також», а після слів «Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» доповнити словами «Закону України «Про платіжні послуги»;

доповнити пункт двома новими абзацами такого змісту:

«щодо державного регулювання на платіжному ринку, у тому числі нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку та оверсайт платіжної інфраструктури;

про встановлення пруденційних нормативів для небанківських надавачів платіжних послуг»;

пункт 2 після слів «банківської системи України» доповнити словами «щодо платіжного ринку»;

г) у частині першій статті 33:

доповнити новим пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) установлення правил проведення переказу коштів;»;

пункті 7 доповнити словами «та юридичних осіб, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою, та здійснюють діяльність з оброблення та зберігання готівки»;

г) статтю 34 доповнити новою частиною такого змісту:

«Емісія цифрових грошей Національного банку відбувається виключно в безготівковій формі відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»;

д) у статті 35:

в частині першій слово «переказів» замінити словами «виконання платіжних операцій»;

доповнити новою частиною такого змісту:

«Цифрові гроші Національного банку як цифрове відображення національної валюти є законним платіжним засобом на території України, приймається фізичними і юридичними особами для проведення платіжних операцій та розрахунків виключно у випадках, передбачених законодавством України»;

е) у частині першій статті 40 слова «дає дозволи на здійснення клірингових операцій та розрахунків» виключити;

є) частину першу статті 42 доповнити новим пунктом 22 такого змісту:

«22) надає платіжні послуги відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»;

ж) у пункті 5 частини другої статті 44 слова «банків, небанківських фінансових установ та операторів поштового зв'язку, які отримали ліцензію на здійснення валютних операцій» замінити словами «уповноважених установ».

7) У Законі України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001, № 5–6, ст. 30 із наступними змінами):

а) у статті 47:

у частині п'ятій:

у реченні першому слова «юридичними особами (комерційними агентами)» замінити словами «комерційними агентами»;

речення третє доповнити словами «у порядку, встановленому законодавством України»;

після речення четвертого доповнити двома реченнями такого змісту: «Комерційний агент має право надавати фінансові послуги від імені банку після внесення відомостей про такого комерційного агента до відповідного реєстру, який веде Національний банк України. Національний банк України встановлює вимоги до комерційних агентів»;

в останньому реченні слово «юридичною» виключити;

доповнити новою частиною десятою такого змісту:

«Банк має право надавати платіжні послуги відповідно до Закону України «Про платіжні послуги» з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність банків».

У зв'язку із цим частини десяту – тринадцяту вважати відповідно частинами одинадцятою – чотирнадцятою;

б) частини третю – п'яту статті 51 виключити.

У зв'язку із цим частини шосту – сьому вважати відповідно частинами третьою - четвертою;

в) частини другу та п'яту статті 71 після слів «банківську діяльність» доповнити словами «законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку»;

г) частину першу статті 73 після слів «валютного законодавства» доповнити словами «законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку»;

г) пункт 6 частини першої статті 76 після слів «банківського законодавства» доповнити словами «законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку».

8) У Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2002, № 1, ст. 1):

а) у частині першій статті 1:

пункт 17 викласти у такій редакції:

«17) контроль (вирішальний вплив) – пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно або спільно з іншими особами акціями, часткою в статутному капіталі або правами голосу за акціями, часткою в статутному капіталі юридичної особи в розмірі більше 50 відсотків, та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення (ознаки якої визначаються Національним банком України) такого впливу на управління чи діяльність юридичної особи;

пункт 27 викласти у такій редакції:

«27) корпоративне управління – система відносин між учасниками, органами управління юридичної особи та іншими заінтересованими особами, яка забезпечує існування та функціонування організаційної структури та механізмів, через які визначаються цілі надавача фінансових послуг, способи досягнення цих цілей, а також здійснюється їх виконання та моніторинг їх виконання.»;

пункт 30 викласти у такій редакції:

«структура власності – документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу визначити:

1) ключових учасників юридичної особи;

2) інформацію про склад ключових учасників юридичної особи, яка включає інформацію про ключових учасників першого і кожного наступного рівня володіння корпоративними правами юридичної особи (ланцюг володіння корпоративними правами юридичної особи);

3) всіх осіб, які прямо та/або опосередковано є власниками істотної участі у такій юридичній особі;

4) взаємовідносини між усіма особами, зазначеними у підпунктах 1-3 цього пункту, а також між цими особами та надавачем фінансових послуг»;

б) у статті 4:

пункт 8 частини першої викласти у такій редакції:

«8) фінансові платіжні послуги»;

частину четверту викласти у такій редакції:

«4. Не вважаються фінансовими послугами обмежені платіжні послуги та нефінансові платіжні послуги відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»;

в) статтю 5 доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Закони з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг можуть встановлювати право Національного банку України визначати спрощений порядок ліцензування та/або реєстрації юридичних осіб, які мають намір надавати фінансові послуги із використанням інноваційних технологій та інструментів, як фінансових установ чи осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги без необхідності отримання ліцензії (строком до двох років) та встановлювати особливий режим їх діяльності.

Національний банк України відповідно до Закону України «Про платіжні послуги» має право створювати регуляторну платформу для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях.»;

г) у статті 9:

в частині першій слова «регулятивного капіталу» замінити словом «капіталу»;

частину четверту викласти в такій редакції:

«4. Вимоги щодо джерел формування капіталу та порядку їх підтвердження та/або перевірки фінансової установи, встановлюються законами України з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг»;

доповнити частиною чотирнадцятою такого змісту:

«14. Вимоги частин п'ятої-тринадцятої цієї статті Закону не поширюються на порядок набуття істотної участі у платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, яка набувається відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»»;

г) статтю 29 доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. При здійсненні нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг Національний банк України має право застосовувати професійне судження. Під професійним судженням слід розуміти вмотивований, об'єктивний, неупереджений та обґрунтований висновок та/або оцінка Національного банку України щодо фактів, подій, обставин, осіб, що ґрунтується на знаннях і досвіді службовців Національного банку України, а також на комплексному та всебічному аналізі інформації та документів, поданих до

Національного банку України в межах передбачених законодавством процедур та отриманих Національним банком України, у тому числі в результаті здійснення ним державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринку небанківських фінансових послуг, а також інформації з офіційних джерел»;

д) статтю 34 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Статті 35-38¹ цього Закону не застосовуються до видачі ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, яка видається відповідно до Закону України «Про платіжні послуги»».

9) У Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг» (Відомості Верховної Ради України, 2003, № 36, ст. 275 із наступними змінами):

а) статтю 14 доповнити новою частиною такого змісту:

«Електронний документообіг на платіжному ринку здійснюється з урахуванням Закону України «Про платіжні послуги»;

б) статтю 15 доповнити новою частиною такого змісту:

«Захист інформації під час виконання платіжних операцій здійснюється з урахуванням Закону України «Про платіжні послуги».

10) Частину першу статті 24 Закону України «Про рекламу» (Відомості Верховної Ради України, 2004, № 8, ст. 62 із наступними змінами) доповнити новим абзацом такого змісту:

«Вимоги цієї статті застосовуються до реклами на платіжному ринку, включаючи рекламу щодо нефінансових платіжних послуг, з урахуванням вимог законодавства України у сфері платіжних послуг».

11) У Законі України «Про захист прав споживачів» (Відомості Верховної Ради України, 2006, № 7, ст. 84 із наступними змінами):

а) статтю 1 доповнити новою частиною шостою такого змісту:

«Терміни «платіжна послуга», «платіжний інструмент» вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про платіжні послуги.»»;

б) частину першу статті 13 доповнити новим пунктом 7 такого змісту:

«7) надання платіжних послуг»;

в) в абзаці третьому частини другої статті 17 слова «електронних платіжних засобів» замінити словами «платіжних інструментів»;

г) у пункті 2 абзацу п'ятого частини четвертої статті 18 слова «міжнародні грошові перекази, номіновані» замінити словами «виконання платіжних операцій».

12) У абзаці третьому частини другої та абзаці шостому частини третьої статті 38 Закону України «Про Державний земельний кадастр» (Відомості Верховної Ради України, 2012, № 8, ст. 61 із наступними змінами) слова «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» замінити словами «Про платіжні послуги».

13) У пункті 9.3 статті 9 Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» (Відомості Верховної Ради України, 2014, № 43, ст. 2030 із наступними змінами):

а) у абзаці першому слова «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» замінити словами «Про платіжні послуги» ;

б) підпункти «а» та «б» викласти у такій редакції:

«а) платіжні інструменти, емітовані на території ВЕЗ «Крим» не можуть використовуватися на іншій території України з метою ініціювання будь-якої платіжної операції;

б) платіжні інструменти, що використовуються в платіжній системі та емітовані на території України, можуть використовуватися на території ВЕЗ «Крим»;

в) доповнити абзацом такого змісту:

«Терміни «платіжний інструмент», «платіжна операція» та «платіжна система» вживаються у значенні, визначеному Законом України «Про платіжні послуги».

14) У Законі України «Про електронну комерцію» (Відомості Верховної Ради України, 2015, № 45, ст. 410 із наступними змінами):

а) у статті 2:

в частині першій слова «Про електронний цифровий підпис», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» замінити словами «Про електронні довірчі послуги», «Про платіжні послуги»;

речення друге частини другої викласти у такій редакції: «До послуг систем дистанційного обслуговування, надання платіжних послуг (у тому числі послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима), страхування та інших послуг, щодо яких є спеціальне законодавство, цей Закон застосовується лише в частині правочинів, вчинених в електронній формі, яка не суперечить спеціальному законодавству України, що регулює здійснення послуг із дистанційного обслуговування, надання платіжних послуг, страхування, зокрема законам України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», «Про платіжні послуги», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про банки і банківську діяльність» та «Про страхування»;

б) у частині третій статті 7 слова «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» замінити словами «Про платіжні послуги»;

в) частину третю статті 8 після слів «оплати відповідним» доповнити словами «надавачем платіжних послуг або»;

г) у статті 13:

у частині першій:

у абзаці першому слова «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» замінити словами «Про платіжні послуги»;

абзац другий доповнити словами «що регулює надання платіжних послуг»;

частину третю після слів у дужках «(виконавець, постачальник)» доповнити словами «надавач платіжних послуг».

15) У Законі України «Про електронні довірчі послуги» (Відомості Верховної Ради України, 2017, № 45, ст. 400 із наступними змінами):

а) абзац шостий частини першої статті 5 викласти в такій редакції:

«Національний банк України (щодо банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг)»;

б) у статті 9:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

«1. Національний банк України створює засвідчувальний центр для забезпечення внесення кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг (банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг) до Довірчого списку відповідно до вимог цього Закону.»;

абзац третій частини третьої викласти в такій редакції:

«встановлення порядку надання та використання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг»;

в) у статті 30:

у частині першій слова «у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів» замінити словами «банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг»;

у абзаці другому пункту 10 частини другої слова «у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів» замінити словами «банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг»;

г) у абзаці другому частини сьомої статті 31 слова «у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів» замінити словами «банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг»;

г) у частині третій статті 32 слова «у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів» замінити словами «під час надання їх банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк

України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг»;

д) у абзаці другому частини першої статті 38 слова «у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів» замінити словами «банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг».

16) У Законі України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (Відомості Верховної Ради України, 2017, № 45, ст. 403 із наступними змінами):

а) статтю 1 доповнити новою частиною такого змісту:

«Термін «платіжний ринок» вживається у значенні, визначеному Законом України «Про платіжні послуги»;

б) у статті 6:

пункт 1 частини першої доповнити словами «а також на платіжному ринку;»;

в частині другій слова «в банківській системі України» замінити словами «щодо банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг»;

в) пункт 6 частини другої статті 8 викласти в такій редакції:

«6) Національний банк України визначає порядок, вимоги та заходи із забезпечення кіберзахисту та інформаційної безпеки банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, здійснює контроль за їх виконанням; створює центр кіберзахисту Національного банку України, забезпечує функціонування системи кіберзахисту для банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг; забезпечує проведення оцінювання стану кіберзахисту та аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури в банках, інших особах, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторах платіжних систем та/або учасниках платіжних систем, технологічних операторах платіжних послуг».

17) У Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2018, № 9, ст. 50 із наступними змінами):

а) частину другу статті 1 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Термін «надавач платіжних послуг» у цьому Законі вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про платіжні послуги»;

б) частину другу статті 36 доповнити словами «та надавачів платіжних послуг».

18) У Законі України «Про валюту і валютні операції» (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., N 30, ст. 239):

а) у статті 1:

підпункт «в» пункту 8 частини першої після слів «представництва інших організацій» доповнити словами «з місцезнаходженням за межами України»;

частину другу доповнити новим абзацом п'ятим такого змісту:

«Терміни «платіжна операція» та «фінансова платіжна послуга» вживаються у значеннях, визначених Законом України «Про платіжні послуги».

У зв'язку з цим, абзац п'ятий вважати абзацом шостим;

б) У статті 9:

у частині другій пункт 2 викласти у такій редакції:

«2) здійснення платіжних операцій»;

у абзаці першому частини третьої слова «послуги з переказу коштів» замінити словами «платіжні послуги».

19) У Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Відомості Верховної Ради України, 2020, № 25, ст.171):

а) абзац перший частини другої статті 1 викласти в такій редакції:

«2. Терміни «електронний платіжний засіб», «електронні гроші», «ініціатор», «отримувач», «переказ коштів без відкриття рахунку», «платіжний інструмент», «платіжна операція», «платіжна послуга», «платник» вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України «Про платіжні послуги»;

б) у частині другій статті 6:

пункт 2 викласти в такій редакції:

«2) оператори платіжних систем»;

у пункті 5 слова «які надають послуги з переказу коштів (поштового переказу) та здійснення валютних операцій» замінити словами «які надають платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або здійснення валютних операцій»;

в) у статті 18:

пункт 1 частини першої викласти в такій редакції:

«1) банків та філій іноземних банків; страховиків (перестраховиків), страхових (перестрахових) брокерів, кредитних спілок, ломбардів, інших фінансових установ, реєстрацію чи ліцензування яких здійснює Національний банк України; операторів поштового зв'язку, які надають платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або здійснення валютних операцій; операторів платіжної системи; філій або представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України; інших юридичних осіб, які за своїм правовим статусом не є фінансовими

установами, але надають окремі фінансові послуги, – Національним банком України;»;

абзац третій частини другої викласти в такій редакції:

«Національним банком України – для банків та філій іноземних банків; страховиків (перестраховиків), страхових (перестрахових) брокерів, кредитних спілок, ломбардів, інших фінансових установ, реєстрацію чи ліцензування яких здійснює Національний банк України; операторів поштового зв'язку, які надають платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або здійснення валютних операцій; операторів платіжної системи; філій або представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України; інших юридичних осіб, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги».

**Голова Верховної Ради
України**

Д. РАЗУМКОВ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000552B3C006C944101

Дійсний до: 02.01.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 302д9/1-2020/204199 від 07.11.2020

255321

109